

221 4049

19250

1.3

การศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้สถานการณ์จำลอง
ที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

กนกรัตน์ พงษ์สมุทร.

10 พ.ย. 2537

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

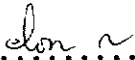
เมษายน 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

191469

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอก จิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..........ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

..........กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

..........กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ไพศาล อินประเสริฐ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 29 เดือน พ.ศ. 2537

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลง ได้ด้วยความกรุณาของ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ
เกศพิทักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ
ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์พรณพิศ วาณิชยการ
และอาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ
สำหรับการวิจัย ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนวชิรธรรมสาธิต และขอขอบใจนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนพรตพิทยพยัต อาจารย์เนะเนว และขอขอบใจ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรตพิทยพยัต ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่น้อง ที่ให้กำลังใจและให้ความ
ช่วยเหลือตลอดระยะเวลาของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

กนกรัตน์ พงษ์สมุทร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	9
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ	9
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	17
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้สถานการณ์จำลอง	29
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	44
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	44
วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ	44
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	48
วิธีจัดกระทำกับข้อมูล	50
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผล	56
ผลการศึกษาค้นคว้า	56

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	63
ประชากร	63
กลุ่มตัวอย่าง	63
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	60
การดำเนินการทดลอง	64
การวิเคราะห์ข้อมูล	64
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	65
อภิปรายผล	66
ข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	80
ประวัติย่อของผู้วิจัย	188

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง	50
2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ 1 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้ สถานการณ์จำลองก่อนและหลังการทดลอง	57
3 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนการทดลอง	58
4 เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	59
5 เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและ หลังการใช้สถานการณ์จำลอง	60
6 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้ สถานการณ์จำลองหลังการทดลอง	61

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

มนุษย์ทุกคนต่างปรารถนาที่จะดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและหลีกเลี่ยงความทุกข์ แต่ในปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง และวิทยาการสมัยใหม่ ประกอบกับมนุษย์จำเป็นต้องแสวงหาทางที่จะตอบสนองความต้องการทั้งของตนเองและสังคมอยู่ตลอดเวลา และเมื่อความต้องการมีอุปสรรคขัดขวางย่อมเกิดความไม่สบายใจ คัดสินใจแก้ปัญหา ไม่ถูก เกิดความเครียด ความกดดันทางอารมณ์ ความคับข้องใจ ความวิตกกังวลและมีความทุกข์ ปัญหาความยุ่งยากย่อมเกิดขึ้นได้ ซึ่งมนุษย์ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ ผู้ที่จะดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมีความสามารถในการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา บุคคลที่มีความสามารถในการปรับตัว จะช่วยให้สามารถดำเนินชีวิตไปสู่จุดหมายปลายทางที่ตั้งใจ สามารถเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคนานาประการที่เกิดขึ้นได้ การปรับตัวจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญมากของชีวิต ดังที่ กันยา สุวรรณแสง (2533 : 59 - 60) กล่าวว่า เคล็ดลับของความสุขสบายของมนุษย์อยู่ที่ "ความสามารถในการปรับตัว" ถ้าใครปรับตัว ไม่ได้ก็จะปราศจากความสุข มีแต่ความทุกข์ ไม่มีใครอยากสมาคมด้วย ภายหลังอาจเป็นโรคร้ายได้ ใครปรับตัวได้เก่งก็จะมีความรู้สึกว่าโลกนี้เป็นของเรา และจุดหมายของการปรับตัวก็คือความสุขของตัวเอง

การปรับตัวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ด้วยเหตุที่มนุษย์ทุกคนไม่สามารถตอบสนองความต้องการทุกอย่างของตนเองได้ ความรู้สึกขัดแย้ง ผิดหวัง สับสน ว้าวุ่นใจ และความเคร่งเครียดจากการเผชิญปัญหา หรืออุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตจริงจึงเกิดขึ้น การปรับตัวจะช่วยบรรเทาความยุ่งยากทางใจให้เบาบางลง จนสามารถรักษาคุณภาพของชีวิตไว้ได้ (นิภา นิธยาน. 2520 : 14) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของลาซารัส (Lazarus. 1969 : 17 - 21) ที่กล่าวว่า มนุษย์ต้องมีการปรับตัวและปรับพฤติกรรมของตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง และสภาพแวดล้อมทางสังคม ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมส่วนใหญ่มักจะเป็นผลมาจากการปรับตัวไม่ดีของบุคคล

ปัญหาในการปรับตัวสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดชีวิต อย่างไรก็ตามวัยรุ่นเป็นวัยที่ประสบปัญหาในการปรับตัวมากกว่าวัยอื่น ๆ (นิภา นิธยาน. 2520 : 14) ซึ่งสอดคล้องกับเฮอร์ลอค (Hurlock. 1964 : 3) ที่กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการปรับตัว เป็นวัยแห่งปัญหา

เป็นวัยที่มีความเครียดทางอารมณ์ มักเจ้าอารมณ์ ตัดสินใจรวดเร็วและรุนแรง สาเหตุเพียงเล็กน้อยอาจกลายเป็นเรื่องใหญ่โตได้

บทบาทในการเข้าสังคมของวัยรุ่นนั้น บรูสม มาร์ติน (2528 : 139) กล่าวว่าแตกต่างไปจากเมื่อครั้งยังเป็นเด็ก เพราะผู้ใหญ่ไม่ได้มองวัยรุ่นว่าเป็นเด็กอีกต่อไป วัยรุ่นจึงต้องพยายามปรับตัว แต่พฤติกรรมที่วัยรุ่นแสดงออกมานั้นบางครั้งก็ไม่เหมาะสม ทำให้วัยรุ่นเกิดความรู้สึกบั่นป่วนหรือขัดแย้งในใจ นอกจากนี้ ธนพร วัฒนะโรจนภุชญะ (2518 : 86) กล่าวว่าวัยรุ่นต้องการคบเพื่อนต่างเพศ ชอบทำกิจกรรมทางสังคมร่วมกับเพื่อนต่างเพศที่ถุกใจ ชอบอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนต่างเพศ บรรดาจะคบเพื่อนต่างเพศ ต้องการให้เพื่อนต่างเพศสนใจและสอดคล้องกับ จวีวรรธ สุขพันธ์ไพธาราม (2527 : 39 - 40) ที่กล่าวว่า วัยรุ่นทุกคนบรรดาจะเป็นที่รัก และได้รับความสนใจจากเพื่อนต่างเพศ เมื่อเข้าสังคมกับเพื่อนต่างเพศแล้ว บางคนจะเกิดความว้าวุ่นใจ บางคนเกิดความประหม่า บางคนเจียบขริม เก็บตัว ครุ่นคิดหาหนังสือเรียงรยมาอ่าน สนใจตำรา กีฬา นักร้อง และเพื่อนต่างเพศที่ถุกใจ พฤติกรรมเหล่านี้จะสะท้อนภาพได้เป็นอย่างดีถึงการอบรมเลี้ยงดู ความผูกพันในครอบครัว ความผูกพันกับสังคม ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการชักนำวัยรุ่นให้อยู่ในกรอบวินัยที่เหมาะสม หรือนำไปสู่การกระทำที่ผิด

ส่วนกรมวิชาการ (2528 : 103) ได้ระบุเกี่ยวกับวัยรุ่นไว้ว่า เมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่นสภาพร่างกายมีการเปลี่ยนแปลง อารมณ์จะเปลี่ยนแปลงไป เริ่มสนใจเพศตรงข้าม และจากการที่วัยรุ่นได้มีโอกาสรู้จักคุ้นเคยกับเพื่อนต่างเพศ จะทำให้วัยรุ่นได้เรียนรู้ความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนต่างเพศ การวางตัวต่อเพื่อนต่างเพศ รวมทั้งมารยาทและความประพฤติของเพื่อนต่างเพศ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้ปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศได้ง่ายขึ้น แต่ต้องอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม รู้จักหักห้ามใจมิให้ประพฤติดังทางเพศ ในทางตรงกันข้ามวัยรุ่นที่มีปัญหาในการปรับตัว เมื่อเวลาอยู่ต่อหน้าเพื่อนต่างเพศมักจะแสดงความรู้สึกกระดากอายหรือกังวลใจอยู่เสมอ ๆ ไม่ทราบวิธีปฏิบัติตนที่เหมาะสม วางตัวไม่ถุก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการพูดจา กิริยาท่าทาง หรือความประพฤติอื่น ๆ เช่นเดียวกับ สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2518 : 526 - 59) ให้ความเห็นว่า ปัญหาการปรับตัวของเด็กวัยรุ่นนี้จะพบทั้งชายและหญิงมักจะประหม่าเมื่อต้องพบหรือติดต่อกัน รู้สึกลำบากใจในการพูดคุยหรือทำงานร่วมกัน ทั้ง ๆ ที่ตามความเป็นจริงแล้ว ความพึงพอใจ สนใจ ต้องการติดต่อกันมาก กับเพื่อนต่างเพศเป็นธรรมชาติที่แท้จริงของวัยรุ่น

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า วัยรุ่นต้องคบเพื่อนต่างเพศ ต้องการความสนใจ ความรัก และการยอมรับจากเพื่อนต่างเพศ วัยรุ่นคนใดที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนต่างเพศ ได้ ก็สามารถแสดงความคิด ความรู้สึก และแสดงออกได้อย่างเหมาะสมในการคบเพื่อนต่างเพศ ส่วนวัยรุ่นที่มีปัญหาในการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ มักจะแสดงความรู้สึกกระดากอาย หรือกังวลใจ อยู่เสมอ ๆ วางตัว ไม่ถูก ปฏิบัติตนไม่เหมาะสม อาจนำไปสู่การกระทำที่ผิด

ในการให้ความช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็นการให้คำปรึกษาหรือการช่วยแก้ปัญหาให้แก่ วัยรุ่น วันเพ็ญ บุณประกอบ (2520 : 64 - 66) กล่าวว่า วัยรุ่นต้องการเป็นอิสระและ ต้องการเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น ในขณะเดียวกันเมื่อมีปัญหายังต้องการขอแนะนำจากผู้ใหญ่ ฉะนั้นผู้ใหญ่ควรจะต้องเอาใจใส่ ดูแล และทำความเข้าใจวัยรุ่น พยายามช่วยให้วัยรุ่นมีแนวทางการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง

จากการที่ผู้วิจัยสอนอยู่ที่โรงเรียนพรตพิทยพยัต ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็น โรงเรียนสหศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้สำรวจปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 1,890 คน โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 750 คน มีปัญหาการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศร้อยละ 38 มีปัญหาการเรียนร้อยละ 27 มีปัญหา ส่วนตัวร้อยละ 20 และมีปัญหาการปรับตัวกับครูร้อยละ 15 ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 550 คน มีปัญหาการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศร้อยละ 58 มีปัญหาการเรียนร้อยละ 27 และมีปัญหาส่วนตัวร้อยละ 15 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 590 คน มีปัญหา การปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศร้อยละ 46 มีปัญหาการเรียนร้อยละ 38 และมีปัญหาส่วนตัว ร้อยละ 16

จะเห็นได้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ต่างมีปัญหาการปรับตัวกับเพื่อน ต่างเพศ แต่ปัญหาดังกล่าวพบมากในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สำรวจปัญหา การปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีอายุระหว่าง 12 - 14 ปี จำนวน 550 คน โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด พบว่า นักเรียนชายหญิงรู้สึกลำบากใจในการ พุดคุยกับเพื่อนต่างเพศ รู้สึกไม่สบายใจเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อนต่างเพศ กระดากอาย วางตัว ไม่ถูก รู้สึกอึดอัดในการทำงานร่วมกับเพื่อนต่างเพศ มักหลีกเลี่ยงการอยู่ร่วมกลุ่มกับเพื่อนต่างเพศ ไม่ทราบว่าตนเองจะปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนต่างเพศได้อย่างไรดี ต้องการช่วยเหลือเพื่อน ต่างเพศในบาง โอกาสแต่กลัวว่าคนอื่นจะล้อเลียน

สาเหตุที่นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนพรตพิทยพยัตเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตลาดกระบัง ซึ่งถือว่าเป็นเขตชานเมือง สภาพแวดล้อมต่าง ๆ คล้ายคลึงกับโรงเรียนในต่างจังหวัดบางโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในเขตลาดกระบัง และมาจากจังหวัดใกล้เคียงคือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดสมุทรปราการ นอกจากนี้ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับค่อนข้างยากจน อีกทั้งบิดามารดาของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ ทำนา ทำสวน ทำงานในโรงงาน และรับจ้างทั่วไป ธรรมชาติของนักเรียนส่วนใหญ่ที่ปรากฏ คือ ไม่กล้าแสดงทั้งด้านการกระทำและความคิด ปรับตัวได้ช้าในหลาย ๆ ด้าน

ในการพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่นนั้น สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การจัดกิจกรรมกลุ่ม (บุญศรี จึงธนาเจริญเลิศ. 2530 : 46) การใช้ชุดแนะแนว (ธีระ ชัยยุทธยรรยง. 2530 : 46) การให้คำปรึกษาแบบไม่เน้นทาง (ยรรยง ผิวอ่อน. 2535 : 5) และวิธีอื่น ๆ ที่น่าจะนำมาใช้ในการพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ คือ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และการใช้สถานการณ์จำลอง

ผู้วิจัยเชื่อว่า วิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศได้ ทั้งนี้เพราะว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นกระบวนการในการให้ความช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจ ยอมรับปัญหาของตนเอง และพยายามแก้ไขปัญหานั้น เหล่านั้น ก่อนที่ปัญหานั้น ๆ จะรุนแรงขึ้น (Ohlson. 1970 : 31) อีกทั้ง ทองเรียน อมรัชกุล (2520 : 1) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้นักเรียนได้ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อตนเอง ยอมรับตนเอง สนับสนุนให้มีการตัดสินใจ การวางแผนและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ตลอดทั้งการปรับตัวเหมาะสมด้วย นอกจากนี้ วัชร ทรัพย์มี (2518 : 39) กล่าวไว้ด้วยว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเหมาะสมกับวัยรุ่นมากเพราะเป็นวิธีการที่ตรงกับความต้องการและธรรมชาติของวัยรุ่นหลายประการ พลังของกลุ่มสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของบุคคลได้อย่างถาวร

ส่วนการใช้สถานการณ์จำลองในการพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ผู้วิจัยเชื่อว่าสถานการณ์จำลองน่าจะพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศได้ ดังที่ สมบูรณ์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา (2525 : 17 - 18) กล่าวว่า การใช้สถานการณ์จำลองเป็นกิจกรรมที่สามารถนำมาใช้พัฒนาความรู้ ความรู้สึก ความสนใจ และทัศนคติของนักเรียน นอกจากนี้ ครุฑแซงค์ (Cruickshank. 1972 : 17 - 19) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองยังเป็นวิธีการจะทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์

ตรง เช่น ได้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง ดังนั้นสถานการณ์จำลองจึงน่าจะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการคิดแก้ปัญหาเหล่านั้น

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์จะเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้สถานการณ์จำลองที่ต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2536 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียน ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
2. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง
3. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงขึ้น หลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
2. นักเรียนมีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงขึ้น หลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง
3. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศแตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้อาจารย์แนะแนวได้นำวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและการใช้สถานการณ์จำลองไปใช้ช่วยเหลือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีปัญหาการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักเรียนชายหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรตพิทยพยัต ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศต่ำกว่าเบอร์เซนไทล์ที่ 25 จำนวน 156 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชายหญิงที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรตพิทยพยัต ที่มีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศต่ำกว่าเบอร์เซนไทล์ที่ 25 จำนวน 16 คน เป็นนักเรียนชาย 8 คน นักเรียนหญิง 8 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ โดยแบ่งเป็น 2 วิธี คือ
 - 3.1.1 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
 - 3.1.2 การใช้สถานการณ์จำลอง
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) หมายถึง กระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนเป็นกลุ่มเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ โดยให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มสำรวจปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ แล้วให้นักเรียนในกลุ่มพิจารณาหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน และนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกลุ่มไปเป็นแนวทางในการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ การให้คำปรึกษาในครั้งนี้นับเป็น 3 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1.1 ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา เป็นขั้นของการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนในกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่น ค้นเคย ไว้วางใจกัน ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีความจริงใจ มีการยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไข และมีความเข้าใจในตัวนักเรียนในกลุ่ม ตลอดทั้งรักษาความลับของนักเรียนในกลุ่ม ทำให้นักเรียนในกลุ่มมีความรู้สึกว่าคุณเป็นที่ยอมรับ เกิดความมั่นใจที่จะเปิดเผยตนเองมากขึ้น

1.2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษา เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้สำรวจปัญหาของตนเอง เข้าใจปัญหา และร่วมกันแก้ไขปัญห โดยผู้วิจัยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การใช้คำถามปลายเปิดและปลายปิด การสะท้อนความรู้สึก การทวนคำหรือข้อความ การตีความ การทำให้เกิดความกระจ่าง การใช้ความเงียบ การให้กำลังใจ และการสรุปย่อ

1.3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปผลของการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ตลอดทั้งแนวทางแก้ไข และผู้ให้คำปรึกษาสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องราวของนักเรียน ตลอดทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนเพิ่มเติมข้อมูลหรือบางสิ่งบางอย่างที่นักเรียนต้องการทราบ พร้อมทั้งนัดให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป

วิธีการนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1

2. การใช้สถานการณ์จำลอง หมายถึง การจำลองสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับเหตุการณ์จริง ให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองที่กำหนด ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ โดยมีขั้นตอนการใช้สถานการณ์จำลอง ดังนี้

2.1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยขอวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้ เลือกผู้แสดงบทบาท ให้นักเรียนศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย

2.2 ขั้นดำเนินการกิจกรรม นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล ภายหลังจากที่นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้ว ให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และบทบาทที่นักเรียนได้แสดง ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศในสถานการณ์จำลองกับชีวิตจริง พร้อมทั้ง ให้นักเรียนระบุแนว โฉมในการปรับตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ

2.4 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

วิธีการนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2

3. การปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ หมายถึง การแสดงความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมในการคบเพื่อนต่างเพศ จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ

3.1 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ได้แก่ รู้จักและเข้าใจความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเพื่อนต่างเพศ มีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศ รู้จักและยอมรับพฤติกรรมของเพื่อนต่างเพศ

3.2 การใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ ได้แก่ พูดคุยกับเพื่อนต่างเพศด้วยความรู้สึกและท่าทางที่สบายใจ ยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่แสดงอาการเมินเฉยกับเพื่อนต่างเพศ ไม่พูดหรือแสดงท่าทางก้าวร้าวต่อเพื่อนต่างเพศ

3.3 การทำงานร่วมกัน ได้แก่ รับฟังและยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนต่างเพศ เสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานร่วมกับเพื่อนต่างเพศ ทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และให้ความช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศ

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ

1.1 เอกสารเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ

1.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ

2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

2.1 เอกสารเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้สถานการณ์จำลอง

3.1 เอกสารเกี่ยวกับการใช้สถานการณ์จำลอง

3.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้สถานการณ์จำลอง

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ

1. เอกสารเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ

ความหมายของการปรับตัว

โคลแมน และแฮมเมน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 69 ; อ้างอิงมาจาก Coleman and Hammen. 1964 : 69) ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า หมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการ หรือด้านอารมณ์ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นสามารถอยู่ได้ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ถ้าบุคคลนั้นปรับตัวแล้ว และสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้อย่างมีความสุข แสดงว่าบุคคลนั้นมีสุขภาพจิตดี

มอสโควิทซ์ และออร์เกิล (Moskowitz and Orgel. 1969 : 305)

ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า หมายถึง การปรับพฤติกรรมของแต่ละบุคคลให้เข้ากับ

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากความต้องการ แรงจูงใจ และนิสัยของแต่ละบุคคลไปในทางใดทางหนึ่ง นอกจากนั้นความเปลี่ยนแปลงนั้นขึ้นอยู่กับโอกาส ความต้องการ และข้อจำกัดของสิ่งแวดล้อมด้วย

กิลเมอร์ (Gilmer. 1971 : 73) อธิบายว่า การปรับตัวเป็นกระบวนการที่มนุษย์มีปฏิกิริยาโต้ตอบสิ่งแวดล้อมรอบตัว เป็นการปรับตัวเข้ากับปัญหา รวมถึงการปรับสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ให้เข้ากับความต้องการด้วย

กมลรัตน์ หล้าสว่างซ์ (2524 : 180) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ ปัญหาด้านบุคลิกภาพ และปัญหาด้านความต้องการ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จนเป็นสภาพการณ์ที่ตนสามารถทนอยู่ได้ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมนั้น ๆ

นอกจากนี้ กันยา สุวรรณแสง (2533 : 63) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง การปรับกายใจให้อยู่ในสังคมได้ในสภาพแวดล้อม และสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างมีความสุข

จากคำจำกัดความดังกล่าว สรุปได้ว่า การปรับตัวเป็นกระบวนการที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองจนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นได้อย่างมีความสุข

ลักษณะของการปรับตัวที่ดี

สุโท เจริญสุข (2520 : 60) กล่าวว่า ผู้ที่มีลักษณะการปรับตัวที่ดีคือ ผู้ที่ให้ความร่วมมือกับคนอื่นทั้งในการกระทำ และความคิด สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้โดยไม่แสดงอาการเป็นนายหรือไม่หลบหลีกจากหมู่คณะ มีความรับผิดชอบ มีเหตุผล มีความเป็นตัวของตัวเอง ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

นิภา นิธยานน (2520 : 230 - 233) กล่าวถึง วิทยุที่ประสบผลสำเร็จในการปรับตัวว่า จะมีลักษณะ ดังนี้

1. มีความเชื่อมั่น และความรู้สึกมั่นคง อันก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง
2. มีลักษณะอบอุ่นเป็นมิตร

3. มีความรู้สึกตระหนักในคุณค่าของการกระทำที่ปฏิบัติ
4. พร้อมที่จะรับประสบการณ์ใหม่ ๆ และสนใจในกิจกรรมรอบตัว
5. รู้จักรักษานามัย และสุขภาพร่างกายสม่ำเสมอ
6. มีความกล้าที่จะเผชิญความจริงในชีวิต
7. มีจิตใจหนักแน่นมั่นคง พร้อมจะแก้ไขปัญหา และอุปสรรค
8. มีความสามารถในการปรับตัวได้ดี
9. รู้จักยับยั้ง และควบคุมอารมณ์ได้
10. ไม่เคร่งเครียด และวิตกกังวลจนเกินกว่าเหตุ

มนูญ ตนะวัฒนา (2526 : 141 - 143) กล่าวว่า ผู้ที่สามารถปรับตัวได้ดี จะมี

ลักษณะดังนี้

1. รู้จักและเข้าใจตนเอง
2. รู้สึกว่าตนเองเป็นคนมีค่า
3. รู้สึกมั่นคง อบอุ่น
4. สามารถรับและให้ความรัก

จากลักษณะการปรับตัวดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้ที่ปรับตัวได้ดี มีลักษณะดังนี้
 รู้จักและเข้าใจตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความรับผิดชอบ มีเหตุผล
 รู้จักยับยั้ง และควบคุมอารมณ์ได้ดี มีลักษณะอบอุ่นเป็นมิตร สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สามารถ
 รับความรักจากผู้อื่น และให้ความรักแก่ผู้อื่น

ลักษณะการปรับตัวที่ไม่ดี

โรเจอร์ส (Rogers. 1962 : 360 - 361) แบ่งลักษณะของเด็กที่ปรับตัวไม่ดี
 ไว้ 3 พวกคือ

1. พวกที่ไม่ค่อยโยยดีที่จะร่วมอยู่ในกลุ่ม เช่น เด็กที่มีวุฒิภาวะเร็วจะไม่ค่อยสนใจ
 กิจกรรมของเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่ค่อยมีความหมายต่อบุคคลเหล่านั้นนัก
 บางคนมีความรู้สึกไว และมักจะกลัวความตรงไปตรงมาของเพื่อน ๆ จึงทำให้ต้องหลีกเลี่ยงไป

บางคนรู้สึกว่าคุณได้รับความชิงชังจากเพื่อน ๆ เมื่อตอนเป็นเด็กก็ไม่ว่าจะทำตัวให้เข้ากับเพื่อนได้อย่างไร และมักขดเชยความเปล่าเปลี่ยวโดยหันไปชื่นชมกับสิ่งที่ตนเองกระทำ เด็กเหล่านี้ไม่มีความสุข และมีความทุกข์ในการขาดความเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

2. พวกที่สังคมเมินเฉย พวกนี้ขาดแรงกระตุ้นที่จะให้เรามีส่วนร่วมในกลุ่ม การเข้าสังคมอาจเพิ่มขึ้นถ้าได้ทำงานร่วมกับกลุ่มเล็ก ๆ ให้มีตำแหน่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการรับผิดชอบงาน และให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ค่อย ๆ เพิ่มทักษะทางสังคมจนเพียงพอที่จะเข้ากับสภาพการณ์ได้

3. พวกที่สังคมชิงชัง พวกนี้ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม แต่ก็ถูกกีดขวาง ไม่ทราบวิธีที่จะเกี่ยวข้องกับผู้อื่น เพราะขาดคุณสมบัติที่จำเป็นหรือขาดทักษะในทางสังคมที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ

จากลักษณะการปรับตัวไม่ติดดังกล่าวยังต้น สรุปได้ว่า บุคคลที่ปรับตัวไม่ได้ มีลักษณะเข้ากับกลุ่มเพื่อน ไม่ได้ ขาดทักษะในการที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น

การปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ

วัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เป็นวัยที่เด็กกำลังจะผ่านจากความเป็นเด็กเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ วัยรุ่นจึงมักประสบปัญหาในการปรับตัว และวางตัวต่อเพศตรงข้าม (สุชาติ ไสมประยูร และวราณี ไสมประยูร. 2531 : 69) สอดคล้องกับสุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2518 : 239 - 243) ที่กล่าวว่า วัยรุ่นต้องการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เช่น โรงเรียนใหม่ เพื่อนเพศเดียวกัน และเพื่อนต่างเพศ ปัญหาการปรับตัวของวัยรุ่นมักเกิดขึ้นกับวัยรุ่นทั้งชายและหญิง เช่น เมื่อต้องการพบหรือติดต่อกับเพื่อนต่างเพศ บางคนค่อนข้างขี้อาย จึงทำให้เกิดความวุ่นวายใจในการติดต่อกันและกัน

วราณี บิณฑสันต์ (2520 : 43 - 46) กล่าวถึง พฤติกรรมวัยรุ่นชาย และวัยรุ่นหญิงว่า ควรมีความสุภาพ และเห็นประโยชน์ของกันและกัน ไม่เอาแต่ใจตนเอง เข้าได้กับบุคคลในทุกกลุ่ม ผู้ชายควรให้เกียรติผู้หญิง ใช้อำนาจที่สุภาพ ไม่แสดงอาการก้าวร้าวหรือเสียสละด้วยท่าทางหรือวาจา ไม่จับมือถือแขนในเมื่อไม่มีเหตุอันควร ไม่เที่ยวเตร่กันตามลำพังสองต่อสองและ

เมื่อพบปะกัน ผู้ชายควรเป็นฝ่ายทักทายผู้หญิงก่อนด้วยวาจาสุภาพอ่อนโยน ส่วนผู้หญิงก็ควรรู้จักวางตัวให้เหมาะสม ควรสำรวมตนให้ดูเรียบร้อย ไม่ควรส่งเสียงดังหรือพูดจาหยาบคาย แสดงความมั่นใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ กล่าวขอบคุณเมื่อได้รับการช่วยเหลือจากเพศตรงข้าม ไม่แสดงกิริยาใด ๆ ที่จะทำให้เพศตรงข้ามรู้สึกเขิน เช่น เมื่อเพื่อนต่างเพศทักทายก็ควรตอบรับ ไม่ควรทำเมินเฉย ทำเป็นไม่ได้ยินหรือไม่พูดด้วย เป็นต้น

ฉวีวรรณ สุขพันธ์ไพธาราม (2527 : 108) กล่าวว่า ถ้าวัยรุ่นชายหรือหญิงสามารถปรับตัว และเข้าสังคมกับเพศตรงข้ามได้เป็นอย่างดี ตลอดทั้ง ไม่เกิดความคับข้องใจ ก็จะเป็นผลดีต่อความคิดเกี่ยวกับตนเอง กลุ่มสังคม และเพื่อน แต่วัยรุ่นบางคนจะขาดความภาคภูมิใจในตนเอง หากเขาเข้าใจว่า ตนไม่มีเสน่ห์เป็นที่สนใจของเพศตรงข้าม ด้วยเหตุนี้ การมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศในช่วงวัยรุ่นจึงมีบทบาทสำคัญต่อความคิด และทัศนคติของเขาในวัยผู้ใหญ่

นอกจากนี้ ฉวีวรรณ สุขพันธ์ไพธาราม (2527 : 112 - 113) ได้กล่าวถึงข้อดีของการปรับตัวกับเพื่อนของวัยรุ่นดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้อารมณ์ดีและมีความสุข ไม่เกิดความรู้สึกถูกทอดทิ้งให้เหงาเหว่เกินไพบ
2. ช่วยให้อารมณ์ดีและมีความสุขในการอยู่ร่วมกันในสังคม เพื่อเป็นบทเรียนในวัย

ผู้ใหญ่

3. ช่วยให้อารมณ์ดีและมีความสุข การปรับตัวเพื่อให้พ้นจากความกังวลในปัญหาต่าง ๆ ทำให้วัยรุ่นหาทางออกด้วยการสร้างความผันต่าง ๆ ที่ตนเห็นว่าตนต้องการจะได้รับความสุข ความสำเร็จ ซึ่งเป็นการวาดภาพของตนเองในอุดมคติ การปรับตัวเข้ากับเพื่อนจะทำให้วัยรุ่นใช้เวลาในการทำกิจกรรมกับเพื่อน ได้มีเพื่อนคุย ไม่มีเวลาว่างพอที่จะเพ้อฝัน

4. ช่วยให้อารมณ์ดีและมีความสุข หรือความกดดันได้ ความกังวลอีกจิตใจของวัยรุ่นมีมาก ปัญหาบางปัญหาสามารถที่จะบอกเล่าให้บิดามารดา หรือผู้ใหญ่ทราบได้ บางปัญหาไม่สามารถที่จะบอกเล่าให้ทราบได้ การคบเพื่อนจะช่วยให้อารมณ์ดีได้ปรับตัวกับผู้ที่มีความรู้เห็นเดียวกัน ช่วยทำให้เกิดความสบายใจได้

5. ช่วยให้อายุยืน เกิดความคิดในเรื่องการเสียสละ การเห็นแก่ส่วนรวม การร่วมกิจกรรมกับเพื่อน การอยู่ร่วมกัน รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความอดทน อดกลั้น มีหลักเกณฑ์ในการทำงานที่เป็นแบบแผน วางตัวได้อย่างเหมาะสมในสังคม

จากที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศมีความสำคัญต่อวัยรุ่นเป็นอย่างมาก วัยรุ่นคนใดที่สามารถปรับตัวได้ดี มีพฤติกรรมที่เหมาะสมก็จะดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข แต่วัยรุ่นคนใดที่ไม่สามารถปรับตัวได้จะเกิดความคับข้องใจ มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ส่งผลกระทบต่อความคิด และทัศนคติของเขาในวัยผู้ใหญ่

2. งานวิจัยเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ

งานวิจัยในประเทศ

พวงสร้อย วรกุล (2522 : 80) ศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้าน การปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา จำนวน 678 คน พบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านการปรับตัวกับบรรยากาศด้านการเรียนการสอน เพื่อน สภาพภายในครอบครัว และกับครู อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาเฉพาะด้านการปรับตัวกับเพื่อน และครูมากกว่าด้านการปรับตัวกับบรรยากาศด้านการเรียนการสอน และสภาพภายในครอบครัว

บุญศรี จิงธนาเจริญเลิศ (2530 : 46) ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มมีการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนในกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม และการสอนแบบปกติต่างมีการปรับตัวกับเพื่อนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2533 : 49 - 52) ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 24 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 12 คน เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถามการปรับตัวกับ

เพื่อนต่างเพศ โปรแกรมการสอนแบบปกติ และโปรแกรมการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนว พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมหมาย อำคอนกลอย (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพิษณุโลก จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 467 คน พบว่านักเรียนมีค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศที่อยู่ในกรอบประเพณีไทย นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศแตกต่างกัน และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีค่านิยมในการคบเพื่อนต่างกันด้วย

จากผลการวิจัยในประเทศดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า วัยรุ่นมีปัญหากับการปรับตัวกับเพื่อน และครู มากกว่าด้านการปรับตัวกับบรรยากาศการเรียนการสอน และสภาพภายในครอบครัว ส่วนค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศนั้น วัยรุ่นชายและหญิงมีค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศแตกต่างกัน และอยู่ในกรอบประเพณีไทย นอกจากนี้ในการพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนและเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่น ได้มีผู้ใช่วิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้กิจกรรมกลุ่ม การใช้ชุดแนะแนว เป็นต้น

งานวิจัยในต่างประเทศ

กรอนแลนด์ (สຸຣຸຸຸຸ ໂກດຶຸຸຸຸຸ. 2526 : 32 ; อ้างอิงมาจาก Gronlund. 1959) ศึกษาพบว่า เด็กที่ประสบปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน และสภาพสิ่งแวดล้อมมีปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความขัดแย้งในกลุ่ม เป็นเหตุให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพ เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์ และ ไม่มีความสุข

ออฟเฟอร์ (Offer. 1971 : 40 - 48) ศึกษาพฤติกรรมในการคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่น โดยศึกษาระยะยาวกับนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุระหว่าง 14 - 21 ปี จำนวน 83 คน เป็นชาย 73 คน หญิง 10 คน เริ่มศึกษาตั้งแต่เมื่อกลุ่มตัวอย่างเริ่มเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงชั้นปีที่สามในมหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ในเรื่องการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศนั้น เริ่มต้นเมื่อนักเรียนเรียนชั้นมัธยมศึกษาได้หนึ่งปี ร้อยละ 45 ของกลุ่มตัวอย่าง

ไม่เคยมีนัดกับเพื่อนต่างประเทศ แต่การมีนัดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เป็นร้อยละ 77 เมื่อนักเรียนเหล่านี้เรียนอยู่ในชั้นปีที่สามในมหาวิทยาลัย สำหรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานนั้นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80 เห็นว่าเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ แต่ควรจบมัธยมศึกษาตอนปลายเสียก่อน และเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า นักเรียนร้อยละ 10 ที่เคยมีเพศสัมพันธ์จะมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30 เมื่อเรียนในมหาวิทยาลัยปีที่หนึ่ง และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50 เมื่อเรียนอยู่ชั้นปีที่สามในมหาวิทยาลัย

วอลเลอรัสไคน์ และเคลลี (อมรรัตน์ เศวตนันท์, 2529 : 14 ;

อ้างอิงมาจาก Wallerstein and Kelly, 1980 : 23) ศึกษาวัยรุ่นหญิงที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง พบว่า วัยรุ่นหญิงเหล่านี้มักจะประสบปัญหาในการคบเพื่อนชาย และโคลแมน (อมรรัตน์ เศวตนันท์, 2529 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Coleman, 1980 : 24) กล่าวว่า ผลการศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นชายที่มาจากครอบครัวที่ขาดพ่อ มักจะประสบปัญหาในเรื่องบทบาททางเพศของตน

จากงานวิจัยในประเทศ สรุปได้ว่า วัยรุ่นที่ประสบปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน และสิ่งแวดล้อม มีปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มีความเครียดทางอารมณ์ ไม่มีความสุข ไม่สามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนการมีนัดกับเพื่อนต่างประเทศนั้น เริ่มขึ้นเมื่อเรียนชั้นมัธยมต้น และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเมื่อเรียนชั้นมัธยมปลาย วัยรุ่นหญิงที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง และวัยรุ่นชายที่มาจากครอบครัวที่ขาดพ่อ มักจะประสบปัญหาในเรื่องบทบาททางเพศของตน

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การปรับตัวกับเพื่อนต่างประเทศของวัยรุ่นเป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญอย่างยิ่ง ในการดำเนินชีวิตในสังคมให้มีความสุข วัยรุ่นต้องการให้เพื่อนต่างประเทศสนใจ ต้องการทำความคุ้นเคย หากวัยรุ่นมีโอกาสนพบปะร่วมงานกับเพื่อนต่างประเทศ ก็จะมีแนวโน้มที่จะเข้าใจเพื่อนต่างประเทศได้ดีขึ้น ถ้าหากวัยรุ่นไม่มีโอกาสนพบปะร่วมงานกับเพื่อนต่างประเทศ ก็อาจรู้สึกประหม่า รู้สึกลำบากใจในการพูดคุยหรือทำงานกับเพื่อนต่างประเทศ ทำให้ไม่สามารถปรับตัวกับเพื่อนต่างประเทศได้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

1. เอกสารเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 180) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า เป็นกระบวนการของกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาหรือความต้องการคล้าย ๆ กันมาปรึกษาหารือร่วมกัน โดยมีผู้ให้คำปรึกษาซึ่งมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทางการให้คำปรึกษาร่วมให้ความช่วยเหลือหรือร่วมให้คำปรึกษา

วัชร ธุระคำ (2523 : 52) กล่าวถึงความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า เป็นการที่ผู้แนะแนวให้ความช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาครั้งละมากกว่า 1 คน มุ่งที่จะช่วยให้สำรวจและประเมินตนเอง เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองให้มากที่สุด และสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง นำตนเองได้ สามารถดำรงชีวิตที่รับผิดชอบต่อตนเองและสังคมได้ พร้อมทั้งสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม

คมเพชร จิตรศุภกุล (2521 : 90) ได้กล่าวถึงการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไว้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่างจากการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล คือสมาชิกทุกคนมีปัญหา มาช่วยกันแก้ไขในกลุ่ม ส่วนการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลนั้นมุ่งให้ผู้มีปัญหาได้แก้ไขด้วยตนเองและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะช่วยเหลือเฉพาะสมาชิกที่ปกติเท่านั้น

วัชร ทรัพย์มี (2518 : 38) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไว้ว่า หมายถึง การที่บุคคลซึ่งมีความต้องการตรงกันที่จะปรับปรุงตนเองในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือต้องการจะแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งร่วมกัน มาปรึกษาหารือซึ่งกันและกันเป็นกลุ่ม โดยมีผู้ให้คำปรึกษาร่วมอยู่ด้วย สมาชิกในกลุ่มจะได้มีโอกาสแสดงออกเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นของแต่ละคน เป็นการได้สำรวจตนเอง ได้ฝึกการยอมรับตนเอง กล้าที่จะเผชิญปัญหา และได้รับความคิดในการที่จะแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง

โอลเซน (Ohlsen. 1970 : 31) ได้อธิบายการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือบุคคลปกติ ให้อยอมรับปัญหาต่าง ๆ ของตนเอง และแก้ไขปัญหานั้น

ก่อนที่จะกลายเป็นปัญหารุนแรง นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยผู้ที่มีปัญหาให้เรียนรู้ที่จะนำความคิดหรือประสบการณ์ที่ได้จากกลุ่มไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอีกด้วย

จากความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มดังกล่าว สรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เป็นกระบวนการที่บุคคลมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ภายในบรรยากาศของการยอมรับกันและกัน มีความเข้าใจและไว้วางใจกัน เพื่อที่สมาชิกจะได้รู้จักตนเอง ได้สำรวจปัญหาและความรู้สึกนึกคิดของตนเองและผู้อื่น มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็น ให้ข้อมูลย้อนกลับร่วมกับผู้ให้คำปรึกษา เพื่อที่จะได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม

จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

วิชรี ธวัชศา (2523 : 52) ได้เน้นจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า มุ่งที่จะช่วยคนดังต่อไปนี้ คือ

1. ให้สำรวจและประเมินตนเอง เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองให้มากที่สุด
2. ให้สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และนำตนเองได้ สามารถเจริญและดำรงชีวิตที่รับผิดชอบต่อตนเองและสังคมได้

3. ให้สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม

โอลเซน (Ohlsen, 1970 : 31) ยังกล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีจุดมุ่งหมายให้บุคคลรู้จักแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ที่ร้ายแรงขึ้น ประสบการณ์ที่ได้จากกลุ่มจะทําให้เกิดความรู้ และช่วยให้เกิดการพัฒนาตนเองไปในด้านต่าง ๆ คือ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสรุปได้ว่า เป็นการช่วยให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นโดยนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปฏิบัติ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม และช่วยให้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ได้

พลังในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

การดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องรู้และเข้าใจที่จะนำพลังต่าง ๆ มาใช้ ซึ่งพลังที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนี้ คมเพชร จิตรสุภกุล (2521 : 97) กล่าวไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. **ข้อผูกพัน (Commitment)** บุคคลที่จะได้รับประโยชน์จากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะต้องรับรู้ และยอมรับว่ามีความต้องการที่จะรับคำปรึกษา และจะพูดถึงปัญหาทั้งหลายของตน จะแก้ไขแลกเปลี่ยนพฤติกรรมเมื่อรับคำปรึกษาจากกลุ่มแล้ว
2. **ความรับผิดชอบ (Responsibility)** สมาชิกที่มีปัญหาจะต้องพยายามเพิ่มความรับผิดชอบสำหรับตนเองและเพื่อการแก้ไขปัญหากลุ่ม
3. **การยอมรับ (Acceptance)** เมื่อสมาชิกได้รับการยอมรับตนเองจะเป็นผลให้แต่ละบุคคลเกิดความเคารพในตนเอง และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเขาด้วย
4. **ความดึงดูดใจ (Attractiveness)** จะทำให้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีอิทธิพลต่อสมาชิกในกลุ่มเพิ่มขึ้น
5. **ความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Belonging)** สมาชิกทุกคนจะต้องมีความรู้สึกอย่างรุนแรงต่อความรู้สึกเป็นเจ้าของกลุ่ม ซึ่งจะทำให้เป็นผลดีต่อการช่วยเหลือกลุ่ม
6. **ความปลอดภัย (Security)** เมื่อสมาชิกมีความรู้สึกปลอดภัยอย่างมีเหตุผลในขณะที่อยู่ในกลุ่ม เขาจะมีความเป็นตัวของตัวเอง มีการอภิปรายปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวของเขา มีการยอมรับความคิดของบุคคลอื่นที่แสดงต่อตัวเขา และสามารถแสดงความรู้สึกของตนต่อบุคคลอื่น
7. **ความเครียด (Tension)** การมีความเครียด และความไม่พึงพอใจที่อยู่ในระดับพอเหมาะ จะเป็นแรงจูงใจที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แต่ถ้าความเครียดมากเกินไปจะทำให้บุคคลไม่ได้ใช้ความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างสำเร็จ
8. **ปทัสถานของกลุ่ม (Group Norm)** สมาชิกย่อมต้องการจะได้รับความช่วยเหลือ และไม่ต้องการจะให้บุคคลอื่นมองข้ามไปในแง่ของบุคคลที่แตกต่างไปจากสมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่มที่รับคำปรึกษาร่วมกัน

จากพลังในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสรุปได้ว่า พลังที่นำมาใช้ คือ ข้อยู่งกััน ความรับผิดชอบ การยอมรับ ความคึงคูลใจ ความรู้สึกรึ้นเจ้าของ ความปลอดภัย ความเครียด และปทัสถานของกลุ่ล เมื่อผู้ให้คำปรึกษานำพลังเหล่านี้นำมาใช้ สมาชิกจะเกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม ไปสู่พฤติกรรมที่ต้องการ

ขั้นตอนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ทองเรียน อมรชกุล (2520 : 113 - 120) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของ กระบวนการว่า มีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นก่อตั้งกลุ่ม (The Involvement Stage) ในขั้นนี้ สมาชิกที่เข้ากลุ่ม ยัง ไม่กล้าเปิดเผย เพราะยังไม่ไว้วางใจในกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องชี้แจงวัตถุประสงค์และ สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีให้เกิดขึ้นในกลุ่ม และต้องให้เวลาแก่สมาชิกพอสมควรอย่าเร่งรีบ
2. ขั้นการเปลี่ยนแปลงลักษณะของกลุ่ม (The Transition Stage) เป็นขั้น ต่อจากขั้นแรก กลุ่มเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการขึ้นบ้าง สมาชิกเริ่มรู้สึกไว้วางใจกัน แต่ก็ยังมีความวิตกและตึงเครียดอยู่บ้าง ผู้ให้คำปรึกษาต้องพยายามชี้แจงให้สมาชิกกล้าอภิปราย ปัญหาของตัวเองอย่างเปิดเผย
3. ขั้นดำเนินงาน (The Working Stage) ขั้นนี้ สัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิก ในกลุ่มจะดีขึ้นมาก เปิดเผยตัวเอง อภิปรายปัญหาตามความเป็นจริง ร่วมกันแก้ไขปัญหา สมาชิก ทุกคนได้สำรวจตัวเอง เข้าใจปัญหา และพร้อมจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
4. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา (The Ending Stage) เมื่อสมาชิกเข้าใจปัญหา อย่างกระจ่างแจ้ง รู้วิธีแก้และวิธีนำไปปฏิบัติด้วยความพอใจ ไม่มีข้อข้องใจตกค้างก็ยุติการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่มได้

จากขั้นตอนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้ให้คำปรึกษา จะต้องชี้แจงวัตถุประสงค์และสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีให้เกิดขึ้นในกลุ่ม เมื่อสมาชิกเริ่มรู้สึกไว้วางใจ กัน ผู้ให้คำปรึกษาต้องพยายามชี้แจงให้สมาชิกกล้าอภิปรายปัญหาของตัวเองอย่างเปิดเผย จากนั้น สมาชิกเปิดเผยตนเอง สำรวจตนเอง อภิปรายปัญหาตามความเป็นจริง ร่วมกันแก้ไขปัญหาของ สมาชิกทุกคน เมื่อสมาชิกรู้วิธีแก้ปัญหา และวิธีนำไปปฏิบัติแล้วก็ยุติการให้คำปรึกษาได้

การจัดกลุ่ม

1. วิธีการเลือกสมาชิกเข้ากลุ่ม

คมเพชร จิตรศุภกุล (2521 : 94 - 95) ได้เสนอแนวทางในการเลือกสมาชิกเข้ากลุ่มไว้ คือ

* 1. สมาชิกที่จะมารับคำปรึกษาจากกลุ่มควรจะเป็นผู้ที่มีปัญหาลักษณะคล้ายคลึงกัน เพื่อจะได้อธิบายในประเด็นเดียวกัน และมีความเข้าใจซึ่งกันและกันดีขึ้น

➔ 2. สมาชิกที่จะมารับคำปรึกษาแบบกลุ่ม ควรเป็นผู้ที่มีความเต็มใจที่จะแก้ไขปัญหา

ซึ่งสอดคล้องกับ วัชรีย์ ทรัพย์มี (2523 : 180) ที่กล่าวไว้ว่า การเลือกสมาชิกไม่ควรมีการบังคับให้นักเรียนเข้ากลุ่ม ก่อนที่จะเข้าร่วมกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนจะต้องเข้าใจในลักษณะของกลุ่ม จุดมุ่งหมายของกลุ่ม ตลอดจนกระบวนการที่เขาจะต้องทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จะต้องมีการคัดเลือกสมาชิกโดยการพิจารณาว่า เขาต้องการจะเข้ากลุ่มหรือไม่ และเขาจะปรับตัวให้เข้ากับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้หรือไม่ โดยใช้การสัมภาษณ์เป็นวิธีการคัดเลือก (Intake Interview)

นอกจากนี้ โอlsen (Ohlsen, 1970 : 103 - 109) ยังได้เสนอความคิดเกี่ยวกับการจัดสมาชิกเข้ากลุ่มว่า จะต้องคำนึงสิ่งต่อไปนี้

* 1. อายุ ผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนส่วนมากจะเลือกนักเรียนตามลำดับชั้นเรียน ระดับคุณภาวะ และอายุตามปฏิทิน

➔ 2. ความสามารถทางสติปัญญา ไม่ควรมีความแตกต่างกันมาก เพื่อจะได้ไม่มีปัญหาในการสื่อความหมาย

➔ 3. เพศ จะจัดเพศชาย-เพศหญิงแยกกัน หรือรวมกลุ่มกันนั้น ขึ้นอยู่กับวัยและปัญหา บางปัญหาอาจจะเหมาะกับบุคคลที่มีทั้งสองเพศ แต่บางปัญหาอาจจะเหมาะกับกลุ่มที่แยกเพศกัน

➔ 4. มีปัญหาธรรมชาติคล้ายคลึงกัน ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกรู้สึกว่าเขาเป็นเจ้าของปัญหา และสามารถเข้าใจปัญหาได้ดี ได้ร่วมกันอภิปราย และช่วยให้แต่ละคนเลือกวิธีการแก้ปัญหาของตน

2. ขนาดของกลุ่ม

วัชรีย์ ทรัพย์มี (2518 : 39) มีความเห็นว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มบุคคลที่จะมาเข้ากลุ่มจะต้องมีความสัมพันธ์ต่อกันเป็นอย่างดี ดังนั้น จำนวนสมาชิกในกลุ่มต้องไม่มากจนเกินไป คือควรประมาณ 6 - 10 คน โอlsen (Ohlsen. 1970 : 58) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มควรมีสมาชิกประมาณ 4 - 8 คน ส่วน เซอร์ทเซอร์ และสโตน (Shertzer and Stone. 1971 : 217) กล่าวว่า จำนวนสมาชิกที่เหมาะสมที่สุดคือ 6 คน

3. เวลา

คมเพชร จิตรสุกุล (2521 : 99) มีความเห็นว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มควรจัดขึ้นสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ส่วนช่วงเวลานั้นไม่ควรต่ำกว่า 1 ชั่วโมง และไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมง

แพทเทอร์สัน เสนอว่า โดยปกติควรจัดให้คำปรึกษาสัปดาห์ละครั้ง แต่ถ้าช่วงเวลาในการให้คำปรึกษาทั้งหมดมีน้อย อาจจัดให้มีการให้คำปรึกษา สัปดาห์ละ 2 - 3 ครั้ง และในการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง ควรใช้เวลา 1 ชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที แต่ถ้าเป็นเด็กประถมศึกษา ควรใช้เวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง ส่วนสมาชิกวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่ ควรใช้เวลา 1 - 1 ชั่วโมง 30 นาที (Patterson. 1973 : 182) และจำนวนครั้งที่จะพบกันนั้น มาห์เลอร์ (Mahler. 1969 : 57) เสนอว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มควรจัดอย่างน้อย 10 ครั้งและทางที่ดีควรให้สมาชิกในกลุ่มพิจารณาตนเองว่าจะให้สิ้นสุดการดำเนินการเมื่อใด

4. การจัดสถานที่

ควรจะมีห้องที่เป็นส่วนตัวพอสมควร มีขนาดพอเหมาะที่จะพูดได้ยินกันอย่างทั่วถึง และควรจัดที่นั่งเป็นวงกลม เพื่อให้สมาชิกมีโอกาสได้มองเห็นกันได้ทุกคน และเพื่อให้กลุ่มมีสัมพันธ์กันมากขึ้น

จากการจัดกลุ่มดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สมาชิกที่เลือกเข้ากลุ่มควรเป็นผู้มีปัญหาคล้ายคลึงกัน เติบโตที่จะแก้ไขปัญหานั้น อายุใกล้เคียงกัน มีความสามารถทางสติปัญญาไม่แตกต่างกันมากนัก และจะแยกเพศหรือรวมกลุ่มขึ้นอยู่กับวัยและปัญหา จำนวนสมาชิกที่เหมาะสมคือ 8 - 10 คน เวลาในการให้คำปรึกษาควรจัดสัปดาห์ละ 2 - 3 ครั้ง ครั้งละ 1 - 1.30 ชั่วโมง สถานที่ควรเป็นส่วนตัว

บทบาทของผู้นำกลุ่ม

ไดเยอร์ และเวรียน (Dyer and Vriend. 1975 : 142 - 175)

ได้รวบรวมบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของผู้นำกลุ่มให้คำปรึกษา ดังนี้คือ

1. ผู้นำควรบ่งชี้ (Identifying) เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิด การกระทำ และเนื้อหาสาระที่สมาชิกแต่ละคนได้อภิปราย แล้วสะท้อนกลับ (Reflecting) ให้เจ้าตัวเข้าใจ ถ้ายังไม่เข้าใจ ผู้นำจะทำความเข้าใจ (Clarifying) ให้เจ้าตัวและสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มเข้าใจตรงกัน
2. ผู้นำควรสรุปและทบทวนส่วนสำคัญ (Summarizing and Reviewing Important Material) เพื่อให้เจ้าของปัญหาและสมาชิกคนอื่น ๆ เข้าใจเรื่องราวโดยตลอด และทราบความก้าวหน้าของกลุ่ม การสรุปและการทบทวนจะกระทำเป็นระยะ ๆ และกระทำในตอนสุดท้ายที่จะยุติการอภิปรายปัญหาของสมาชิกคนใดคนหนึ่งด้วย
3. ผู้นำควรตีความหมาย (Interpretation) พฤติกรรมต่าง ๆ ที่สมาชิกแสดงออกทั้งเป็นคำพูด และไม่ใช้คำพูด แต่ต้องระมัดระวัง เพราะถ้าสมาชิกยังมีจิตใจไม่พร้อมที่จะรับฟัง อาจทำให้เขาเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยได้
4. ผู้นำควรให้ข้อมูลแก่กลุ่ม (Information Giving) ที่คิดว่าเป็นประโยชน์ และให้ข้อมูลเมื่อสังเกตว่ากลุ่มรับรู้ข้อเท็จจริงบางอย่างคลาดเคลื่อน
5. ผู้นำควรริเริ่มให้มีการคาเนียงาน (Initiating) ซึ่งกระทำได้ตลอดกระบวนการอภิปรายกลุ่ม เช่น อาจารย์เริ่มเพื่อให้มีการพูดเมื่อกลุ่มเงียบ ริเริ่มให้กลุ่มร่วมกันกำหนดเป้าหมายให้สมาชิกบางคนแสดงความคิดเห็น และให้กลุ่มอภิปรายปัญหาของสมาชิกคนหนึ่งคนใดในกลุ่ม
6. ผู้นำควรกระตุ้น สนับสนุน และให้ความมั่นใจแก่สมาชิก (Encouraging Supporting and Rassurance) โดยกระตุ้นให้สมาชิกพูดถึงปัญหาของเขา และจากนั้นก็พยายามสนับสนุน ให้กำลังใจ เพื่อให้เขาเกิดความมั่นใจที่จะอภิปรายปัญหาของเขาต่อไป
7. ผู้นำควรมีวิธีขัดขวางกลุ่มอย่างเหมาะสม (Intervention) พฤติกรรมของกลุ่มที่ควรจะขัดขวาง คือ
 - 7.1 เมื่อสมาชิกพูดแทนกัน ผู้นำจะขัดขวางเพื่อให้เจ้าตัวพูดเอง

7.2 เมื่อมีการพูดเน้นถึงบุคคลภายนอกกลุ่ม สถานการณ์ภายนอกกลุ่มหรือเหตุการณ์ในอดีตมากเกินไป

7.3 เมื่อสมาชิกพูดเกริ่นเชิงออกตัวเพื่อเรียกร้องความเห็นใจจากกลุ่ม

7.4 เมื่อสมาชิกในกลุ่มเงียบ หรือสมาชิกคนหนึ่งคนใด ไม่ยอมพูด โดยอ้างว่าการพูดของเขาจะมีผลกระทบต่อคนอื่น

7.5 เมื่อสมาชิกแสดงออกว่าไม่รับผิดชอบที่จะช่วยตนเอง บัคับปัญหา เช่น บอกว่า "ไม่เป็นไรหรอกจะดีเอง"

8. ผู้นำควรช่วยให้สมาชิกได้ตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) ทุกครั้งที่มีการอภิปรายปัญหาของสมาชิกคนต่อไป ผู้นำจะช่วยให้สมาชิกที่เป็นเจ้าของปัญหา ได้ตั้งเป้าหมายในการพัฒนาปรับปรุงตนเองให้เรียบร้อยก่อน ซึ่งการตั้งเป้าหมายนี้จะมีการระบุว่า จะเริ่มปรับปรุงตนเองเมื่อไร ที่ไหน และกระทำอย่างไร

9. ผู้นำควรช่วยให้มีการยุติการอภิปรายกลุ่มอย่างเหมาะสม (Facilitating Closure) โดยยุติทั้งเมื่อจบการอภิปรายปัญหาของสมาชิกคนใดคนหนึ่ง ที่เห็นและแน่ใจว่า เขามีเป้าหมาย และยุติการอภิปรายด้วยในแต่ละครั้ง ซึ่งผู้นำจะสรุปผลของการประชุมให้สมาชิกทราบ และจะมีการนัดหมายพบกันในครั้งต่อไป

จากบทบาทของผู้นำกลุ่มดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้นำควรมีบทบาทดังนี้ ควรบ่งชี้เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิด การกระทำ และเนื้อหาสาระที่สมาชิกแต่ละคนได้อภิปราย สรุปและทบทวนส่วนสำคัญ ตีความหมายพฤติกรรมต่าง ๆ ที่สมาชิกแสดงออกมา ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม ให้ความมั่นใจแก่สมาชิก มีวิธีการขัดขวางกลุ่มอย่างเหมาะสม ช่วยสมาชิกในการตั้งเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง และช่วยให้มีการยุติการอภิปรายกลุ่ม

บทบาทของสมาชิก

โลรีซ์ โพธิ์แก้ว (2523 : 9 - 10) กล่าวถึงบทบาทของสมาชิกในกลุ่มที่จะทำให้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. การไม่พูดเรื่องนอกกลุ่ม สมาชิกควรพูดถึงเฉพาะบุคคลที่อยู่ในกลุ่ม สิ่งที่พูดในกลุ่มจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่นำไปพูดนอกกลุ่ม
 2. การฟัง สมาชิกจะได้รับการกระตุ้นให้สนใจฟังสมาชิกอื่นพูด ทั้งเนื้อหา และความรู้สึก ถ้ามีความยากลำบากในการฟัง ควรจะรับบอกผู้พูด ไม่ควรจะปล่อยผ่านไป
 3. การวิพากษ์วิจารณ์ สมาชิกควรพูดถึงสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ ด้วยวิธีใด ๆ และจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร
 4. การใช้สติปัญญาด้วยเหตุผล สมาชิกย่อมได้รับการกระตุ้นให้แสดงการร่วมความคิด และความรู้สึก ซึ่งเป็นส่วนตัว จะผลัดเปลี่ยนกันไปถึงเรื่องราวต่าง ๆ ของสังคม และสนใจเรื่องราวเป็นรายบุคคลไป
 5. การตั้งคำถาม การถามควรทำในลักษณะขอคำอธิบายเพิ่มเติม หรือขอความคิดเห็น หรือเสนอแนะ
 6. การเจาะระดับความรู้สึก จะมีประโยชน์ต่อสมาชิกผู้ซึ่งรู้ว่าเขาคือใคร และรู้สึกอย่างไร หรือเสนอแนะ
 7. ความรู้สึกและความคิดเห็น สมาชิกจะได้รับการกระตุ้นให้เข้าใจว่าสิ่งที่เขาคิดและความรู้สึกเป็นสิ่งที่แยกออกจากกัน
- จากบทบาทของสมาชิกดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สมาชิกควรพูดเฉพาะเรื่องของบุคคลในกลุ่มและเก็บเป็นความลับ ตั้งใจฟังผู้อื่นพูด ร่วมแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก ควรถามในลักษณะขอคำอธิบายเพิ่มเติม หรือขอความคิดเห็น หรือเสนอแนะ ควรวิพากษ์วิจารณ์ถึงสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้เท่านั้น

ประโยชน์และคุณค่าของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

แกซดา และมีโซวส์ (Gazda and Measows. 1963 : 306 - 310)

ได้รวบรวมประโยชน์และคุณค่าของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไว้ว่า

1. สมาชิกในกลุ่มได้พบว่า คนอื่น ๆ ก็มีปัญหาเช่นเดียวกับเขาเหมือนกัน
2. การยอมรับ การสนับสนุนจากสมาชิกภายในกลุ่มจะกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มยอมรับที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาของเขา

3. กลุ่มเป็นตัวแทนของสังคมจริง ๆ เป็นที่ซึ่งสมาชิกทุกคนมีโอกาสที่จะแสดง และทดลองพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
4. สมาชิกสามารถแสดงพฤติกรรม และความรู้สึกของตน ตลอดจนเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของตนได้จากการที่ตระหนักถึงความปลอดภัย ความไว้วางใจสมาชิกอื่นภายในกลุ่ม
5. สมาชิกเรียนรู้ที่จะมีการให้และรับความช่วยเหลือตามบทบาทของตนภายใน กลุ่ม
6. สมาชิกมีโอกาสที่จะเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหของสมาชิกคนอื่นด้วยการสังเกต
7. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมักจะทำให้สมาชิกในกลุ่มต้องการที่จะได้รับการ ช่วยเหลือเป็นรายบุคคล
8. บรรยากาศแห่งความเป็นกันเองของกลุ่ม ทำให้สมาชิกรู้สึกเสมือนเป็น ครอบครัวเดียวกัน ทำให้นำไปสู่การเปิดเผยปัญหาทางครอบครัว
9. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้ผลมากสำหรับวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่แสวงหา เอกลักษณ์ของตนและต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน
10. การที่นักจิตวิทยาการปรึกษา ได้พบปะกับสมาชิกหลายคนในเวลาเดียวกัน ช่วยประหยัดเวลา และเปิดโอกาสให้นักจิตวิทยาการปรึกษาใช้เวลาสำหรับบุคคลอื่น ๆ ได้ทั่วถึง ยิ่งขึ้น

พรณี ชูทัย (2521 : 11) สรุปคุณค่าของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไว้ว่า

1. สามารถให้คำปรึกษา ได้หลายคนในเวลาเดียวกัน
2. เป็นการประหยัดเวลาของผู้ให้คำปรึกษา
3. ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น
4. ช่วยให้นักเรียนสามารถสำรวจตนเอง เข้าใจความรู้สึก ความคิดของตนเอง และเกิดการยอมรับตัวเองและแก้ปัญหาของตนเอง ได้
5. เน้นที่อารมณ์และความรู้สึกของสมาชิก ทำให้สมาชิกสามารถพัฒนาตนเองได้
6. บรรยากาศของกลุ่มจะสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งเป็น ประโยชน์ต่อกันและกัน ช่วยให้ทุกคนได้เรียนรู้ตนเองอย่างปลอดภัย

7. ยอมรับและมีความเข้าใจผู้อื่นเป็นอย่างดี

จากการศึกษาประโยชน์และคุณค่าของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสามารถสรุปได้ว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นกระบวนการที่สามารถให้คำปรึกษาได้หลายคนในเวลาเดียวกัน เป็นการประหยัดเวลาของผู้ให้คำปรึกษา ทำให้สมาชิกในกลุ่มยอมรับที่จะเผชิญหน้ากับปัญหา เนื่องจากคนอื่น ๆ ก็มีปัญหา บรรยากาศของกลุ่มสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้ผลมากสำหรับวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่แสวงหาเอกลักษณ์ของตนเองและต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน

2. งานวิจัยเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

งานวิจัยในประเทศ

บุญโชติ แก้วแสนสุข (2532 : 49 - 50) ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศชายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชบพิธ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2531 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศชาย จำนวน 14 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 7 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม กลุ่มควบคุมได้รับการให้ข้อเสนอแนะ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศชายลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุทิพร ปุกเกตุ (2529 : 57) ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการลดอารมณ์เศร้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกรวย นนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีอารมณ์เศร้า จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กลุ่มควบคุมได้รับการให้ข้อเสนอแนะ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีอารมณ์เศร้าน้อยกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นพวรรณ สมนาสุมาล (2529 : 55) ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาการยอมรับตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี

จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีการยอมรับตนเอง อยู่ในเกณฑ์ต่ำ จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กลุ่มควบคุมได้รับการให้ข้อเสนอแนะ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองจะมีการยอมรับตนเองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยในประเทศสรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนไปในทางที่ดีขึ้นได้ คือ ช่วยในการลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศชาย ช่วยในการลดอารมณ์เศร้า และช่วยพัฒนาการยอมรับตนเอง

งานวิจัยในต่างประเทศ

โฮลท์ (Holt. 1979 : 6564 - A) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีผลต่อความรับผิดชอบตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยให้มีการฝึกซ้อมบทบาทและการวิเคราะห์วิจารณ์ตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 15 คน จากเมืองเซรอฟพอร์ต ในมลรัฐหลุยเซียน่า สหรัฐอเมริกาโดยคัดเลือกเด็กที่มีปัญหาในการเรียน มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในห้องเรียน และมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง และกลุ่มหลอกกลุ่มละ 5 คน โดยพบกันสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 45 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ พบว่ากลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับกลุ่มทดลองและกลุ่มหลอก มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แคปแลน (สุปรียา อิศรางกูร ณ อยุธยา. 2523 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Caplan. n.d.) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนชายในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีประวัติเกี่ยวกับการต่อต้านกฎของโรงเรียนและต่อต้านสังคม 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที พบว่าทำให้เกิดความสอดคล้องระหว่างตนจริงกับตนในอุดมคติเพิ่มขึ้นนั่นคือ รู้จักตนเอง และยอมรับตนเองเพิ่มขึ้นและมีปัญหาทางสังคมน้อยลง แต่ในด้านเต็มเจตยานั้น ไม่พบความแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม

จากงานวิจัยในต่างประเทศสรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสามารถพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองให้สูงขึ้น นักเรียนรู้จักตนเอง ยอมรับตนเองเพิ่มขึ้น และมีปัญหาทางสังคมน้อยลง

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งภายในและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้การปรับตัวของบุคคลดีขึ้น โดยเน้นให้นักเรียนมีการปรับตัวที่ดีขึ้น เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความรู้สึกนึกคิดอย่างเต็มที่ เพื่อให้นักเรียนจะได้รู้จักตนเอง เข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถตั้งจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปพัฒนาตนเอง ได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะเด็กในวัยรุ่นซึ่งมีปัญหาด้านการปรับตัว ถ้าเขาเหล่านั้นมีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ จะมีความสำคัญและเป็นรากฐานในการปรับตัวของเขาต่อไปเมื่อเขาเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเชื่อว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มน่าจะช่วยพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนมีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศดีขึ้น

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้สถานการณ์จำลอง

1. เอกสารเกี่ยวกับการใช้สถานการณ์จำลอง

ความหมายของสถานการณ์จำลอง

ซูลท์ซ์ (วัชรินทร์ จัปเกตุ. 2534 : 7 ; อ้างอิงมาจาก Schultz. 1972 : 4) กล่าวถึงการใช้สถานการณ์จำลองว่า เป็นการปฏิบัติการที่ใช้แบบจำลองหรือกระบวนการต่าง ๆ ให้คล้ายคลึงกับสภาพที่เป็นจริง โดยฝึกให้ผู้อยู่ในสถานการณ์ได้ฝึกปฏิบัติและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวเอง

เคอร์ (Kerr. 1977 : 8) กล่าวถึงการใช้สถานการณ์จำลองว่า ผู้เข้าร่วมสถานการณ์จะต้องปฏิบัติตามข้อมูล และมีสถานการณ์ที่กำหนดวัตถุประสงค์ในการร่วมสถานการณ์นั้น ผู้เข้าร่วมสถานการณ์จะต้องยอมรับ และปฏิบัติตามข้อมูล และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง ผู้เข้าร่วมสถานการณ์อาจได้รับข้อมูลให้รับบทบาทที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงของเขา หรือได้รับบทบาทที่แตกต่างไปจากชีวิตจริงก็ได้ เหตุการณ์ในสถานการณ์จำลองจะดำเนินต่อไปในทางใดหรือผลของสถานการณ์จะเป็นอย่างไรนั้น เป็นเรื่องที่คาดการณ์ล่วงหน้าไม่ได้ เพราะจะต้องขึ้นอยู่กับผลการตัดสินใจของผู้เข้าร่วมสถานการณ์

สตรูทริดจ์ (ชัยวัฒน์ คัมพรังษี. 2529 : 13 ; อ้างอิงมาจาก Sturtridge. 1977 : 32 - 34) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองเป็นกิจกรรมที่นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมในสถานการณ์บางอย่าง และต้องใช้วิจารณญาณของตัวเองมากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ ในการที่จะใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยจะต้องคิดเองว่าจะพูดอะไร และจะพูดกับใคร เลือกใช้หน้าที่ในการสื่อความหมาย และใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบทบาทของตัวเอง และบทบาทของผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะร่วมมือกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

โฮลเดน (Holden. 1981 : 5) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองเป็นการจำลองสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง ส่วนมากจะอยู่ในรูปแบบของการแก้ปัญหา ครูทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ควบคุม จะนำของจริงต่าง ๆ มาเป็นสื่อในการกระตุ้นผู้เข้าร่วมให้ใช้ทักษะทางภาษาทุกด้าน ในการรับข้อมูลพร้อม ๆ กัน ผู้เข้าร่วมสถานการณ์แต่ละคนจะได้รับบัตรแสดง ขอบข่ายหน้าที่ ความรับผิดชอบ และข้อมูลจำเป็นเพิ่มเติม ทุกคนต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของตนอย่างจริงจัง

โจนส์ (Jones. 1982 : 5) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองเป็นเหตุการณ์หนึ่งที่ไม่ใช่การสอนโดยครู แต่นักเรียนเป็นผู้เข้าร่วมในเหตุการณ์นั้น และเป็นผู้ที่ทำให้เหตุการณ์นั้นดำเนินต่อไป โดยได้รับมอบหมายหน้าที่ การกิจในสังคม และความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องอยู่ในสถานการณ์นั้น ซึ่งต้องมีการแก้ปัญหา และการตัดสินใจรวมอยู่ด้วย ส่วนครูจะเป็นผู้กำหนดเวลาเริ่มต้น และเวลาจบของสถานการณ์ นอกจากนั้นครูมีหน้าที่อธิบายรายละเอียดต่าง ๆ ที่สำคัญในสถานการณ์นั้น และกำหนดว่าใครเป็นใคร ใครทำหน้าที่อะไร มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องใดบ้าง

ทิตนา แชมมณี (2522 : 202) ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองไว้ว่า หมายถึง การจำลองสถานการณ์หรือการสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง แล้วให้นักเรียนเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้น และให้นักเรียนมีปฏิริยาโต้ตอบกัน วิธีการนี้จะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสทดลองแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งในสถานการณ์จริงนักเรียนอาจไม่กล้าแสดง เพราะเป็นการเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับมากเกินไป

สำเริง เวชสุนทร (2522 : 18 - 19) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองคือ การจำลองสถานการณ์หรือสภาพการณ์นั้นมาจากสภาพที่เป็นจริง หรือคล้ายคลึงกับสิ่งที่เป็นจริงในสังคมมากที่สุด แล้วนักเรียนได้ปฏิบัติ แสดงความคิดเห็น หรือหาทางแก้ปัญหาในสถานการณ์นั้น

จริง ๆ ซึ่งเป็นวิธีการฝึกที่ไม่ทำให้เด็กเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดอยู่ในสภาพเป็นอันตรายหรือได้รับความเสียหายใด ๆ อีกทั้งยังทำให้เด็กเรียนมีประสบการณ์ในสภาพที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด มีโอกาสตัดสินใจเลือกวิธีการในการแก้ปัญหา และเลือกหลักการหรือทฤษฎีมาใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหของเขา

จากความหมายของสถานการณ์จำลองดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สถานการณ์จำลอง คือ การสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง แล้วให้นักเรียนเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้น มีบทบาทและหน้าที่ตามที่ครูกำหนดให้ ให้นักเรียนปฏิบัติ แสดงความคิดเห็น หรือแก้ปัญหในสถานการณ์นั้นจริง ๆ ด้วยตนเอง ครูมีหน้าที่อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญในสถานการณ์นั้นเพิ่มเติม

คุณลักษณะของสถานการณ์จำลอง

มอนโร (อัมรา รสสุข, 2529 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Monroe, 1969 : 45 - 46) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองมีลักษณะที่สำคัญมาก 4 ประการ คือ

1. มีความคล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริง สถานการณ์จำลองจะต้องจัดเตรียมองค์ประกอบที่จะทำให้นักเรียนกระทำการต่าง ๆ ได้ องค์ประกอบดังกล่าวนี้อาจเปรียบเทียบได้ว่าเป็นการคาดคะเนในการสืบสวนตามระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ หรือเป็นตัวกำหนดให้ในแบบจำลองคณิตศาสตร์ เป็นอุปกรณ์ และกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการเล่นเกม เป็นคำจำกัดความของความขัดแย้ง และบุคลิกลักษณะในบทบาทสมมติ หรือเป็นตัวแปรตามในการทดลองในการสอนเกี่ยวกับการตัดสินใจ สถานการณ์จำลองจะต้องสร้างสภาพแวดล้อมให้นักเรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ของตน และจะต้องมีลักษณะของความเป็นจริง ให้มากที่สุดที่ให้นักเรียนได้ฝึกฝนในการเผชิญหน้ากับสิ่งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริง

2. จัดให้มีสภาพการสูญเสียน้อยที่สุด นักเรียนสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงคำตอบที่ได้ตอบไปแล้วได้ โดยไม่ทำลายสถานการณ์เดิม

3. ผลย้อนกลับจะต้องเป็นเครื่องหมายของผลลัพธ์ สถานการณ์จำลองช่วยให้นักเรียนทราบถึงผลของคำตอบที่ได้ตอบไปในรูปของสัญลักษณ์ โดยไม่ทำให้บรรยากาศของการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นด้านกายภาพ หรือจิตวิทยา

4. สามารถทำซ้ำได้ จากลักษณะของข้อ 2 และ 3 ทำให้แบบฝึกหัดสถานการณ์จำลองเป็นสิ่งที่สามารถทำซ้ำได้ เพราะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทบทวนหรือดำเนินการซ้ำ ๆ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ดีที่สุด

จากคุณลักษณะของสถานการณ์จำลองดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สถานการณ์จำลองมีลักษณะดังนี้ มีความคล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริง เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกฝนในการเผชิญหน้ากับสิ่งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริง นักเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงคำตอบได้ โดยไม่ทำลายสถานการณ์เดิม ผลของคำตอบจะออกมาในรูปของสัญลักษณ์ และสถานการณ์จำลองสามารถทำซ้ำได้ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทบทวนหรือกระทำซ้ำ ๆ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ดีที่สุด

ความมุ่งหมายในการสร้างสถานการณ์จำลอง

สุภา กิจจาทร (2519 : 195 - 196) กล่าวถึง ความมุ่งหมายในการสร้างสถานการณ์จำลองไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนได้พบ และรู้จักกับปัญหาซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักหัดคิด สามารถนำเหตุผลมาอภิปราย เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจปัญหา
3. เพื่อให้นักเรียนพัฒนาการทำงานร่วมกับกลุ่ม รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ อุดหนุนต่อการถกวิจารณ์ ยอมรับฟังความคิดของผู้อื่น มีความอดกลั้น มีวินัยในตนเอง สำนึกในสิทธิของตน และผู้อื่น
4. เพื่อเป็นการเปลี่ยนกิจกรรมการสอนจากฟังครูสอนแต่ผู้เดียวมาเป็นการเรียนที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น

เซ (Shay. 1980 : 27) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองถูกสร้างเพื่อ

1. ใช้ในการสร้างบรรยากาศในความเป็นกันเอง (To Break the Ice) เราใช้สถานการณ์จำลองในการแนะนำให้นักเรียนรู้จักซึ่งกันและกัน และรู้จักกันมากขึ้น หรือใช้แนะนำวิชาที่เรียน กิจกรรมบางอย่างสามารถใช้ในการสร้างบรรยากาศ ซึ่งช่วยส่งเสริมการมี

ส่วนร่วมในห้องเรียน การเลือกใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อจุดมุ่งหมายนี้ควรจะมีข้อจำกัดเป็นกิจกรรมสั้น ๆ ที่ควรจะทำให้แล้วเสร็จใน 1 - 2 ชั่วโมงการเรียนการสอน

2. เพื่อที่จะบอกความจริง (To Impart Facts) สถานการณ์จำลองมักไม่ค่อยใช้เดี่ยว ๆ ในการสอนความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง มีสถานการณ์จำลองมากมายที่ออกแบบมาเพื่อใช้ในการให้ข้อมูล โดยมีความมุ่งหมายเพื่อทำให้นักเรียนมีความรู้ และประสบการณ์มากขึ้น

3. เพื่อพัฒนาความรู้สึกให้หนักแน่น (To Develop Emphatic Sensitivity) สถานการณ์จำลองส่วนมากถูกออกแบบมาเพื่อที่จะผูกมัดนักเรียนในเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมความเป็นอยู่ การเลือก ความกดดัน และ/หรือความรู้สึกขัดแย้งของคนในบทบาทอื่น ๆ ในวัฒนธรรม และเวลาอื่น ๆ สถานการณ์จำลองดังกล่าวจะช่วยให้นักเรียนมีสายตากว้างไกล ส่งเสริมพัฒนาการรับรู้ที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ทำให้เข้าใจ และมีเหตุผลมากยิ่งขึ้น

4. เพื่อสำรวจอนาคต (To Explore the Future) ความซับซ้อน และความซ้ำซ้อนของสถานการณ์จำลองคอมพิวเตอร์นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อการทำนาย แต่สถานการณ์จำลองที่ใช้ในห้องเรียนก็สามารถออกแบบเพื่อทำนายหรือเพื่อเพิ่มประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอนาคตให้แก่ักเรียนได้ จากหรือสถานการณ์บางอย่างที่มีขึ้นในอนาคต ถูกจำลองอยู่ในแบบจำลองหรือความคิดรวบยอด ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์หรือการวิเคราะห์อนาคตที่จะเป็นไปได้ กิจกรรมเหล่านี้ใช้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และเพิ่มความสามารถในการที่จะต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงที่ถูกควบคุม สถานการณ์จำลองทำให้มีความสามารถในการแก้ปัญหามากขึ้น และมีความสามารถในการประเมินผลระยะยาวของการกระทำต่าง ๆ

จากความมุ่งหมายในการสร้างสถานการณ์จำลองดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สถานการณ์จำลองสร้างขึ้นเพื่อให้ักเรียนได้พบปัญหา และรู้จักคิด ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้ักเรียนได้พัฒนาการทำงานกลุ่ม เพื่อใช้ในการสร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง ให้ักเรียนรู้จักกันมากขึ้น ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในห้องเรียน

ขั้นตอนในการสร้างสถานการณ์จำลอง

สุพิน บุญวงศ์ (2531 : 85 - 87) ได้ให้ขั้นตอนไว้ดังนี้

1. ขั้นสำรวจและวิเคราะห์

ก่อนสร้างสถานการณ์จำลองต้องศึกษา และสำรวจจุดประสงค์ว่า ต้องการให้นักเรียนรู้เรื่องใดบ้าง ศึกษาสถานการณ์ต่าง ๆ เมื่อได้พิจารณาและศึกษาเป็นอย่างดีแล้ว นำมาวิเคราะห์ว่า สถานการณ์นั้นจะมีผลต่อการเรียนรู้อะไร และจะให้ผลเสียอะไร สถานการณ์ที่นำมาวิเคราะห์นั้นใกล้เคียงกับความจริงแค่ไหน เพื่อให้สถานการณ์นั้นมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้มากที่สุด

2. ขั้นการกำหนดจุดประสงค์

ในการกำหนดจุดประสงค์นั้นมุ่งให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอะไร เมื่อนักเรียนเรียนรู้จากสถานการณ์แล้ว นักเรียนจะเป็นอย่างไร การสร้างสถานการณ์จำลองก็จะต้องสร้างให้ตรงกับจุดประสงค์

3. ขั้นการเลือกสถานการณ์

สถานการณ์ที่เป็นจริง และสามารถจำลองมาใช้ในชั้นเรียนต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ข้างต้น พิจารณาเลือก และสามารถนำสถานการณ์ที่เป็นจริงมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับการใช้ในชั้นเรียน โดยสถานการณ์จำลองนั้นได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์ ตัดสินใจ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และทักษะที่ต้องการที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

4. ขั้นการกำหนดโครงสร้างของสถานการณ์จำลอง

การกำหนดโครงสร้างของสถานการณ์จำลอง ประกอบด้วยสิ่งสำคัญดังนี้

- 4.1 การกำหนดจุดประสงค์ของสถานการณ์จำลอง
- 4.2 กำหนดบทบาทของผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละคน
- 4.3 เตรียมข้อมูล ข่าวสารที่จำเป็น เนื้อหา
- 4.4 กำหนดสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เห็นเหมือนจริงในสังคม
- 4.5 ลำดับขั้นของเหตุการณ์ เวลา และปัญหาจากสถานการณ์
- 4.6 จบสถานการณ์ สรุปอภิปราย

5. ขั้นการสร้าง และออกแบบสื่อการเรียน และสร้างกฎเกณฑ์

การสร้าง และออกแบบสื่อการเรียน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบกิจกรรม เช่น บัตรคำ รูปภาพ บัตรคำสั่ง เป็นต้น สื่อการเรียนจะสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดในกิจกรรม ควรวางแผนโดยแต่ละขั้นตอนของการแสดงว่าต้องกำหนดการเล่นตามลำดับเหตุการณ์นั้น ๆ อย่างไร

6. ขั้นการทดลองใช้

เมื่อสร้างสถานการณ์เสร็จแล้ว ควรนำสถานการณ์จำลองนั้นไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น เพื่อตรวจสอบความพร้อม ด้านวิธีการ ภาษา ตลอดจนการใช้สื่อ และเงื่อนไขต่าง ๆ ว่าควรแก้ไข และปรับปรุงในแง่ใดบ้าง เพื่อให้ได้สถานการณ์จำลองที่สมบูรณ์ เหมาะสมที่จะนำไปใช้กับนักเรียนแต่ละวัย ได้อย่างเหมาะสม

ทเวลเคอร์ (สมบูรณ์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา, 2525 : 17 : 20 ;

อ้างอิงมาจาก Twelker, 1969 : 64 - 70) กล่าวถึง การสร้างสถานการณ์จำลอง มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดขอบเขตปัญหาการสอน โดยผู้สร้างจะต้องรู้ และเข้าใจว่าปัญหานั้นคืออะไร ปัญหาที่กำหนดนั้นมีจุดมุ่งหมายอย่างไร และจะใช้สภาวะแวดล้อมอะไรเป็นแรงจูงใจที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหา

2. พิจารณาว่าจะใช้กับนักเรียนกี่คน ใช้เครื่องมืออะไร มีวิธีการอย่างไร ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างไร การดำเนินการจะเป็นรูปใด มีสิ่งใดที่จะช่วยอำนวยความสะดวกได้บ้าง และปรับสถานการณ์จะเป็น ไปในแนวใด

3. ปรับปรุงสถานการณ์เข้าสู่ปัญหา เพื่อให้ปัญหานั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ต้องอาศัยสภาพการณ์ที่พิจารณาแล้วว่าเหมาะสมกับปัญหา หรือเลือกวิธีการที่จะนำปัญหาเข้าสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

4. ขึ้นกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ให้อยู่ในรูปของพฤติกรรมที่สามารถวัดได้

5. ^{ขั้น}กำหนดเกณฑ์การวัดผล ซึ่งจะใช้วัดพฤติกรรมของผู้เรียน โดยแบ่งเกณฑ์การวัดเป็น 2 แบบ คือ เกณฑ์การวัดผลขั้นสุดท้ายในการเรียน และเกณฑ์การวัดระดับความสามารถที่เปลี่ยนแปลง
 6. ^{ขั้น}เสนอผลของสถานการณ์จำลอง
 7. ^{ขั้น}เลือกชนิดของเครื่องมือที่จะนำมาเป็นส่วนประกอบในสถานการณ์จำลอง เช่น ใช้เครื่องช่วยสอน หนังสืออ่านประกอบ เกม หรือการแสดงบทบาท เป็นต้น
 8. ^{ขั้น}พัฒนาสถานการณ์จำลองโดยเลือกสื่อหลายอย่างมาใช้แล้วจึงเลือกสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดมาเป็นเครื่องมือ
 9. ^{ขั้น}พัฒนาระบบของสถานการณ์จำลอง โดยพิจารณาข้อบกพร่องของแต่ละขั้นตอนเพื่อนำไปแก้ไขสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด
 10. ^{ขั้น}ทดลองใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อหาข้อบกพร่องหรือข้อจำกัดของสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้น อาจทดลองกับนักเรียนกลุ่มเล็กหรือแบบตัวต่อตัว โดยให้ผู้รับการทดสอบทำเครื่องหมายในที่ที่เป็นปัญหา หรือเปิดโอกาสให้อภิปรายกับผู้สร้างโดยตรง
 11. ^{ขั้น}เปลี่ยนแปลงแก้ไขสถานการณ์จำลองหลังการทดลอง ถ้าหากพบข้อบกพร่องต้องทำการปรับปรุงให้เหมาะสม
 12. ^{ขั้น}นำใช้สถานการณ์จำลอง เป็นอุปกรณ์หรือกิจกรรมในการสอนจริง ซึ่งผู้สร้างจะต้องดูประสิทธิภาพของสถานการณ์จำลองนั้นด้วย
 13. ^{ขั้น}ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สถานการณ์จำลองเหมาะสมกับสภาวะการณ์ในอนาคต ในการนำสถานการณ์ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการสอนนั้น มักจะพบการเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ในการสอนจริงอยู่เสมอ จึงต้องปรับปรุง และเตรียมสถานการณ์จำลองให้ทันสมัยอยู่เสมอ
- จากขั้นตอนในการสร้างสถานการณ์จำลองดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การสร้างสถานการณ์จำลองมีขั้นตอนดังนี้ ต้องศึกษา และสำรวจจุดประสงค์ว่า ต้องการให้นักเรียนรู้เรื่องใดบ้าง จากนั้นกำหนดจุดประสงค์โดยให้อยู่ในรูปของพฤติกรรมที่วัดได้ เลือกสถานการณ์ที่เป็นจริง และสามารถจำลองมาใช้ในชั้นเรียนโดยให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ กำหนดโครงสร้างของ

สถานการณ์จำลอง สร้างและออกแบบสื่อเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการประกอบกิจกรรม จากนั้นนำ สถานการณ์จำลอง ไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่องหรือข้อจำกัด แล้วปรับปรุงแก้ไข ให้ได้สถานการณ์ จำลองที่สมบูรณ์ เหมาะสมที่จะนำไปใช้กับนักเรียน

ขั้นตอนในการใช้สถานการณ์จำลอง

อัญชลี แจ่มเจริญ (2522 : 6) เสนอขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้สอนเสนอสถานการณ์จำลองที่เป็นปัญหาให้นักเรียนขบคิดด้วยวิธีต่าง ๆ

ตามความเหมาะสม

2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 7 - 8 คน เพื่อศึกษาปัญหา
3. นักเรียนศึกษาปัญหา และรู้ถึงประเด็นของปัญหา ช่วยกันแก้ไขตามขั้นตอน ดังนี้
 - 3.1 หาสาเหตุ
 - 3.2 หาขอบข่ายของการตัดสินใจ วางแผนที่จะมาประกอบการพิจารณา
 - 3.3 ทางเลือกที่จะเป็นไปได้
 - 3.4 จัดข้อมูลให้เพียงพอ
 - 3.5 ลงมือตัดสินใจปัญหา
 - 3.6 ประเมินค่าการตัดสินใจ
4. ตัวแทนของกลุ่มทั้งหมดร่วมกันเสนอแนวทางแก้ปัญหา
5. ครูและนักเรียนร่วมสรุปแนวคิดต่าง ๆ

สมพงษ์ จิตระดับ (2530 : 79 - 77) กล่าวถึงขั้นตอนในการใช้สถานการณ์จำลองในชั้นเรียน ไว้ดังนี้

1. ขึ้นเตรียม เป็นขั้นที่เริ่มนำเข้าสู่บทเรียน โดยการให้ข้อมูลเบื้องต้นแก่นักเรียน การเล่าเรื่องสรุปของสถานการณ์ที่นำมาใช้ บอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนได้รู้ แนะนำ รูปแบบของสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้น ประสพการณ์ข้อมูล ความเข้าใจเบื้องต้น การแบ่งกลุ่ม การทำความเข้าใจกับเกณฑ์กติกาต่าง ๆ บทบาทของนักเรียนบางคน เป็นต้น
2. ขึ้นดำเนินกิจกรรม ในขั้นนี้นักเรียนจะปฏิบัติตามกิจกรรมที่ระบุไว้ตามบทบาทที่ได้รับ

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลง ครูควรนำให้นักเรียนได้วิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ในขณะปฏิบัติกิจกรรม สาเหตุและผลที่เกิดขึ้นของกิจกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างกฎเกณฑ์กติกา การเปรียบเทียบข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการศึกษาร่วมกัน

4. ขั้นสรุป เน้นให้นักเรียนเปรียบเทียบเนื้อหาของสิ่งที่เรียนรู้กับชีวิตจริง การประยุกต์เชื่อมโยงเหตุการณ์จริงกับสถานการณ์จำลอง ให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

โจนส์ (Jones. 1983 : 3 - 4) ได้เสนอแนะวิธีการนำสถานการณ์จำลองมาใช้ประกอบการเรียนการสอนซึ่งสามารถดำเนินการได้ตามลำดับดังนี้

1. การเตรียมตัว ซึ่งประกอบด้วยการเตรียมตัวในชั้นเรียน และการเตรียมตัวที่บ้าน

1.1 การเตรียมตัวในชั้นเรียน

ครูแนะนำเกี่ยวกับ "สถานการณ์" ในสถานการณ์จำลอง

1.2 การเตรียมตัวที่บ้าน (ก่อนที่กิจกรรมสถานการณ์จำลองจะเกิดขึ้น)

นักเรียนจะศึกษารายละเอียดของข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ เพื่อเตรียมตัวค้นคว้า หาหรือหาอุปกรณ์เพิ่มเติม อ่านหรือเขียนจดหมาย อ่านย่อ หรือคัดข่าวจากหนังสือพิมพ์

2. การจัดกิจกรรมแบบสถานการณ์จำลอง ซึ่งอาจกินเวลาตั้งแต่ 1 - 3 ชั่วโมง

3. การติดตามผล ซึ่งประกอบด้วยการติดตามผลทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียน

3.1 การติดตามผลที่บ้าน

นักเรียนพิจารณาถึงคำถามเพื่อการอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์จำลอง นักเรียนทำงานเขียนเกี่ยวกับการใช้ภาษา

3.2 การติดตามผลในชั้นเรียน

การอภิปรายเกี่ยวกับการแก้ปัญหาหรือประเด็นสำคัญอื่น ๆ ในสถานการณ์จำลอง ครูให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการใช้ภาษาที่เป็นปัญหา

จากขั้นตอนในการใช้สถานการณ์จำลองดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การใช้สถานการณ์จำลองมีขั้นตอนดังนี้ ครูให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้ บอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนได้รู้ จากนั้นให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมที่ระบุไว้ตามบทบาทที่ได้รับ เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงให้นักเรียนวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ในขณะปฏิบัติกิจกรรม สาเหตุและผลที่เกิดขึ้นของกิจกรรม จากนั้นให้นักเรียนเปรียบเทียบเนื้อหาของสิ่งที่เรารู้กับชีวิตจริง และการเชื่อมโยงเพื่อนำไปใช้ได้ในการเผชิญจริง

ประโยชน์ของสถานการณ์จำลอง

สมพงษ์ จิตระดับ (2530 : 74 - 75) กล่าวถึงประโยชน์ของสถานการณ์จำลอง ดังนี้

1. สถานการณ์จำลองเป็นรูปแบบและกระบวนการที่ฝึกฝนให้นักเรียนได้เผชิญกับสิ่งที่เกิดขึ้นปัญหาต่าง ๆ การรู้จักหาแหล่งข้อมูล การติดต่อสื่อสาร การแก้ปัญหา การค้นพบ การวินิจฉัย และการตัดสินใจ
2. สถานการณ์จำลองช่วยสร้างความเข้าใจ การบูรณาการระบบต่าง ๆ ในสังคมที่ก่อให้เกิดปัญหาทางจริยธรรมได้ รู้จักการสัมพันธ์ความคิด ข้อมูลที่ได้รับ และเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป
3. สถานการณ์จำลองสามารถพัฒนาความเจริญส่วนบุคคลได้ในเรื่องของลักษณะนิสัยที่มีอยู่ เช่น ความรู้สึก การช่วยเหลือ การทำงานกลุ่ม การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น การปรับตัวพฤติกรรม ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดความเข้าใจเจตคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิตในสังคม และผู้อื่นอยู่เสมอ
4. สถานการณ์จำลองเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนในการแสวงหาข้อเท็จจริง การทดลองกับระบบข้อมูล ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนรู้จักสังเกต เปรียบเทียบ ระมัดระวัง ละเอียตรอบคอบในเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นจริง

ครุฑแข่ง (สำเร็จ เวชสุนทร. 2522 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Cruickshank. 1972) กล่าวถึง ประโยชน์ของสถานการณ์จำลอง ดังนี้

1. ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งแสดงออกภายใต้สถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง
2. จากการปฏิบัติของนักเรียนในสถานการณ์จำลองจะสามารถบอกได้ว่า เขาได้นำหลักการหรือทฤษฎีต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้วไปใช้เพียงใด อย่างไร
3. เป็นวิธีการให้ประสบการณ์แก่นักเรียน โดยที่ประสบการณ์นั้น ๆ ไม่อาจมีโดยตรงในขณะที่อยู่ในสถานศึกษา เช่น การแก้ปัญหาที่ปรากฏในชีวิตจริงในสังคม การสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมา จึงเป็นวิธีที่ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการคิดหาวิธีแก้ปัญหาเหล่านั้น
4. เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนประสบเฉพาะความจริงที่เลือกสรรแล้ว และมีระดับความยากง่าย ความสลับซับซ้อนที่เหมาะสมกับพื้นฐานของนักเรียน
5. นักเรียนจะได้มีประสบการณ์ได้ฝึกในเรื่องที่ถ้าเป็นสภาพแท้จริงแล้ว จะเสี่ยงภัยอันตรายมาก แต่เมื่อสถานการณ์นั้นถูกจำลองมา นักเรียนจะสามารถฝึก และมีประสบการณ์ได้โดยไม่มีอันตรายใด ๆ
6. เป็นวิธีการที่ทำให้นักเรียนพัฒนาทางสติปัญญา และทางอารมณ์ได้ดีกว่าวิธีสอนใด ๆ

สมบูรณ์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา (2525 : 17 - 18) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

1. สามารถสร้างอารมณ์ และสร้างทัศนคติให้เป็นตามวัตถุประสงค์ได้
2. สถานการณ์จำลองยังสามารถรวมเอาพฤติกรรมที่จะใช้ความสามารถ และความจำของนักเรียนไว้ด้วยกัน คือ นักเรียนจะพัฒนาทั้งความจำ และขีดความสามารถ
3. สถานการณ์จำลองจะจูงใจให้นักเรียนประกอบกิจกรรม ได้นาน
4. นักเรียนจะสามารถเลือกสนองต่อสภาวะการต่างสังคม ฯลฯ จากสถานการณ์จำลองได้
5. สถานการณ์จำลองจะช่วยปรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนให้เข้ากันได้เป็นอย่างดี และเป็นไปตามความต้องการ
6. สถานการณ์จำลองดึงความสนใจของนักเรียนไว้ได้ทั้งในการทบทวนฝึกหัด และในการเรียนเนื้อหาหลายอย่าง

7. สามารถที่จะชักจูงนักเรียนให้เข้าสู่พฤติกรรมที่ต้องการ ได้

จากประโยชน์ของสถานการณ์จำลองดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สถานการณ์จำลองเป็นรูปแบบและกระบวนการที่ฝึกฝนให้นักเรียนเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ รู้จักคิดแก้ปัญหา ช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์ เมื่อประสบปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน สามารถคิดหาวิธีแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ นอกจากนี้สถานการณ์จำลอง สามารถจูงใจให้นักเรียนประกอบกิจกรรมได้นาน และให้เข้าสู่พฤติกรรมที่ต้องการ ได้

2. งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้สถานการณ์จำลอง

งานวิจัยในประเทศ

ศีกฤทธิ์ บุชบา (2526 : 62) ได้ทดลองใช้สถานการณ์จำลองในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา หน่วยปัญหาโลกปัจจุบัน และศึกษาเจตคติ และการพัฒนาเจตคติต่อการสอนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 60 คน เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน กลุ่มทดลองใช้วิธีสอนแบบสถานการณ์จำลอง และกลุ่มควบคุมใช้วิธีการสอนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลอง ใช้เวลาในการทดลอง กลุ่มละ 23 คาบ คาบละ 50 นาที ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองพัฒนาทัศนคติต่อการสอนวิชาสังคมศึกษา หน่วยปัญหาโลกปัจจุบันสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรรณ เลิศขันธ์ (2528 : 53 - 54) ได้ทดลองสอนโดยใช้เกมสถานการณ์จำลองเปรียบเทียบกับการสอนตามคู่มือการสอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มทดลองเรียนจากการสอนโดยเกมสถานการณ์จำลอง ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนจากการสอนตามคู่มือการสอน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองเลือกใช้แนวคิดแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเลือกใช้แนวคิดแก้ปัญหาด้านการนำไปใช้มากที่สุด รองลงมาคือ การวิเคราะห์ ความเข้าใจ ความรู้และความจำ ตามลำดับ ส่วนกลุ่มควบคุมเลือกใช้แนวคิดแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มทดลองเลือกใช้แนวคิดแก้ปัญหาด้านการวิเคราะห์ และนำไปใช้สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทะขันธ์ว่า พงศ์ยี่หล้า (2530 : 49 - 50) ได้ศึกษาผลการสอน โดยใช้
สถานการณ์จำลองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหัวไทรบำรุงราษฎร์ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
กลุ่มตัวอย่างจำนวน 72 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน กลุ่มควบคุม 37 คน โดยให้กลุ่มทดลอง
ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู พบว่า
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองกับก่อนการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ส่วนพัฒนาการของเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมหลังการทดลองกับ
ก่อนการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยในประเทศสรุปได้ว่า สถานการณ์จำลองเป็นการเลียนแบบเหตุการณ์
จริง โดยให้ความคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมมากที่สุด เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษา
ปัญหาจากสถานการณ์นั้น ๆ ด้วยตนเอง ทำให้เกิดทักษะในการตัดสินใจ เลือกแนวทางใน
การแก้ปัญหา นอกจากนี้สถานการณ์จำลองยังสามารถพัฒนาทัศนคติผู้เรียน และชักจูงให้ผู้เรียนมี
พฤติกรรมที่ต้องการได้

งานวิจัยในต่างประเทศ

เกลเลอร์ (ธารงค์ น่วมศิริ, 2527 : 35 ; อ้างอิงมาจาก Geller.
1978 : 219 - 235) ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อปลูกฝังความเชื่อฟังของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างจำนวน 91 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
โดยใช้สถานการณ์จำลองพร้อมทั้งใช้วิธีทัศนประกอบด้วยกับกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมใช้การสอน
แบบธรรมดา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลอง มีความเชื่อฟังเพิ่ม
สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มาดิสัน (อมรา รสสุข, 2529 : 55 ; อ้างอิงมาจาก Madison, 1982 :
3172-A) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่

เรียนเรื่องการตลาด โดยใช้สถานการณ์จำลองกับการสอนแบบธรรมดา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบใช้สถานการณ์จำลองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบธรรมดา

จากงานวิจัยในประเทศดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สถานการณ์จำลองสามารถใช้ในการปลูกฝังความเชื่อฟังของนักเรียนให้เพิ่มขึ้นได้ และช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งภายในและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าการใช้สถานการณ์จำลอง เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยทำให้การปรับตัวของบุคคลดีขึ้น โดยเน้นให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรง เช่น ได้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง ให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักตนเอง เข้าใจตนเองและผู้อื่น นำไปสู่การพัฒนาทัศนคติและชักจูงให้นักเรียนมีพฤติกรรมตามที่ต้องการได้ โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นที่มีปัญหาการปรับตัวกับเพื่อนต่างประเทศ ถ้าเขามีทักษะในการตัดสินใจแก้ปัญหา เลือกแนวทางในการแก้ปัญหา เขาสามารถแก้ปัญหาของเขาได้ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้วิจัยเชื่อว่าสถานการณ์จำลองน่าจะช่วยในการพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนต่างประเทศของนักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูล และกลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายหญิงที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรตพิทยพยัต ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 156 คน เป็นนักเรียนชาย 65 คน และนักเรียนหญิง 91 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายหญิงที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรตพิทยพยัต ที่มีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 16 คน เป็นนักเรียนชาย 8 คน และนักเรียนหญิง 8 คน โดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 550 คน เป็นนักเรียนชาย 245 คน และนักเรียนหญิง 305 คน คอบแบบสอบถาม แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด
2. ผู้วิจัยคัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ซึ่งมีจำนวน 156 คน เป็นนักเรียนชาย 65 คน และนักเรียนหญิง 91 คน
3. ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักเรียนจำนวน 156 คน เพื่อสอบถามความสมัครใจ และความพร้อมในการเข้ารับการทดลอง คือไม่มีปัญหาในการเดินทางกลับบ้าน ซึ่งมีนักเรียนสมัครใจและมีความพร้อมที่จะเข้ารับการทดลองจำนวน 89 คน เป็นนักเรียนชาย 36 คน และนักเรียนหญิง 53 คน
4. ผู้วิจัยจำแนกประชากรที่สมัครใจและมีความพร้อมที่จะเข้ารับการทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนชาย 36 คน และกลุ่มนักเรียนหญิง 53 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายจากประชากรแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 8 คน

5. ผู้วิจัยสุ่มอย่างง่ายประชากรในข้อ 4 เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน แต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนชาย 4 คน และนักเรียนหญิง 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ
2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
3. โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ มีลำดับขั้นในการสร้างดังนี้

1.1 ผู้วิจัยสำรวจความต้องการในการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรตพิทยพยัต ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยใช้คำถามปลายเปิด ผลการสำรวจพบว่า นักเรียนมีความต้องการในการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศด้านต่าง ๆ คือ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ และการทำงานร่วมกัน จึงนำมากำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ

1.2 ศึกษาตัวอย่างแบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ซึ่งสร้างขึ้นโดยธีระ ชัยยุทธธรรม (2533 : 67 - 78)

1.3 สร้างแบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

1.4 นำแบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์พรณิศา วาณิชยการ และอาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะ ความมุ่งหมาย และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.5 นำแบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 40 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจ

จำนวนรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาจัดเรียงลำดับจากสูงที่สุดมายังต่ำสุด แล้วแยกนักเรียนออกเป็น 25 % ที่ได้คะแนนสูง 25 % ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อของทั้งสองกลุ่มมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้สูตร t - test ได้ข้อความที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.22 ถึง 9.42 จำนวน 30 ข้อ

1.6 นำแบบสอบถามที่ทำค่าอำนาจจำแนกแล้ว มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรคูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kuder - Richardson 20 หรือ KR - 20) (ล้วนสายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 185) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .91

ลักษณะและวิธีการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ มีข้อความเป็นสถานการณ์เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศในด้านต่าง ๆ คือ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ และการทำงานร่วมกัน สำหรับการตอบแบบสอบถามนี้ มีคำตอบให้เลือก 3 คำตอบ โดยให้นักเรียนอ่านข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกที่นักเรียนกระทำเสมอ ๆ เพียงข้อเดียว โดยทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบข้อคำตอบที่นักเรียนเลือก

เกณฑ์ในการให้คะแนน

แบบสอบถามแต่ละข้อมีคะแนนเต็ม 1 คะแนน คำตอบในข้อ ก. หรือ ข. หรือ ค. ที่ตรงกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ให้ 1 คะแนน ถ้าไม่ตรงกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ใน 0 คะแนน

ตัวอย่างแบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ

ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

0) เพื่อนต่างเพศของนักเรียนคนหนึ่งมีนิสัยชอบเอาเปรียบเพื่อนเวลาทำงานร่วมกัน เพื่อน ๆ ในห้องไม่มีใครชอบเขาเลย เมื่อครูสั่งให้ทุกคนทดสอบบทสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อเก็บคะแนนรายจุดประสงค์ เพื่อนต่างเพศคนนั้นได้มาขอให้นักเรียนเป็นคู่สนทนาให้เขา เพราะไม่มีใครยอมเป็นคู่เขาเลย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร

- ก. รู้สึกเห็นใจเลยรับเป็นคู่ให้
- ข. รู้สึกรังเกียจ จึงปฏิเสธโดยอ้างว่าพูดไม่เก่ง
- ค. รู้สึกไม่อยากเป็นคู่สนทนาให้ จึงบอกให้ไปคุยกับคนอื่น

ด้านการใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ

0) ในการไปเข้าค่ายวิทยาศาสตร์ร่วมกับโรงเรียนอื่น ๆ ขณะที่นักเรียนกำลังแสดงผลงานอยู่ที่คันทันทรศการของโรงเรียน มีเพื่อนต่างเพศซึ่งอยู่โรงเรียนอื่น เดินเข้ามาชมผลงานของนักเรียนแล้วซักถามเรื่องต่าง ๆ นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อการพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศคนนั้น

- ก. ว้าวุ่นใจ
- ข. เศร้าเป็น
- ค. ดีใจที่มีคนสนใจงานของเรา

ด้านการทำงานร่วมกัน

๐) ในการอภิปรายร่วมกับกลุ่มเพื่อนชายหญิงในหัวข้อ "นักเรียนยุคใหม่ควรเรียนอย่างไร" มีเพื่อนต่างเพศคนหนึ่งซึ่งนักเรียนไม่ชอบเขา ได้แสดงความคิดเห็นซึ่งไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. รับฟัง และนำไปคิดพิจารณา
- ข. ไม่สนใจฟัง แล้วเสนอความคิดเห็นของตนเองออกไป
- ค. กล่าวหาหาทักความผิดเห็นของเพื่อนคนนั้น

2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีลำดับขั้นในการสร้างดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

2.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3 สร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

2.4 นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์พรณพิศ วาณิชยการ และอาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ตรวจสอบเพื่อให้สอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ เนื้อหา และการประเมินผล

2.5 นำโปรแกรมที่สร้างไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง

2.6 ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

สำหรับโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มประกอบด้วยด้านต่าง ๆ 3 ด้าน ได้แก่ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับ

เพื่อนต่างประเทศ และการทำงานร่วมกัน ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 12 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที
 ดังแสดงในภาคผนวก ข.

3. โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง มีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างประเทศจาก
 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับความ
 มุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

3.2 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้สถานการณ์จำลองจากเอกสาร
 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3 สร้างโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองให้สอดคล้องกับความมุ่งหมาย
 ของการศึกษาค้นคว้า

3.4 นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำไปให้
 ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง อาจารย์พรณิศา
 วาณิชยการ และอาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ตรวจสอบเพื่อให้สอดคล้องระหว่าง
 วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ เนื้อหา และการประเมินผล

3.5 นำโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน
 เพื่อหาข้อบกพร่อง

3.6 ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อนำไปใช้ในการ
 วิจัยต่อไป

สำหรับโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ 3 ด้าน
 ได้แก่ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสม
 กับเพื่อนต่างประเทศ และการทำงานร่วมกัน ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 12 ครั้ง ๆ ละ
 50 นาที ดังแสดงในภาคผนวก ข.

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการทดลอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยดำเนินการวิจัยแบบ Randomized Pretest Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 67) มีแบบแผนการทดลองดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
R (E1)	T1E1	X1	T2E1
R (E2)	T1E2	X2	T2E2

ความหมายของสัญลักษณ์

- R(E1) แทน กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม กำหนดให้เป็นกลุ่มทดลองที่ 1
 R(E2) แทน กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม กำหนดให้เป็นกลุ่มทดลองที่ 2
 T1 แทน การทดสอบก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2
 T2 แทน การทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2
 X1 แทน การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
 X2 แทน การใช้สถานการณ์จำลอง

2. วิธีดำเนินการทดลอง

2.1 ขั้นเลือกกลุ่มตัวอย่าง นำนแบบสอบถามไปให้นักเรียนจำนวน 550 คนตอบ แล้วคัดเลือกเฉพาะนักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างประเทศต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ซึ่งมีจำนวน 156 คน เป็นนักเรียนชาย 65 คน และนักเรียนหญิง 91 คน และให้นักเรียนมาสัมภาษณ์ความสมัครใจ และความพร้อมในการเข้ารับการทดลอง จากนั้นจำแนกประชากรที่สมัครใจเข้ารับการทดลองจำนวน 89 คน ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนชาย 36 คน และกลุ่มนักเรียนหญิง 53 คน แล้วจึงสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน แต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนชาย 4 คน และนักเรียนหญิง 4 คน เก็บคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่างเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

2.2 การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับกลุ่มทดลองที่ 1 ตามโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม สัปดาห์ละ 2 วัน ทุกวันจันทร์และวันพุธ เป็นเวลา 6 สัปดาห์ รวม 12 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที โดยใช้เวลาหลังเลิกเรียนตอนเย็น ในช่วงเวลา 15.50 - 16.40 น. ระหว่างวันที่ 20 ธันวาคม 2536 ถึงวันที่ 26 มกราคม 2537 สถานที่ทดลอง คือ ห้องแนะแนว โรงเรียนพรตพิทยพยัต

2.2.2 ส่วนนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 นั้น ผู้วิจัยใช้สถานการณ์จำลอง โดยดำเนินการตามโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง สัปดาห์ละ 2 วัน ทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี เป็นเวลา 6 สัปดาห์ รวม 12 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที โดยใช้เวลาหลังเลิกเรียนตอนเย็น ในช่วงเวลา 15.50 - 16.40 น. ระหว่างวันที่ 21 ธันวาคม 2536 ถึงวันที่ 27 มกราคม 2537 สถานที่ทดลอง คือ ห้องแนะแนว โรงเรียนพรตพิทยพยัต

2.3 หลังจากดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับกลุ่มทดลองที่ 1 และการใช้สถานการณ์จำลองกับกลุ่มทดลองที่ 2 แล้วผู้วิจัยให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มตอบแบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างประเทศอีกครั้ง คะแนนที่ได้จากการทดสอบครั้งนี้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

2.4 นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างประเทศในข้อ 2.1 และ 2.3 มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

วิธีจัดการกับข้อมูล

1. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้
สถานการณ์จำลอง ก่อนการทดลอง
2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง
3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง ก่อนและหลังการทดลอง
4. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์
จำลอง หลังการทดลอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

- 1.1 คะแนนเฉลี่ย (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2528 : 71)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

X แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคะแนน

1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2528 : 77)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนในกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนคะแนน

N - 1 แทน จำนวนตัวแปรอิสระ

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

2.1 ทาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ โดยใช้สูตร t - test แบบเทคนิค 25 เบอร์เซ็นต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 185)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

$\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง

$\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ

S_H^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง

S_L^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ

n_H, n_L แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่ม

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ โดยใช้สูตร Kuder - Richardson 20 หรือ KR - 20 ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 168)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

จำนวนคนที่ทำถูก

p แทน สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ = $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

จำนวนคนทั้งหมด

q แทน สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือคือ $1 - p$

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถาม

3. สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองภายในกลุ่มทดลองที่ 1 และภายในกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน แมทช์ ซายน์ แรงค์ (The Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Test) (Sanders. 1984 : 359 - 360)

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างประเทศ
ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้
การทดสอบของ แมน - วิทนี (The Mann - Whitney U Test) (Sanders. 1984 :
362 - 363)

$$U_1 = n_1 n_2 + \frac{n_1 (n_1 + 1)}{2} - \sum RE_1$$

$$U_2 = n_1 n_2 + \frac{n_2 (n_2 + 1)}{2} - \sum RE_2$$

เมื่อ	n_1	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1
	n_2	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2
	RE_1	แทน ผลรวมของอันดับของข้อมูลจากกลุ่มทดลองที่ 1
	RE_2	แทน ผลรวมของอันดับของข้อมูลจากกลุ่มทดลองที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

R+ แทน การจัดอันดับค่าผลต่างของคะแนนที่มีค่าเป็นบวก

R- แทน การจัดอันดับค่าผลต่างของคะแนนที่มีค่าเป็นลบ

R_{E_1} แทน ผลรวมของตำแหน่งที่ได้จากกลุ่มทดลองที่ 1

R_{E_2} แทน ผลรวมของตำแหน่งที่ได้จากกลุ่มทดลองที่ 2

U แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบของแมน - วิทนี

(Mann - Whitney U Test)

T แทน ผลรวมของค่า R ที่มีจำนวนน้อยกว่า ซึ่งใช้พิจารณาในการทดสอบของวิลคอกซัน (Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Test)

ผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง ก่อนและหลังการทดลอง ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S.D.
กลุ่มทดลองที่ 1	ก่อนการทดลอง	11.62	2.74
	หลังการทดลอง	26.87	1.80
กลุ่มทดลองที่ 2	ก่อนการทดลอง	12.87	1.80
	หลังการทดลอง	27.25	1.83

จากตาราง 2 แสดงว่า ก่อนการทดลองการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนที่จะได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่จะได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีคะแนนเฉลี่ยต่างกันเล็กน้อย (11.61 และ 12.87 ตามลำดับ) และเมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง คะแนนเฉลี่ยการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองแตกต่างกันเล็กน้อย (26.87 และ 27.25 ตามลำดับ) และเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

2. เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง

คนที่	กลุ่มทดลองที่ 1	อันดับ	กลุ่มทดลองที่ 2	อันดับ
1	9	1	10	2.5
2	10	2.5	11	5.5
3	11	5.5	12	8
4	11	5.5	13	10
5	11	5.5	13	10
6	13	10	14	13
7	14	13	15	15.5
8	14	13	15	15.5

$$R_{E1} = 56$$

$$R_{E2} = 80$$

$$U = 20 \quad p > .05$$

จากตาราง Critical Values ของ U ใน The Mann - Whitney U Test ของ แซนเดอร์ส (Sanders, 1984 : 419) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าวิกฤต U มีค่าเท่ากับ 15

เมื่อเปรียบเทียบกับค่า U ที่คำนวณได้ จึงสรุปได้ว่า ก่อนการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง มีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

คนที่	คะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ		ผลต่างของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ	อันดับ	R+	R-
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง				
1	27	9	18	8	+8	
2	25	10	15	4	+4	
3	26	11	15	4	+4	
4	24	11	13	1	+1	
5	27	11	16	7	+7	
6	28	13	15	4	+4	
7	29	14	15	4	+4	
8	29	14	15	4	+4	

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

T = 0**

จากตาราง Critical Values ของ T ใน Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Test ของ แซนเดอร์ส (Sanders. 1984 : 418) ในระดับนัยสำคัญที่ .05 ค่า T ที่คำนวณได้จะต้องน้อยกว่า หรือเท่ากับ 5 (N = 8)

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศทำให้นักเรียนมีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงขึ้น

4. เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อน และหลังการใช้สถานการณ์จำลอง

คนที่	คะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ		ผลต่างของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ	อันดับ	R+	R-
	หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง				
1	28	10	18	8	+8	
2	25	11	14	4.5	+4.5	
3	28	12	16	7	+7	
4	25	13	12	1	+1	
5	26	13	13	2.5	+2.5	
6	27	14	13	2.5	+2.5	
7	29	15	14	4.5	+4.5	
8	30	15	15	6	+6	

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

T = 0**

จากตาราง Critical Values ของ T ใน Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Test ของ แซนเดอร์ส (Sanders, 1984 : 418) ในระดับนัยสำคัญที่ .05 ค่า T ที่คำนวณได้จะต้องน้อยกว่า หรือเท่ากับ 5

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง มีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การใช้สถานการณ์จำลองเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศทำให้นักเรียนมีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงขึ้น

5. เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง หลังการทดลอง ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง หลังการทดลอง

กลุ่มทดลองที่ 1		อันดับ	กลุ่มทดลองที่ 2		อันดับ
คนที่	คะแนน		คนที่	คะแนน	
1	27	8	1	28	11
2	25	3	2	25	3
3	26	5.5	3	28	11
4	24	1	4	25	3
5	27	8	5	26	5.5
6	28	11	6	27	8
7	29	14	7	29	14
8	29	14	8	30	16

$$R_{E_1} = 64.5$$

$$R_{E_2} = 71.5$$

$$U = 28.5$$

$$p > .05$$

จากตาราง Critical Values ของ U ใน The Mann - Whitney U Test ของ แซนเดอร์ส (Sanders. 1984 : 419) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าวิกฤติ U มีค่าเท่ากับ 15

เมื่อเปรียบเทียบค่า U ที่คำนวณได้ จึงสรุปได้ว่า ภายหลังการทดลอง นักเรียน
กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้
สถานการณ์จำลองมีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียน ก่อนและหลัง การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
2. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียน ก่อนและหลัง การใช้สถานการณ์จำลอง
3. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนที่ได้รับการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรตพิทยพยัต ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 156 คน เป็นนักเรียนชาย 65 คน และนักเรียนหญิง 91 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรตพิทยพยัต ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 16 คน เป็นนักเรียนชาย 8 คน และนักเรียนหญิง 8 คน ซึ่งได้มาจากการจำแนกประชากรที่มีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 และสมัครใจเข้ารับการทดลองจำนวน 89 คน ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนชาย 36 คน และกลุ่มนักเรียนหญิง 53 คน แล้วจึงสุ่มอย่างง่ายจากประชากรแต่ละกลุ่ม ให้นักเรียนชาย 8 คน และนักเรียนหญิง 8 คน จากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน แต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนชาย 4 คน และนักเรียนหญิง 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ
2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
3. โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

การดำเนินการทดลอง

1. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มตอบแบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ แล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)
2. ขั้นตอนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้
 - 2.1 ผู้วิจัยให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ตามโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จำนวน 12 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์และวันพุธ เวลา 15.50 - 16.40 น. ตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 2536 ถึงวันที่ 26 มกราคม 2537 โดยใช้ห้องแนะแนว โรงเรียนพรตพิทยพยัต เป็นสถานที่ทดลอง
 - 2.2 ผู้วิจัยใช้สถานการณ์จำลองกับนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ตามโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง จำนวน 12 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.50 - 16.40 น. ตั้งแต่วันที่ 21 ธันวาคม 2536 ถึงวันที่ 27 มกราคม 2537 โดยใช้ห้องแนะแนว โรงเรียนพรตพิทยพยัต เป็นสถานที่ทดลอง
3. หลังการทดลอง ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มตอบแบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศอีกครั้งหนึ่งภายหลังเสร็จสิ้นการทดลอง และเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)
4. นำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศทั้งสองครั้งมาทำการวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ซึ่งแยกวิเคราะห์ ดังนี้

1. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนการใช้สถานการณ์จำลอง ก่อนการทดลอง โดยใช้การทดสอบของ แมน-วิทนี (The Mann-Whitney U Test)

2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบของวิลคอกัน (Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Test)

3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบของวิลคอกัน (Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Test)

4. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และนักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง ภายหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบของ แมน-วิทนี (The Mann-Whitney U Test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้า สรุปได้ดังนี้

1. เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง พบว่า ก่อนการทดลอง นักเรียนกลุ่มที่จะได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และกลุ่มที่จะได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง มีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ไม่แตกต่างกัน

2. เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม พบว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มทำให้นักเรียนมีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง พบว่า การใช้สถานการณ์จำลองทำให้นักเรียนมีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศระหว่าง นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง พบว่า ภายหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและการใช้สถานการณ์จำลอง นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 มีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรตพิทยพยัต พบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 และจากผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มช่วยให้นักเรียนมีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงขึ้น ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นกระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนเป็นกลุ่มเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ โดยให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มสำรวจปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ แล้วให้นักเรียนในกลุ่มพิจารณาหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกันและนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกลุ่ม ไปเป็นแนวทางในการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มของการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้สร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยในฐานะของผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนในกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่น คั่นเคย ไว้วางใจกัน อีกทั้งในการดำเนินการให้คำปรึกษานั้นผู้ให้คำปรึกษามีความจริงใจ มีการยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไข และมีความเข้าใจในตัวนักเรียนในกลุ่ม ตลอดจนทั้งรักษาความลับของนักเรียนในกลุ่ม ทำให้นักเรียนในกลุ่มมีความรู้สึกว่าเป็นที่ยอมรับ เกิดความมั่นใจที่จะเปิดเผยตนเองมากขึ้น ส่วนในขั้นตอนการให้คำปรึกษานั้น ผู้ให้คำปรึกษาเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้สำรวจปัญหาของตนเอง เข้าใจปัญหา และร่วมกันแก้ไขปัญห ะประกอบทั้งผู้ให้คำปรึกษาได้ใช้เทคนิคต่าง ๆ ในระหว่างการให้คำปรึกษา ได้แก่ การฟัง การใช้คำปลายเปิดและปลายปิด การสะท้อนความรู้สึก

การทวนคำหรือข้อความ การตีความ การทำให้เกิดความกระจ่าง การใช้ความเงี่ย
 การให้กำลังใจ และการสรุบบ่อย และในขั้นสุดท้ายคือการให้คำปรึกษานั้น ผู้ให้คำปรึกษาได้
 ให้นักเรียนในกลุ่มสรุปผลของการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ
 ตลอดทั้งแนวทางการแก้ไข และผู้ให้คำปรึกษาสรุปประเด็นสำคัญของการให้คำปรึกษา
 ในแต่ละครั้ง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนเพิ่มเติมข้อมูลหรือบางสิ่งบางอย่างที่นักเรียน
 ต้องการทราบ และนัดให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป

จากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและการอภิปรายซักถามของนักเรียนในขณะให้
 คำปรึกษาแบบกลุ่ม ผู้วิจัยพบว่า ในช่วงแรก ๆ ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม นักเรียนมี
 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลน้อย เช่น ไม่ค่อยยอมรับพฤติกรรมของเพื่อนต่างเพศ
 นักเรียนใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่ไม่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ เช่น ใช้วาจาห้วน
 น้ำเสียงกระด้าง ประหม่า เป็นอาย ไม่ค่อยยิ้มแย้ม เมินเฉยในบางครั้ง ใช้คำพูดก้าวร้าว
 และมีปัญหาด้านการทำงานร่วมกัน เช่น รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนต่างเพศแต่ไม่ยอมรับ
 ไม่กล้าเสนอความคิดเห็น ไม่ทำงานที่ตนเองไม่ชอบ ให้ความช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศน้อย
 แต่ภายหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม พบว่า การปรับตัวของนักเรียนดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน คือ
 นักเรียนสามารถยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลได้มากขึ้น นักเรียนรู้จักและเข้าใจ
 ความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเพื่อนต่างเพศ รู้จักและยอมรับพฤติกรรมของเพื่อนต่างเพศมากขึ้น
 ตลอดทั้งมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศ ส่วนการใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสม
 กับเพื่อนต่างเพศนั้น นักเรียนสามารถพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศด้วยความรู้สึกและท่าทางสบายใจ
 ขึ้น ใช้วาจาเหมาะสม สุภาพ นุ่มนวล มีท่วงเสียงมากขึ้น อาการประหม่า เป็นอายลดลง
 ยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่ก้าวร้าว ไม่แสดงอาการเมินเฉยกับเพื่อนต่างเพศ นอกจากนี้ในด้านการ
 ทำงานร่วมกัน นักเรียนสามารถรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนต่างเพศมากขึ้น กล้า
 เสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานร่วมกับเพื่อนต่างเพศ รับผิดชอบงานของตน
 มากขึ้นและรู้จักให้ความช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศ

นอกจากนี้บรรยากาศของกลุ่มในระหว่างการให้คำปรึกษานั้นปรากฏว่า นักเรียน
 ทุกคนในกลุ่มให้ความร่วมมือดี มีความกระตือรือร้นที่จะมาเข้าร่วมกลุ่ม มีความพยายามและ
 ตั้งใจที่จะช่วยแก้ปัญหาของผู้อื่น ในช่วงแรกนักเรียนรู้สึกเครียด เพราะกังวลว่าตนจะท้อแท้
 และหน้าที่ของตนไม่ได้ ต่อมาเมื่อนักเรียนเริ่มเข้าใจวิธีการของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแล้ว
 ผู้วิจัยสังเกตว่า นักเรียนรู้สึกสบายใจขึ้น และความรู้สึกกังวลหรือความเครียดลดลง

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นพวรรณ สมานสุขุมล (2529 : 50) ที่ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีการพัฒนาการยอมรับตนเองสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และสอดคล้องกับสุภาพร จันทร์ศิริโยธิน (2526 : 27) ที่ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความมีวินัย ในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับพรพิมล เพ็ญณะ (2527 : 52) ที่ศึกษาพบว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีการสื่อสารระหว่างบุคคลสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 และจากผล การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้สถานการณ์จำลองทำให้นักเรียนมีการปรับตัว กับเพื่อนต่างเพศสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะว่า การใช้สถานการณ์จำลอง เป็นการจำลองสถานการณ์ ให้ใกล้เคียงกับเหตุการณ์จริง เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง ที่กำหนด ทำให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ในการใช้สถานการณ์จำลองแก่นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 นี้ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้น ๆ คือ ในขั้นแรกซึ่งเป็นขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัย เล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้ เลือกผู้แสดงบทบาท ทำให้นักเรียนศึกษาบทบาท ตามที่ได้รับมอบหมาย ส่วนขั้นดำเนินการกิจกรรมนั้น ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับ มอบหมาย และภายหลังที่นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียน วิเคราะห์เกี่ยวกับความคิดความรู้สึกและบทบาทที่นักเรียนได้แสดง ทำให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย เกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศในสถานการณ์จำลองกับชีวิตจริง พร้อมทั้งให้นักเรียน ระบุแนวโน้มในการปรับตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ ต่อจากนั้น ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

จากการที่ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย ซักถามของนักเรียน ในขณะที่ร่วมกิจกรรมนั้น พบว่า ในช่วงแรก นักเรียนมีการยอมรับ

ความแตกต่างระหว่างบุคคลน้อย เช่น มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อเพื่อนต่างเพศ ไม่ค่อยเข้าใจความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเพื่อนต่างเพศ ไม่สามารถยอมรับพฤติกรรมบางอย่างของเพื่อนต่างเพศได้ นักเรียนยังใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางไม่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ เช่น ใช้วาจาห้วน น้ำเสียงกระด้าง ประหม่า เชนอาย ไม่ค่อยยิ้มแย้ม ก้าวร้าวในบางครั้ง และมีปัญหาด้านการทำงานร่วมกัน เช่น ยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนต่างเพศน้อย ไม่กล้าเสนอความคิดเห็น มักเกี่ยงให้เพื่อนทำงานแทนตน ให้ความช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศน้อย แต่ภายหลังการใช้สถานการณ์จำลอง พบว่า นักเรียนมีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศดีขึ้น ในทุก ๆ ด้าน คือ มีการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลเพิ่มขึ้น เช่น มีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศ เข้าใจความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเพื่อนต่างเพศมากขึ้น ยอมรับพฤติกรรมของเพื่อนต่างเพศมากขึ้น นักเรียนใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศมากขึ้น เช่น ใช้วาจาสุภาพ นุ่มนวล ไม่ประหม่า ไม่เชนอาย ยิ้มแย้มแจ่มใสมากขึ้น ก้าวรวายน้อยลง และด้านการทำงานร่วมกัน เช่น เพิ่มการยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนต่างเพศ กล้าเสนอความคิดเห็นมากขึ้นกว่าเดิมแต่ในบางครั้งผู้วิจัยต้องกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็น รู้จักทบทวนหน้าที่ของตน ให้ความช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศมากขึ้น

นอกจากนั้นบรรยากาศของการเข้าร่วมกิจกรรมของการใช้สถานการณ์จำลองนั้น พบว่า นักเรียนทุกคนมีความกระตือรือร้น ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ให้ความสนใจต่อการเป็นผู้ถูกเลือกให้แสดงบทบาทและการแสดงบทบาทแต่ละครั้ง เนื่องจากสถานการณ์แต่ละครั้งจะไม่เหมือนกันจึงสามารถเข้าใจนักเรียนได้ บรรยากาศจึงสนุกสนาน เป็นกันเอง แต่ในช่วงแรก ๆ ของขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล นักเรียนยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ไม่กล้าซักถาม ไม่กล้าตอบคำถาม เนื่องจากกลัวผิด จึงทำให้เกิดความเครียด หลังจากผู้วิจัยกระตุ้นและให้กำลังใจ นักเรียนกล้าแสดงออกมากขึ้น บรรยากาศดีขึ้น

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พุทธชาติ เพชรสถิต (2535 : 58) ที่ศึกษาพบว่า การใช้สถานการณ์จำลองทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธรรมมงคล กรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ จันทวิส พันธุ์สุข (2533 : 40) ที่ศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโป่งแดง อำเภอนิคมน้ำอโยธย จันทบุรี จังหวัดมุกดาหาร ที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีความสนใจอาชีพอิสระสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับัญญา ระภาพล (2535 : 61) ที่ศึกษาพบว่า การใช้สถานการณ์จำลองทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีรัตนบุรี จังหวัดนนทบุรี มีวินัยในห้องเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง มีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ไม่แตกต่างกัน ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อ 3 แต่เมื่อพิจารณาคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศก่อนการทดลองและหลังการทดลองแล้ว พบว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและการ ใช้สถานการณ์จำลองทำให้นักเรียนมีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงขึ้น แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศแต่ละด้านของนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการ ใช้สถานการณ์จำลอง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ย ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการ ใช้สถานการณ์จำลองเล็กน้อย ($\bar{X} = 6.12$, $\bar{X} = 6.37$) ส่วนด้านการใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการ ใช้สถานการณ์จำลองมีคะแนนเฉลี่ยในด้านดังกล่าวเท่ากัน ($\bar{X} = 10.00$) นอกจากนี้ด้านการทำงานร่วมกันกับเพื่อนต่างเพศนั้นนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ย น้อยกว่านักเรียนที่ได้รับการ ใช้สถานการณ์จำลองเล็กน้อย ($\bar{X} = 10.75$, $\bar{X} = 10.87$) ผลของการศึกษาค้นคว้า ในครั้งนี้ แสดงว่า ทั้งการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและการ ใช้สถานการณ์จำลอง ทำให้นักเรียนมีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศดีขึ้น แม้ว่าวิธีการ ใช้สถานการณ์จำลองมีแนวโน้มจะช่วยให้ให้นักเรียนมีการปรับตัวกับเพื่อนต่าง เพศสูงขึ้นกว่าวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นกระบวนการของการ ให้ความช่วยเหลือระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนในกลุ่ม ภายใต้บรรยากาศของการยอมรับ อ่อนน้อม ปลอดภัย และเป็นกันเอง ทำให้นักเรียนกล้าเปิดเผยปัญหาของตนเอง สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก ตลอดจนประสบการณ์ของตนเองกับสมาชิกในกลุ่ม และนำแนวคิดที่ได้จากสมาชิก ในกลุ่มมาปรับปรุงการปรับตัวกับเพื่อนต่าง เพศให้ดีขึ้น ส่วนการใช้สถานการณ์จำลองนั้น นักเรียนได้เรียนรู้จากสภาพการณ์ที่คล้ายกับสภาพที่เป็นจริง ได้ฝึกปฏิบัติและเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ทำให้นักเรียนกล้าคิด กล้าแสดงออก ตลอดจนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น และสามารถนำแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้รับจากกลุ่มมาปรับปรุงแก้ไขวิธีการปรับตัวกับเพื่อนต่าง เพศของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้ที่จะนำวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไปใช้ในการวิจัยควรทำความเข้าใจในทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และจะต้องมีทักษะในการเป็นผู้นำในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นอย่างดีเพื่อจะได้ดำเนินการให้คำปรึกษาได้อย่างถูกต้อง ส่วนการสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อนำไปใช้ในการทดลองนั้น ควรเป็นเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่ใกล้เคียงกับตัวนักเรียนมากที่สุด เพื่อนักเรียนจะได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา โดยใช้ประสบการณ์ตรงและไม่เกินความสามารถของนักเรียนที่จะแก้ไขได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

2.1 ควรมีการติดตามผลระยะยาวภายหลังเสร็จสิ้นการทดลอง เพื่อติดตามว่าการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียน มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ โดยใช้วิธีการอื่นนอกเหนือจากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และการใช้สถานการณ์จำลอง

บรรณาการ

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. สุขภาพจิตในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
- กันยา สุวรรณแสง. การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.
- คึกฤทธิ์ บุขบา. ผลการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองและวิธีสอนไม่ใช้สถานการณ์จำลอง วิชาสังคมศึกษาหน่วยวิชาในโลกปัจจุบัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- คมเพชร จิตรศุภกุล. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
- _____. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
- _____. บริการสนเทศ. กรุงเทพฯ : แสงรุ่งการพิมพ์, 2521.
- จันทวิส พันธุ์สุข. ผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสนใจในอาชีพอิสระของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปางแดง จังหวัดมุกดาหาร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ฉวีวรรณ สุขพันธ์ไพธาราม. พัฒนาการวัยรุ่นและบทบาทครู. กรุงเทพฯ : มิตรนราการพิมพ์ 2527.
- ชัยวัฒน์ ดัฒรงษ์. การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาอังกฤษเทคนิคของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- ณัฐรา ระกำพล. ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อวินัยในห้องเรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีนันทบุรี จังหวัดนันทบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

ทองเรือน อมรัชกุล. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. พิชญ์โลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญ์โลก, 2520.

ทศนา แคมมณี และคนอื่น ๆ. กลุ่มสัมพันธ์ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1. กรุงเทพฯ : บุรพาศิลป์การพิมพ์, 2522.

ธนพร วัฒนะโรจน์ภิญโญ. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2518.

ธารรงค์ น่วมศรี. การทดลองใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างสถานการณ์จำลองในการสอนจริยศึกษา เพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

ธีระ ชัยยุทธธรรม. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

นพวรรณ สมานสุขมาล. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาการยอมรับตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

นิภา นิธยาน. การปรับตัวและบุคลิกภาพ : จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต. กรุงเทพฯ : สารศึกษาการพิมพ์, 2520.

บุญโชติ แก้วแสนสุข. ผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับ เพศชายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชบพิธ กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

บุญศรี จิงธนาเจริญเลิศ. ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

บุญสม มาร์ติน. กลุ่มพัฒนาบุคลิกภาพ สุขศึกษา พ 203 - พ 204 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2). กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2530.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์, 2530.

- พรพิมล เพ็ญณะ. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาการสื่อสารระหว่างบุคคล.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2527. อัดสำเนา.
- พรรณี ชูทัย. เอกสารประกอบการสอนวิชาการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบ
ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- พวงสร้อย วรกุล. การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น กรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- พุทธชาติ เพชรสถิต. การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการอภิปรายกลุ่ม
ที่มีต่อพฤติกรรมการแก้ปัญหาล้างแวตล้อมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
ธรรมมงคล กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- มนูญ ตนะวัฒนา. จิตวิทยาพัฒนาชีวิต. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2526.
- ยรรยง ผิวอ่อน. ผลของการให้คำปรึกษาแบบไม่เฝ้าทางที่มีต่อการปรับตัวเพื่อนของนิสิต
ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร,
2528.
- วรรณ เลิศขยันดี. ผลการสอนโดยใช้เกมสถานการณ์จำลองที่มีต่อแนวคิดแก้ปัญหา และ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2528. อัดสำเนา.
- วัชร ทรัพย์มี. "การให้คำปรึกษาหารือเป็นกลุ่มแก่วัยรุ่น," วารสารแนะแนว. 8(36) :
38 - 43 ; ธันวาคม 2517 - มกราคม 2518.
- วัชร ธวัชคำ. จิตวิทยาการแนะแนวและให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู, 2524.

- วัชรินทร์ จัปเกตุ. ผลของสถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสถียรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนอินทรมุขร่อนสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- วันเพ็ญ บุญประกอบ. "พัฒนาการของบุคลิกภาพ," ตำราเวชศาสตร์. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์อักษรไทย, 2520.
- วารุณี บินทสันต์. แนวทางไปสู่ความสำเร็จในชีวิตครอบครัว. กรุงเทพฯ : มิตรนราการพิมพ์
2520.
- วิชาการ, กรม. หนังสือเรียนวิชาพลานามัย พ 203 พ 204 สบศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
(ม.2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2528.
- สมบุรณ์ เสนีย์วงศ์ ๘ อยู่ธยา. การเปรียบเทียบผลการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนหน่วย "การทํามาหากิน" ด้วยการสอนแบบ
ให้และไม่ใช้สถานการณ์จำลอง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- สมพงษ์ จิตระดับ. การสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์, 2530.
- สมหมาย อ้วนดอนกลอย. การศึกษาค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก.
ปรินิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2533.
อัดสำเนา.
- สำเริง เวชสุนทร. "กิจกรรมสถานการณ์จำลองในวิทยาลัยครู," ครูปริทัศน์. 5(2) :
18 - 22 ; ธันวาคม 2533.
- สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา, 2518.
- สุชาติ ไสยมะบุตร และวรรณ ไสยมะบุตร. เพศศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
2520.
- สุทธิพร ปุกเกตุ. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการลดอารมณ์เศร้าของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกรวย นนทบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- สุโท เจริญสุข. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2520.

- สุภาพร จันทรศิริโยธิน. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
อค์สำเนา.
- สุปรียา อิศรางกูร ณ อยุธยา. การเปรียบเทียบผลการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มในเรื่อง
ความเข้าใจตนเอง ระหว่างแบบที่ผู้นำกลุ่มเป็นผู้กำหนดแนวทางกับแบบที่สมาชิก
ในกลุ่มเป็นผู้กำหนดแนวทาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2523. อค์สำเนา.
- สุพิน บุญชูวงศ์. หลักการสอนตรงตามหลักสูตร สภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2530.
ภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2531.
- สุภา กิจจารุ. "การใช้สถานการณ์จำลอง," เอกสารประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการสอน
แบบจุลภาค. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ, 2519.
- สุรัชย์ ไกคยะกุล. การสร้างแบบสอบถามวัดความสามารถทางการปรับตัวสำหรับนักเรียนระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดกำแพงเพชร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อค์สำเนา.
- เสนอ อินทรสุขศรี. "ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนต่างเพศ," วารสารวิทยศึกษา.
3 : 36 - 37 ; มีนาคม 2514.
- โสรัช โพธิ์แก้วน. "การปรึกษาเชิงจิตวิทยา," เอกสารประกอบการสอนวิชาการปรึกษา
เชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2523.
- หะชันน่า พงศ์ยี่หล้า. การศึกษาผลการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนรู้และเจตคติต่อวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
หัวไทรบำรุงราษฎร์ อำเภอกะทู้ จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อค์สำเนา.
- อมรรัตน์ เสวตนันท์. การศึกษา ความรู้ ทักษะคิด ความต้องการที่จะศึกษาเรื่องเพศของ
นักเรียนมัธยมปลาย โรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2529. อค์สำเนา.

อมรา รสสุข. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากเกม สถานการณ์จำลอง และ
เกมจำลองสถานการณ์จำลอง ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับต่ำ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัสสาเนา.

อัญชลี แจ่มเจริญ. "สถานการณ์จำลองกับการเรียนการสอน," มิตรครู. 21(9) :
 5 - 9 พฤษภาคม 2522.

Cruickshank, D. "Notion of Simulation and Games : A Preliminary Inquiry," Education Technology. July, 1972.

Dyer, Wayne W. and John Vriend. Counseling Techniques That Work : Applications to Individual and Group Counseling. Washington : APGA Press, 1975.

Gazda, G.M., J.A. Duncan and M.E. Measows. "Group Counseling and Group Procedures - Reported of A Survey," Counselor Education and Supervision. 6 : 1963.

Gillmer, B. Von. Haller and others. Industrial and Organizational Psychology. New York : McGraw-Hill Book Company, 1971.

Holden, Susan. Drama in Language Teaching. London : Longman Group Jones, 1981.

Hult, Essie Williams. "The Effects of Behavioral Group Counseling : Using Self - Verbalization on the Self - Responsibility and Academic Achievement of Culturally Different Adolescents," Dissertation Abstracts International. 39(11) : 6546-A; May, 1979.

Hurlock, Elizabeth B. Developmental Psychology. New York : McGraw-Hill Book Company, 1964.

Jones, Ken. Simulations in Language Teaching. Cambridge : Cambridge University Press, 1982.

Jones, Leo. Eight Simulations. Cambridge : Cambridge University Press, 1983.

Kerr, J.Y.K. "Games and Simulations in English Language Teaching," ELT Documents : The British Council. 5 : 1977.

Lazarus, Richard S. Patterns of Adjustment and Human Effectiveness New York : McGraw-Hill Book company, 1969.

- Mahler, Clarence A. Group Counseling in The Schools. New York : Houghton Mifflin Company, 1969.
- Moskowitz, Merle J. and Arthur R. Orgel. General Psychology. Boston : Houghton Mifflin Company, 1969.
- Offer, Danile. "Sexual Behavior of A Group of Normal Adolescence," Medical Aspects of Human Sexuality. 9 : 40 - 49 ; September, 1971.
- Ohlsen, Merle M. Group Counseling. New York : Holt Rinehart and Winston, Inc., 1970.
- Patterson, C.H. Theory of Counseling and Psychotherapy. New York : Harper and Row Publishers, 1973.
- Rogers, Dorothy. The Psychology of Adolescence. New York : Appleton-Century - Crofts, 1962.
- Sanders, Donald H., A. Franklin Murph and Robert J. Eng. Statistics : A Fresh Approach. 3 rd ed. Singapore : McGraw - Hill International Book Company, 1984.
- Shay, Carl. "Simulation in the Classroom : An Appraisal," Educational Technology. 34(2) : 26 - 31 ; November, 1980.
- Shertzer, Bruce and Shelley C. Stone. Fundamentals of Counseling. New York : Houghton Mifflin Company, 1968.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ
- ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ

แบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบไปด้วยสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน ขอให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ดังกล่าว แล้วพิจารณาว่าถ้าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นกับนักเรียนเอง แล้วนักเรียนจะทำอย่างไร ตาม ก, ข, หรือ ค ที่กำหนดให้ แล้วทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบข้อคำตอบที่นักเรียนเลือก โปรดระลึกเสมอว่า นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกตอบได้อย่างเสรีและคำตอบนั้นจะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อนักเรียนแต่อย่างใด เพื่อความมั่นใจ นักเรียนจึงไม่ต้องเขียนชื่อลงไปในแบบสอบถามนี้

ขอให้นักเรียนตอบให้ครบทุกข้อ และคำตอบที่ดีที่สุดคือคำตอบที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนมากที่สุด

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ตัวอย่าง

- (0) ขณะที่นักเรียนกำลังเดินไปตลาด มีเพื่อนต่างเพศคนหนึ่งทักนักเรียนเคยรู้จักแต่ไม่ค่อยสนิทสนมนัก เดินสวนมา นักเรียนจะทำอย่างไร
- ก. ทำเป็นไม่เห็น
 - ข. ยิ้มให้
 - ค. ถามว่า "ไปไหน"

จากตัวอย่าง (0) แสดงว่า โดยปกติถ้านักเรียนเดินสวนกับเพื่อนต่างเพศที่นักเรียนเคยรู้จัก นักเรียนมักทำเป็นมองไม่เห็น

ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล : การมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศ

1. เพื่อนต่างเพศของนักเรียนคนหนึ่งมีนิสัยชอบเอาเปรียบเพื่อนเวลาทำงานร่วมกัน
เพื่อน ๆ ในห้องไม่มีใครชอบเขาเลย เมื่อครูทดสอบบทสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อเก็บคะแนน
รายจุดประสงค์ เพื่อนต่างเพศคนนั้นได้มาขอให้นักเรียนเป็นคู่สนทนาให้เขาเพราะไม่มี
ใครยอมเป็นคู่ของเขาเลย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
 - ก. รู้สึกเห็นใจ เลยรับเป็นคู่ให้
 - ข. รู้สึกรังเกียจ จึงปฏิเสธโดยอ้างว่าพูดไม่เก่ง
 - ค. รู้สึกไม่อยากเป็นคู่สนทนาให้ จึงบอกให้ไปคุยกับคนอื่น

2. ในการทำโครงการงานวิทยาศาสตร์ ประธานให้สมาชิกแต่ละคนเลือกงานที่ตนถนัดและสนใจ
เพื่อนต่างเพศเลือกงานที่นักเรียนชอบไปหมด เหลือแต่งานที่นักเรียนไม่ชอบ นักเรียนจึง
ขอแลกเปลี่ยนงานกับเพื่อนต่างเพศ แต่เพื่อนต่างเพศไม่ยอมแลกเปลี่ยนด้วย นักเรียนมี
ความรู้สึกอย่างไร
 - ก. รู้สึกว่าเพื่อนคงชอบเหมือนเรา
 - ข. รู้สึกว่าเสียเปรียบเพื่อน
 - ค. รู้สึกว่าถูกเพื่อนกลั่นแกล้ง

3. ในงานวันเด็ก มีการประกวดร้องเพลง นักเรียนและเพื่อนต่างเพศคนหนึ่งให้นักเรียน
สนิทสนมด้วยได้รับเลือกเป็นตัวแทนของห้องเรียนเพื่อเข้าประกวดร้องเพลง นักเรียนมี
ความมั่นใจว่าตนเองต้องชนะการประกวด แต่ผลการตัดสินปรากฏว่านักเรียนได้รับ
รางวัลรองชนะเลิศ และเพื่อนต่างเพศคนนั้นได้รับรางวัลชนะเลิศ นักเรียนมีความรู้สึก
อย่างไร
 - ก. ดีใจกับเพื่อนด้วย
 - ข. อิจฉาเพื่อนที่มีความสามารถมากกว่า
 - ค. เศร้าใจที่ตนไม่เก่งอย่างเพื่อน

4. ในช่วงพักกลางวัน ครูให้นักเรียนวาดภาพสวนป่าในโรงเรียน แล้วระบายสีให้สวยงาม
เมื่อให้นักเรียนลืมนำสีน้ำไปด้วย เพื่อนต่างเพศคนหนึ่งซึ่งมีนิสัยชอบช่วยเหลือผู้อื่นทราบ
เข้าจึงเสนอให้นักเรียนใช้สีน้ำของเขา นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ขอบคุณในน้ำใจของเพื่อนต่างเพศ
 - อายที่จะรับความช่วยเหลือจากเพื่อนต่างเพศ
 - แปลกใจว่าทำไมเพื่อนต่างเพศจึงช่วยเหลือเรา
5. ในช่วงพักกลางวัน หลังจากที่นักเรียนรับประทานอาหารกลางวันแล้ว นักเรียนนั่งอ่าน
หนังสืออยู่ใต้ต้นไม้ มีเพื่อนต่างเพศกลุ่มหนึ่งวิ่งเล่น หัวเราะเสียงดัง วิ่งผ่านหน้า
นักเรียนไปมาบ้าง นักเรียนจะทําอย่างไร
- ไล่เพื่อนให้ไปเล่นที่อื่น
 - เปลี่ยนที่นั่งใหม่
 - บอกเพื่อน ๆ ให้ช่วยกันว่าเพื่อนที่ทําเสียงดัง
6. ในช่วงพัก 10 นาที นักเรียนเดินไปห้องน้ำ ซึ่งต้องเดินผ่านสวนหย่อม ขณะนั้นมีเพื่อน
ต่างเพศกลุ่มหนึ่งซึ่งเรียนห้องเดียวกับนักเรียน นั่งคุยกัน หยอกล้อกันอยู่ เมื่อนักเรียน
เดินผ่าน เพื่อนกลุ่มนั้นได้ตะโกนเข้าหาให้นักเรียนอย่างสนุกสนาน นักเรียนจะทําอย่างไร
- ทําหน้าบึ้ง ไม่พอใจ
 - ทําเฉย ๆ
 - ตะโกนโต้ตอบ
7. ในขณะที่นักเรียนและเพื่อน ๆ ชายหญิงไปเที่ยวสวนสัตว์แห่งหนึ่ง พบนักเรียนหนึ่งคนหนึ่ง
รุ่นราวคราวเดียวกับนักเรียน นุ่งกระโปรงสั้นมาก เดินคล่องแคล่วมากกับเพื่อนชายของ
เธอ เขาทั้งสองเดินสวนกับกลุ่มของนักเรียน นักเรียนจะทําอย่างไร
- ทําเฉย ๆ
 - สะกิดให้เพื่อน ๆ มอง
 - พูดเย้ยหยันให้ทั้งคู่อาย

8. ในการ ไปเข้าค่ายวิทยาศาสตร์ร่วมกับโรงเรียนอื่น ๆ ขณะที่นักเรียนกำลังแสดงผลงาน
อยู่ที่คันทันทีรศการของ โรงเรียน มีเพื่อนต่างเพศซึ่งอยู่โรงเรียนอื่นเดินเข้ามาชม
ผลงานของนักเรียนและซักถามเรื่องต่าง ๆ นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อการพูดคุยกับเพื่อน
ต่างเพศคนนั้น
- ก. ว้าวุ่นใจ
 - ข. เคอะเป็น
 - ค. ดีใจที่มีคนสนใจผลงานของเรา
9. วันหนึ่งนักเรียนไปซื้ออาหารที่ตลาด ระหว่างทางที่นักเรียนกลับบ้าน นักเรียนพบเพื่อน
ต่างเพศที่เคยรู้จักแต่ไม่ได้พบกันนานมากแล้ว นักเรียนมีความรู้สึกต่อเพื่อนต่างเพศ
คนนั้นอย่างไร และจะทำอย่างไร
- ก. ดีใจมาก รีบเดินเข้าไปทักทาย
 - ข. รู้สึกอาย รีบหลบไม่ให้เพื่อนเห็น
 - ค. เฉย ๆ ไม่เข้าไปทักทาย
10. ในขณะที่นักเรียนนั่งอ่านหนังสืออยู่ที่โต๊ะหินอ่อน มีเพื่อนต่างเพศคนหนึ่งเดินเข้ามานั่งคุย
ด้วยนักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อการพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศ
- ก. รู้สึกอึดอัด อายากลุกหนี
 - ข. สบายใจ พูดคุยด้วยอย่างเป็นมิตร
 - ค. เป็นอายต่อสายตาคนอื่นที่มองมา
11. เมื่อนักเรียนไปแข่งขันทางวิชาการกับโรงเรียนอื่น ๆ ในกลุ่มเดียวกัน บังเอิญนักเรียน
พบเพื่อนต่างเพศคนหนึ่งซึ่งนักเรียนรู้จักแต่ไม่สนิทสนม เขายิ้มและทักทายนักเรียนด้วย
ท่าทีสุภาพ เป็นมิตร นักเรียนจะทำอย่างไร
- ก. ยิ้มให้ และกล่าวคำทักทาย
 - ข. รีบเดินไปหาเพื่อน แล้วค่อยมาคุยกัน
 - ค. พยักหน้าให้

12. เมื่อนักเรียนไปทำบุญที่วัดแห่งหนึ่ง นักเรียนพบเพื่อนต่างเพศที่ไม่ค่อยสนิท และนักเรียนจะต้องเผชิญหน้าอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นักเรียนจะทำอย่างไร
- เดินหนีไป ไม่อยากพูดด้วย
 - มอง แต่ไม่พูดอะไร
 - ยิ้ม และทักทาย
13. ในขณะที่นักเรียนยืนเข้าแถวรอซื้ออาหารกลางวัน มีเพื่อนต่างเพศคนหนึ่งซึ่งนักเรียนไม่รู้จักยืนมาให้นักเรียน แล้วถามว่าจะทานอะไร นักเรียนจะทำอย่างไร
- ถามว่า "เธอจะจ่ายเงินให้หรือไง"
 - ทำเป็นไม่ได้ยิน หันไปคุยกับเพื่อนที่มาด้วยกัน
 - ยิ้มให้ พูดคุยด้วยอย่างเป็นกันเอง
14. นักเรียนไปเที่ยวห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งในวันหยุด ในขณะที่นักเรียนขึ้นบันไดเลื่อน มีเพื่อนต่างเพศกลุ่มหนึ่งยืนหน้านักเรียน เพื่อนคนหนึ่งหันมาแนะนำตนเอง แสดงท่าทางว่าอยากรู้จักนักเรียน นักเรียนจะทำอย่างไร
- ยินยอม ๆ ทำเป็นไม่ได้ยิน
 - จ้องหน้าเพื่อนคนนั้น แสดงท่าทางให้รู้ว่าไม่พอใจ
 - ยิ้ม และแนะนำตนเองตอบ
15. เพื่อนต่างเพศคนหนึ่งยืมหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนไปแล้วพาหล่นน้ำโคลน หนังสือเปียกและเปื้อนโคลน นักเรียนจะทำอย่างไร
- บอกว่า "ไม่เป็นไร เช็ดให้สะอาด ดาแดดให้แห้งคงใช้ได้เหมือนเดิม"
 - พูดว่า "ซุ่มซ่าม แย่มาก ต้องซื้อให้ฉัน"
 - นำความผิดของเพื่อนไปประจานให้คนอื่นรู้

16. ขณะที่นักเรียนยืนคุยกับเพื่อนอยู่ที่ระเบียงหน้าต่างเรียน มีเพื่อนต่างประเทศคนหนึ่งวิ่งชนนักเรียนจนล้มลงไป เพื่อนต่างประเทศคนนั้นกล่าวขอโทษนักเรียน นักเรียนจะทําอย่างไร
- ก. มองหน้าและแสดงความไม่พอใจ
 - ข. ตะโกนด่าเพื่อนด้วยถ้อยคำหยาบคาย
 - ค. พูดกับเขาว่า "ไม่เป็นไรค่ะ (ครับ)"
17. ขณะโดยสารรถประจำทางกลับบ้าน นักเรียนยืนถือกระเป๋าที่หนักมาก เพื่อนต่างประเทศคนหนึ่งที่มาเรียนรู้จักแต่ไม่สนิทช่วยถือของให้ นักเรียนจะพูดกับเพื่อนคนนั้นอย่างไร
- ก. บอกเพื่อนว่า "ไม่ต้องยุ่ง ฉันถือเองได้"
 - ข. จินตนาการว่าเธอจะต้องถือกระเป๋าให้
 - ค. ยืมให้แล้วกล่าวขอโทษ
18. เมื่อนักเรียนต่างประเทศคนหนึ่งนัดหมายนักเรียนให้มาทํารายงานวิชาวิทยาศาสตร์ในวันเสาร์ เวลา 10.00 น. ที่โรงเรียน นักเรียนมาตรงเวลาแต่เพื่อนต่างประเทศนั้นมาช้าไป 30 นาที นักเรียนจะทําอย่างไร
- ก. แสดงอาการเมินเฉย บึ้งตึง
 - ข. พูดว่า "ไม่เป็นไรนะ เรามารับทํารายงานกันเถอะ"
 - ค. ตาหนิเพื่อนด้วยถ้อยคำไม่สุภาพ
19. ในการอภิปรายร่วมกับกลุ่มเพื่อนชายหญิงในหัวข้อ "นักเรียนยุคใหม่ควรเรียนอย่างไร" มีเพื่อนต่างประเทศหนึ่งซึ่งนักเรียนไม่ชอบเขา ได้แสดงความคิดเห็นซึ่งไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน นักเรียนจะทําอย่างไร
- ก. รับฟัง และนำไปคิดพิจารณา
 - ข. ไม่สนใจฟัง แล้วเสนอความคิดเห็นของตนเองสวนออกไป
 - ค. กล่าวคำตักเตือนความคิดเห็นของเพื่อนคนนั้น

20. เมื่อนักเรียนและเพื่อน ๆ ได้รับมอบหมายให้ตกแต่งป้ายนิเทศในห้องเรียน เมื่อมีการประชุมวางแผนการทำงาน เพื่อนต่างเพศคนหนึ่งแสดงความคิดเห็นแตกต่างไปจากความคิดเห็นของนักเรียน นักเรียนจะทําอย่างไร
- กล่าวโต้แย้งความคิดเห็นของเพื่อนคนนั้นและทําทําไม่พอใจ
 - ไม่สนใจความคิดเห็นของเพื่อนคนนั้น
 - รับฟังและซักถามความคิดเห็นของเพื่อนคนนั้น
21. ในช่วงเวลาพัก ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนให้ปรับปรุงสวนหย่อมตามจุดต่าง ๆ ในโรงเรียน ให้สวยงามเหมือนเดิม นักเรียนเสนอให้เพื่อน ๆ จับคู่รับผิดชอบงานแต่ละอย่าง แต่เพื่อนต่างเพศคนหนึ่งได้เสนอให้ทุกคนช่วยกันทำงานให้เสร็จเป็นอย่างดี ๆ ไป นักเรียนจะทําอย่างไร
- ยืนยันทตามความคิดเห็นของตนที่ได้เสนอไว้
 - ทำตามความคิดเห็นของเพื่อนต่างเพศ
 - รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนต่างเพศ
22. ครูมอบหมายให้นักเรียนและเพื่อนต่างเพศคนหนึ่งช่วยกันคิดแก้ปัญหาวิทยาศาสตร์ เพื่อนต่างเพศไม่สามารถแก้ปัญหาได้ แต่นักเรียนพอจะทราบแนวทางในการแก้ปัญหา นักเรียนจะทําอย่างไร
- นั่งเฉย ๆ ไม่แสดงความคิดเห็นใด ๆ
 - เสนอความคิดเห็นในการแก้ปัญหา
 - กล่าวตักเตือนเพื่อนต่างเพศว่าไม่มีความสามารถ
23. กลุ่มของนักเรียนได้รับมอบหมายจากครูประจำวิชาภาษาอังกฤษให้ส่งการแสดง 1 ชุด เพื่อเข้าร่วมในกิจกรรมวันคริสต์มาส นักเรียนและเพื่อน ๆ ในกลุ่มซึ่งเป็นเพื่อนต่างเพศกับนักเรียนทุกคนร่วมปรึกษาหารือกันเพื่อวางแผนงาน นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร
- ช่วยแสดงความคิดเห็น
 - นั่งเฉย ๆ ฟังเพื่อนพูด
 - กล่าวตักท้วงความคิดเห็นของเพื่อนคนอื่น ๆ ว่าไม่ดี

24. ในการประชุมกลุ่มเพื่อจัดนิทรรศการวันแม่ นักเรียนได้หัวหน้ากลุ่มเป็นเพศตรงข้าม เมื่อหัวหน้ากลุ่มให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น นักเรียนจะทําอย่างไร
- บอกเพื่อนว่าไม่มีความคิดเห็น
 - ร่วมแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม
 - ขอให้เพื่อน ๆ ช่วยแสดงความคิดเห็นแทน
25. เมื่อครูให้นักเรียนจับฉลากเพื่อจับคู่ทำงานร่วมกันระหว่างชายหญิง บังเอิญนักเรียนจับฉลากได้เพื่อนต่างเพศที่นักเรียนไม่ค่อยสนิท แต่นักเรียนจะต้องทำงานร่วมกัน นักเรียนจะทําอย่างไรเพื่อให้งานเสร็จ
- ทําคู่ด้วยกันแต่ต่างคนต่างคิดต่างคนต่างทํา
 - แบ่งงานกันทําล้วนแล้วมารวมกันก่อนส่ง
 - ช่วยกันคิดและรับผิดชอบร่วมกัน
26. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนชายหญิงให้ทํารายงานเรื่องเครื่องดนตรีไทย โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปค้นคว้าว่าเครื่องดนตรีไทยมีอะไรบ้าง กลุ่มของนักเรียนตกลงกันว่าจะไปค้นคว้าในห้องสมุด นักเรียนจะทําอย่างไร
- ไปห้องสมุดตามนัด แต่หาหนังสือการรู้ตื้นอ่าน
 - ช่วยกันค้นคว้าแล้วนำมาเขียนเป็นรายงาน
 - อ้างว่ามีงานอื่นทําค่อนข้างมาก ขอให้เพื่อนทํากันไปก่อน
27. ในการไปทัศนศึกษาชาวพาร์เวิลด์ ครูมอบหมายให้นักเรียนและเพื่อนต่างเพศคนหนึ่งช่วยกันเช็คชื่อนักเรียนคนอื่น ๆ ก่อนจะขึ้นรถแต่ละครั้ง นักเรียนจะทําอย่างไร
- แก้งกลับมารถช้า รอให้เพื่อนเช็คชื่อเสร็จก่อน
 - ช่วยกันเช็คชื่ออย่างเต็มที่
 - อ้างว่าไม่ค่อยสบาย ปลอมย้ให้เพื่อนเช็คชื่อคนเดียวทุกครั้ง

28. ขณะที่นักเรียนนั่งดูหนังสือที่ห้องสมุด เพื่อนต่างเพศคนหนึ่งมาหานักเรียน เขาขอร้องให้นักเรียนช่วยอธิบายบทเรียนบางบทที่เขาไม่เข้าใจ นักเรียนจะทําอย่างไร
- ก. บอกว่า "ตอนนี้ไม่ว่าง อย่ามายุ่ง"
 - ข. บอกให้เขา ไปถามครู
 - ค. ถ้านักเรียนเข้าใจ นักเรียนก็จะอธิบายให้เขาฟัง
29. ในชั่วโมงศิลปะครูให้นักเรียนวาดภาพไว้ในโรงเรียนและระบายสีให้สวยงาม มีเพื่อนต่างเพศคนหนึ่งลืมนําสีมาจากบ้าน และเขามาขอยืมสีจากนักเรียน นักเรียนจะทําอย่างไร
- ก. บอกเขาว่า "คงจะไม่ได้"
 - ข. ให้เพื่อนยืมด้วยความเต็มใจ
 - ค. บอกให้เขาขอยืมคนอื่น
30. เพื่อนต่างเพศคนหนึ่งถือสิ่งของต่าง ๆ เดินขึ้นบันไดจะไปห้องเรียน แล้วเพื่อนต่างเพศคนนั้นทำสิ่งของตก นักเรียนเดินสวนมาพบพอดี นักเรียนจะทําอย่างไร
- ก. หัวเราะเยาะที่เขาทำของตก
 - ข. ยื่นให้เพื่อนดูว่าของตกแล้วเดินผ่านไป
 - ค. ช่วยเก็บของให้

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

ข้อที่	t	ข้อที่	t
1	2.39	16	7.85
2	4.38	17	5.09
3	3.67	18	5.52
4	3.17	19	6.00
5	2.22	20	6.00
6	3.44	21	5.52
7	2.34	22	4.70
8	7.85	23	5.66
9	5.22	24	4.77
10	3.82	25	8.35
11	3.67	26	6.53
12	5.52	27	6.00
13	9.42	28	6.19
14	4.97	29	7.85
15	6.53	30	5.09

ภาคผนวก ข

- โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง
- โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่	หัวเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	พบกันครั้งแรก	1. เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกันระหว่างนักเรียนและผู้วิจัยกับนักเรียน 2. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ของวิธีการใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ 3. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจวิธีดำเนินการใช้สถานการณ์จำลอง จุดมุ่งหมายของการแสดง บทบาท หน้าที่ของนักเรียน ตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่ที่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรม	1. ใช้กิจกรรม "พบกันครั้งแรก" เป็นสื่อในการสร้างความคุ้นเคยกันโดยมีวิธีการเล่นดังนี้ 1.1 ผู้วิจัยแจกป้ายชื่อให้นักเรียนแต่ละคน โดยนักเรียนจะไม่ได้รับป้ายชื่อของตนเอง แต่จะได้รับป้ายชื่อของคนอื่น 1.2 ผู้วิจัยอธิบายวิธีเล่นเกมว่า ภายในเวลา 5 นาที ให้นักเรียนหาเพื่อนที่มีชื่อตรงกับป้ายชื่อที่ตนได้รับแล้วติดป้ายชื่อนั้นให้เพื่อนจากนั้นให้นักเรียนคุยกันระหว่างสองคนเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของแต่ละฝ่าย พยายามจำข้อมูลให้แม่นยำที่สุด 1.3 เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามวิธีเล่นเกมจนเข้าใจ จากนั้นเริ่มเล่นเกม

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่	หัวเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
				1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนแนะนำเพื่อนที่ตนพูดคุยด้วย 1.5 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนในกลุ่มเพื่อให้เกิดความเป็นกันเองมากขึ้น 2. เมื่อบรรยายภาคในกลุ่มมีความอบอุ่นเป็นกันเองและทุกคนรู้จักกันดีแล้วผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการของการใช้สถานการณ์จำลองบทบาทและหน้าที่ของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่	หัวเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
2	การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล: การรู้จักและเข้าใจความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเพื่อนต่างเพศ	เข้าใจตน	1. เพื่อสร้างบรรยากาศในกลุ่มให้นักเรียนรู้จักคุ้นเคยกันมากขึ้น และให้มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เกิดการยอมรับซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเพื่อนต่างเพศ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	ในการใช้สถานการณ์จำลองครั้งที่ 2 - 11 มีวิธีดำเนินการเป็นขั้นตอนทุกครั้ง ดังนี้ 1. <u>ขั้นเตรียมการ</u> ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้ เลือกผู้แสดงบทบาทให้นักเรียนศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
3	การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล: การมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศ	คิดแง่ดี	เพื่อให้นักเรียน มีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	2. <u>ขั้นดำเนินการกิจกรรม</u> นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย 3. <u>ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล</u> ภายหลังที่นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้ว ให้
4	การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล: การรู้จัก และยอมรับ	เรื่องของ "งามใจ"	เพื่อให้นักเรียนรู้จักและยอมรับพฤติกรรมของเพื่อนต่างเพศ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และบทบาทที่นักเรียนได้แสดงให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการปรับตัวกับ

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่	หัวเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
	พฤติกรรมของ เพื่อนต่างเพศ	-		เพื่อนต่างเพศ ใน สถานการณ์จำลองกับชีวิต จริง พร้อมทั้งให้นักเรียน ระบุแนวโน้มในการปรับ ตัวที่เหมาะสมกับเพื่อน ต่างเพศ
5	การใช้วาจา และแสดงกิริยา ท่าทางที่เหมาะสม กับเพื่อน ต่างเพศ : การพูดคุยกับ เพื่อนต่างเพศ ด้วยความรู้สึก และท่าทางที่ สบายใจ	เรื่องของ "นพพงศ์และ จันทรา	1. เพื่อให้นักเรียนใช้ วาจาและแสดงกิริยาท่าทาง เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ 2. เพื่อให้นักเรียนพูด คุยกับเพื่อนต่างเพศ ด้วย ความรู้สึกและท่าทางที่ สบายใจ	4. <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้ นักเรียนสรุป สิ่งที่นักเรียน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปรับ ตัวกับเพื่อนต่างเพศ และ ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
6	การใช้วาจา และแสดงกิริยา ท่าทางที่ เหมาะสมกับ เพื่อนต่างเพศ:	เรื่องของ "นงนุช"	1. เพื่อให้นักเรียนใช้ วาจาและแสดงกิริยาท่า ทางที่เหมาะสมกับเพื่อน ต่างเพศ	

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่	หัวเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
	การยิ้มแย้ม แจ่มใส ไม่ แสดงอาการ เมินเฉยกับ เพื่อนต่างเพศ		2. เพื่อให้นักเรียนพูดคุย กับเพื่อนต่างเพศด้วยใบ หน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสไม่ แสดงอาการเมินเฉย	
7	การใช้วาจา และแสดงกิริยา ท่าทางที่ เหมาะสมกับ เพื่อนต่างเพศ: การไม่พูดหรือ แสดงท่าทาง ก้าวร้าวต่อ เพื่อนต่างเพศ	กลับตัว	1. เพื่อให้นักเรียนใช้ วาจาและแสดงกิริยา ท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อน ต่างเพศ 2. เพื่อให้นักเรียนไม่พูด หรือแสดงท่าทางก้าวร้าว ต่อเพื่อนต่างเพศ	
8	การทำงาน ร่วมกัน : การ รับฟังและยอม รับความคิดเห็น ของเพื่อนต่าง เพศ	กิจกรรมวัน คริสต์มาส	1. เพื่อให้นักเรียนทำ งานร่วมกัน 2. เพื่อให้นักเรียนรับฟัง และยอมรับความคิดเห็น ของเพื่อนต่างเพศ	

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่	หัวเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
9	การทำงาน ร่วมกัน : การ เสนอความคิด เห็นที่เป็นประโยชน์ ต่อการทำงาน กับเพื่อนต่าง เพศ	ช่วยกันคิด	1. เพื่อให้นักเรียนทำงาน ร่วมกัน 2. เพื่อให้นักเรียนเสนอ ความคิดเห็นที่เป็น ประโยชน์ต่อการทำงานกับ เพื่อนต่างเพศ	
10	การทำงาน ร่วมกัน : การ ทำงานตาม หน้าที่ที่ได้รับ มอบหมาย	มาช่วยกัน	1. เพื่อให้นักเรียนทำงาน ร่วมกัน 2. เพื่อให้นักเรียนทำงาน ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	
11	การทำงานร่วม กัน : การให้ ความช่วยเหลือ เพื่อนต่างเพศ	ใครช่วยฉันได้ บ้าง	1. เพื่อให้นักเรียนทำงาน ร่วมกัน 2. เพื่อให้นักเรียนให้ ความช่วยเหลือเพื่อนต่าง เพศ	
12	ปัจเจกนิเทศ	การปรับตัวกับ เพื่อนต่างเพศ ของฉัน	เพื่อให้นักเรียนสามารถ บอกความสำคัญในการปรับ ตัวกับเพื่อนต่างเพศ วิธีการ ปรับตัว และวางตัวที่ เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ	1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุป ความสำคัญในการปรับตัว กับเพื่อนต่างเพศ วิธีการ ปรับตัว และวางตัวที่ เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่	หัวเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
			ตลอดจนการนำวิธีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศที่เรียนรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	2. ผู้วิจัยให้นักเรียนบอกวิธีการนำการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันและผู้วิจัยเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้บอก 3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคน ชักถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศที่ผ่านมา 4. ผู้วิจัยกล่าวปิดการใช้สถานการณ์จำลอง

หมายเหตุ

การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 1

หัวข้อเรื่อง ปฐมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม พบกันครั้งแรก

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกันระหว่างนักเรียน และผู้วิจัยกับนักเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ของวิธีการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ
3. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจวิธีดำเนินการใช้สถานการณ์จำลอง จุดมุ่งหมายของการแสดง บทบาทหน้าที่ของนักเรียน ตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่ที่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรม

อุปกรณ์ บ้ายชื่อนักเรียนทุกคน

วิธีดำเนินการ

1. ใช้กิจกรรม "พบกันครั้งแรก" เป็นสื่อในการสร้างความคุ้นเคยกัน โดยมีวิธีการเล่นดังนี้
 - 1.1 ผู้วิจัยแจกป้ายชื่อนักเรียนแต่ละคน โดยนักเรียนจะไม่ได้รับป้ายชื่อของตนเอง แต่จะได้รับป้ายชื่อของผู้อื่น

1.2 ผู้วิจัยอธิบายวิธีการเล่นเกมว่า ภายในเวลา 5 นาที ให้นักเรียนหาเพื่อน ที่มีชื่อตรงกับป้ายชื่อที่ตนได้รับแล้วติดป้ายชื่อนั้นให้เพื่อน จากนั้นให้นักเรียนคุยกันระหว่างสองคน เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของแต่ละฝ่าย พยายามจำข้อมูลให้แม่นยำที่สุด

1.3 เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามวิธีเล่นเกมจนเข้าใจ จากนั้นเริ่มเล่นเกม

1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนแนะนำเพื่อนที่ตนพูดคุยด้วย

1.5 ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนในกลุ่มเพื่อให้เกิดความเป็นกันเองมากขึ้น

2. เมื่อบรรยากาศในกลุ่มมีความอบอุ่นเป็นกันเอง และทุกคนรู้จักกันดีแล้ว ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธืดำเนินการของสถานการณ์จำลอง บทบาท หน้าที่ของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่ที่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรม

การประเมินผล

สังเกตจากความตั้งใจในการร่วมกิจกรรม

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่

2

หัวข้อเรื่อง การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล : การรู้จักและเข้าใจความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเพื่อนต่างเพศ

ชื่อกิจกรรม เข้าใจตน

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อสร้างบรรยากาศในกลุ่มให้นักเรียนรู้จักคุ้นเคยกันมากขึ้น และให้สัมผัสภาพที่ตลกขบขัน เกิดการยอมรับซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม
2. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเพื่อนต่างเพศ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

อุปกรณ์

1. สถานการณ์จำลองเรื่อง "เข้าใจตน"
2. แผ่นกำหนดบทบาท

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "เข้าใจตน" จากนั้นผู้วิจัยเลือกผู้แสดงบทบาท และให้นักเรียนศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
2. ขั้นดำเนินกิจกรรม นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย ภายหลังจากที่นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้ว ให้ให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และบทบาทที่นักเรียนได้แสดง จากนั้นให้

นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศในสถานการณ์จำลองกับชีวิตจริงพร้อมทั้ง
ให้นักเรียนระบุแนว โฉม ในการปรับตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ

4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อน
ต่างเพศและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมและการอภิปรายของนักเรียน

สถานการณ์จำลองเรื่อง "เข้าใจตน"

ฉากที่ 1 ในห้องเรียน

- บรรยาย นักเรียนชายหญิงหลายคนกำลังนั่งคุยกันเรื่องชุมนุมทัศนศึกษา จัดไปเที่ยวทะเลไทย จังหวัดชลบุรี โดยนักเรียนต้องเสียค่าใช้จ่ายคนละ 50 บาท
- นักเรียนหลายคนอยากไป ธิดาก็เช่นกัน เธออยากไปแต่ยายที่จะบอกเพื่อนว่าไม่มีเงิน
- ปองใจ ฉันยังไม่เคยไปเที่ยวทะเลเลย ธิดา เธอจะไปหรือเปล่าจ๊ะ
- ธิดา ฉันไม่ไป ฉันเคยไปมาจนเบื่อแล้ว ไม่อยากไปอีก
- มนัส ไม่อยากไปหรือไม่มีเงินกันแน่ (หัวเราะ)
- ธิดา ใครบอกว่าฉันไม่มีเงิน แต่ฉันไม่อยากไป
- สมพงษ์ ฉันอยากไปแต่ไม่มีเงินนะ เสียค่ายังเลย
- มนัส เอาอย่างนี้สิ ไปขอยืมเงินจากเพื่อนคนอื่น ๆ แล้วค่อยใช้คืนทีหลัง ฉันพอมัให้อืมนะ
- สมพงษ์ ดีซึ่เป็นความคิดที่ดี ฉันจะไปบอกคนอื่น ๆ ให้ลองทำตามวิธีของเธอ
- ส่วนตัวฉันขอยืมเงินเธอก่อนแล้วจะใช้ให้
- มนัส ได้ซิ เออ...แล้วเธอล่ะ ธิดา ไม่ยืมเงินฉันบ้างเหรอ ฉันไม่คิดดอกเบี้ยนะ (หัวเราะ)
- ธิดา บ้า ! ฉันบอกแล้วว่าไม่อยากไป
- บรรยาย หลังจากวันนั้นเป็นต้นมาธิดาไม่ยอมพูดหรือเล่นกับมนัสอีกเลย แล้วยังพาลโกรธเพื่อนชายหญิงคนอื่น ๆ ด้วย น้อยใจว่าเพื่อนไม่รัก ไม่มีใครช่วยออกเงินให้หรือชวนไปด้วยเลย

ฉากที่ 2 สวนหย่อม

บรรยาย ปองใจ มั่นสั สมพงษ์ และเพื่อน ๆ เล่นกันอย่างสนุกสนาน ยกเว้นธิดา แอบลงไปนั่งคนเดียวเงียบ ๆ ไม่ยอมพูดหรือเล่นกับใคร

ปองใจ ใครเห็นธิดาบ้าง เขาไปไหนนะ ทำไมไม่มาเล่นกับพวกเรา

มั่นสั นั่นสิ หลังจากวันที่พวกเราไปเที่ยวทะเล ธิดาก็เปลี่ยนไปนะ ไม่พูด ไม่เล่นกับใครเลย

สมพงษ์ จริง ๆ คัวยสิ ปองใจเธอลองถามธิดาซิว่าเธอเป็นอะไร

ฉากที่ 3 ลานชมพู่

บรรยาย ธิดาแอบมานั่งคนเดียวเงียบ ๆ ที่ลานชมพู่ ปองใจเข้ามาชวนไปเล่นด้วย

ปองใจ อยู่นี่เองธิดา ไปเล่นกับพวกเราเถอะ

ธิดา (แกล้งทำเป็นไม่สนใจ)

ปองใจ เธอเป็นอะไร มีอะไรไม่สบายใจเธอ เธอให้ฉันฟังบ้างสิ

ธิดา ไม่มีใครรักฉันเลย ไม่มีใครชวนฉันไปเที่ยว ไม่มีใครออกไปหาให้ฉัน ยืมเงิน

ปองใจ เธอเข้าใจผิดแล้ว เพื่อน ๆ ทุกคนรักเธอ แต่ที่ไม่มีใครชวนเป็นเพราะ เธอบอกว่า เธอเคยไปมาจนเบื่อแล้ว ไม่มีใครรู้ว่าเธอไม่มีเงินจริง ๆ

ธิดา ฉันไม่กล้าที่จะบอกใคร ๆ ว่าฉันไม่มีเงิน แต่มั่นสั เขาประจานฉันต่อหน้าคนอื่น

ปองใจ แต่มั่นสัเองก็ไม่รู้ว่าเธอไม่มีเงิน เขาพูดเข้าหาเธอไปอย่างนั้นแหละ เธอรู้สึกอายที่จะยอมรับว่าตัวเธอเอง ไม่มีเงินใช้ไหมล่ะ พอมั่นสัพูดตรงกับความเป็นจริง เธอก็พาลโกรธเขา

ธิดา จริงอย่างที่เธอพูด ฉันขอโทษนะที่เข้าใจพวกเพื่อน ๆ ผิดไป

ปองใจ เธอเข้าใจผิดแล้ว เราไปเล่นกับเพื่อน ๆ กันเถอะ

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 3

หัวข้อเรื่อง การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล : การมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศ

ชื่อกิจกรรม คิดแง่ดี

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

อุปกรณ์

1. สถานการณ์จำลองเรื่อง "คิดแง่ดี"
2. แผ่นกำหนดบทบาท

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "คิดแง่ดี" จากนั้นผู้วิจัยเลือกผู้แสดงบทบาท และให้นักเรียนศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
2. ขั้นดำเนินการกิจกรรม นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย ภายหลังจากที่นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้วให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และบทบาทที่นักเรียนได้แสดง จากนั้นให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศในสถานการณ์จำลองกับชีวิตจริงพร้อมทั้งให้นักเรียนระบุแนวใหม่ในการปรับตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ
4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมและการอภิปรายของนักเรียน

สถานการณ์จำลองเรื่อง "คิดแง่ดี"

บรรยาย สมศักดิ์เป็นนักเรียนใหม่ เพิ่งย้ายเข้ามาเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังจากเปิดภาคเรียนที่ 2 ไปแล้ว 3 สัปดาห์

ฉากที่ 1 ในห้องเรียน

บรรยาย ครูประจำชั้นพาสมศักดิ์เข้าไปในห้องเรียน ให้สมศักดิ์แนะนำตัว จัดที่นั่งกับ วีระ

ครูประจำชั้น สวัสดีจะนักเรียนทุกคน วันนี้เราได้เพื่อนใหม่หนึ่งคน ครูจะให้เพื่อนใหม่ แนะนำตัวให้ทุก ๆ คนรู้จัก

สมศักดิ์ สวัสดีครับ ผมชื่อสมศักดิ์ รักไทย ผมย้ายมาจากโรงเรียนชายประจำ จังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเดิมของผมมีนักเรียนชายล้วน ผมรู้สึกดีใจที่ได้ มาเจอเพื่อนใหม่ทั้งชายและหญิง

นักเรียนหญิง (มองหน้าสมศักดิ์ บางคนยิ้มให้ หัวเราะคิกคัก กระซิบกระซาบกัน)

สมศักดิ์ (รู้สึกประหม่า เป็นอายต่อสายตาและท่าทางของนักเรียนหญิง)

นักเรียนชาย (เห็นสมศักดิ์มีท่าทางประหม่า จึงให้ฮาเป็นที่สนุกสนาน)

ฉากที่ 2 ลานชมพู่

บรรยาย หลังจากวันแรกที่เข้าเรียนสมศักดิ์รู้สึกไม่ชอบเพื่อนต่างเพศ เขารู้สึกเกลียดเพื่อนต่างเพศที่ทำให้เขาถูกไต่ เขาจึงไม่พูดคุยหรือเล่นกับนักเรียนหญิงเลย วันนี้นักเรียนชาย ขณะที่สมศักดิ์นั่งคุยกับวีระอยู่ นักเรียนหญิงกลุ่มหนึ่งที่วีระรู้จัก เดินมาหา และเข้ามานั่งคุยด้วย แต่สมศักดิ์แสดงท่าทางไม่ชอบเพื่อนต่างเพศ ไม่ยอมพูดคุยด้วย

วีระ เมื่อคืนใครดูหนังจีนช่อง 7 บ้าง สนุกนะ

นิตยา ใช่ สนุกมากเลย พระเอกหล่อด้วย ฉันชอบ แล้วเธอล่ะ สมศักดิ์ เธอชอบดูหนังจีนรีเปล่า

สมศักดิ์ (ทำท่าไม่สนใจ)
 สายใจ หรือเธอชอบคุณทั้งฝรั่ง
 สมศักดิ์ (ลุกเดินหนีไป)
 ยุพิน เขาเป็นอะไรนะ พวกผู้หญิงพูดด้วยก็ไม่ยอมพูด แปลกจัง

ฉากที่ 3 ในห้องเรียน

บรรยาย นิตยาต้องการดอกตะปูที่ผนังปูนเพื่อแขวนไม้กวาด แต่ทำเองไม่ได้
 จึงขอให้สมศักดิ์ช่วยทำให้
 นิตยา สมศักดิ์ช่วยดอกตะปูให้หน่อยซิ ฉันทำไม่ได้
 สมศักดิ์ (ดอกตะปูให้อย่างไม่ได้ตั้งใจนัก) งานแค่นี้ก็ทำไม่ได้ ผู้หญิงนี่อ่อนแอ
 ไม่เก่งเหมือนผู้ชาย
 นิตยา ขอบใจมากนะ (หยิบไม้กวาดมาแขวน)

ฉากที่ 4 สนามฟุตบอล

บรรยาย หลังจากรับประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้ว นักเรียนชายเล่นฟุตบอล
 นักเรียนหญิงนั่งคุยกันใต้ต้นไม้ใกล้กับสนาม ขณะที่สมศักดิ์เลี้ยงลูกบอลอยู่
 เขาวิ่งเสียหลักล้มลง กลิ้งไปกับพื้น นักเรียนชายต่างพากันหัวเราะ
 ชอบใจ เห็นเป็นเรื่องตลก โดยไม่สนใจว่าสมศักดิ์เจ็บมากน้อยแค่ไหน
 และรู้สึกอับอายเพียงไร
 วีระ คุณนี่สิ สมศักดิ์จับกับตัวบ่อยเรื่อยเลย (หัวเราะ)
 จิตติ ทำสวยมาก (หัวเราะ) ตลกจัง (หัวเราะ)
 นิตยา ตายจริง ! สมศักดิ์เจ็บมากหรือเปล่า หัวเข่าถลอกนี่ ไปทานแผลที่ห้อง
 พยาบาลดีกว่า (หันไปเรียกผู้หญิง) พวกเรามาช่วยกันหน่อย

ฉากที่ 5 ห้องพยาบาล

บรรยาย นิตยาและเพื่อนหญิงช่วยทาแผลให้สมศักดิ์
 นิตยา เอาละเรียบร้อยแล้ว
 สมศักดิ์ ขอบใจมากนะทุกคน พวกเธอดีต่อฉันมากทั้ง ๆ ที่ฉันไม่เคยทำดีกับพวกเธอ
 เลย ฉันขอโทษนะ ต่อไปนี้ฉันจะทำตัวเป็นเพื่อนที่ดีของพวกเธอ
 สายใจ ไม่เป็นไรจ๊ะ
 นิตยา ยู่พิน

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่

4

หัวข้อเรื่อง

การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล : การรู้จักและยอมรับพฤติกรรมของ
เพื่อนต่างเพศ

ชื่อกิจกรรม

เรื่องของ "งามใจ"

เวลา

50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนรู้จักและยอมรับพฤติกรรมของเพื่อนต่างเพศ และยอมรับความ
แตกต่างระหว่างบุคคล

อุปกรณ์

1. สถานการณ์จำลองเรื่อง "งามใจ"
2. แผ่นกำหนดบทบาท

วิธีดำเนินการ

1. ขึ้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัย
เล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "งามใจ" จากนั้นผู้วิจัยเลือกผู้แสดงบทบาท และให้นักเรียนศึกษา
บทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
2. ขึ้นดำเนินกิจกรรม นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
3. ขึ้นวิเคราะห์และอภิปราย ภายหลังที่นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง
แล้วให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และบทบาทที่นักเรียนได้แสดง จากนั้นให้
นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศในสถานการณ์จำลองกับชีวิตจริงพร้อมทั้ง
ให้นักเรียนระบุแนว โฉม ในการปรับตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ

4. ^{ขึ้น}สรูป ผู้วิจัย ให้นักเรียนสรุปสิ่งที่นักเรียน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อน
ต่างเพศและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมการและอภิปรายของนักเรียน

สถานการณ์จำลองเรื่อง "งามใจ"

บรรยาย งามใจเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 งามใจ ไม่มีเพื่อนต่างเพศ เมื่อเพื่อนต่างเพศพูดจากระช้ำเข้าหาเหย้า งามใจมักแสดงอาการ ไม่พอใจเพราะเข้าใจว่าเป็นการกระทำที่หยาบคาย หรือเวลาที่เพื่อนต่างเพศแสดงความเอื้ออาทร ให้ความช่วยเหลือเรื่องอะไรก็ตาม งามใจมักปฏิเสธ เพราะคิดว่าตัวเองมีความสามารถเท่าเทียมกับเพื่อนต่างเพศในทุก ๆ ด้าน

ฉากที่ 1 ถนนหน้าอาคาร 1

บรรยาย ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนช่วยกันปลูกต้นไม้ นักเรียนแต่ละคนต่างก็ขุดหลุมปลูกต้นไม้ของตนตามบริเวณที่ได้รับมอบหมาย

สันติ เรามาช่วยกันปลูกต้นไม้ดีไหม ฉันเป็นคนขุดหลุม ส่วนเธอปลูกต้นไม้

ฉันเป็นผู้ขุด ออกแรงขุดเองดีกว่าสิ

งามใจ ไม่ต้องหรอก ฉันทำเองได้ งานแค่นี้เรื่องเล็ก ไม่แน่นอนผลงานของฉันอาจดีกว่าผลงานของเธอด้วยซ้ำไป

ฉากที่ 2 อาคารคหกรรม

บรรยาย ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประกอบอาหาร 1 อย่าง กลุ่มของงามใจทำแกงเขียวหวานไก่ นักเรียนแต่ละกลุ่มต่างช่วยกันทำคนละไม้คนละมือเพื่อให้เสร็จภายใน 2 ชั่วโมง

สุเมธ ฉันช่วยตักน้ำพริกนะ ใช้แรงเยอะเหมาะกับผู้ชาย

งามใจ ไม่ได้ ๆ เคียวเธอตักพริกไม่ละเอียด งานแค่นี้ผู้หญิงก็ทำได้ เคียวฉันทำเอง เธอไปคั้นกะทิเถอะ

สุเมธ ฉันคั้นกะทิไม่เป็น ให้ฉันตักน้ำพริกเถอะนะ

งามใจ โอ้เอ๊ย...งานแค่นี้ก็ทำไม่เป็น

- สุเมธ แต่ครกใบใหญ่ๆ และสากครกคงจะหนักน่าดู กว่าจะตำเสร็จ
 เธอลงปวดแขนมาก
- งามใจ เป็นเรื่องของฉัน รึว่าเธอคิดว่าตัวเธอเก่ง มีความสามารถมากกว่า
 ผู้หญิง
- บรรยาย งามใจลงมือตำน้ำพริกเอง แรก ๆ จังหวะการตำน้ำพริกเร็วสม่ำเสมอ
 ต่อมาเริ่มช้าลง งามใจรู้สึกเมื่อย แขนล้า เธอฝันว่าจนเสร็จ เธอรู้สึกปวด
 แขนไปหลายวันทีเดียว เธอเริ่มคิดได้ว่าแม้ว่าเพศหญิงจะมีความสามารถ
 ทำงานได้เหมือนเพศชายแต่บางอย่างก็ยังไม่เหมาะสมกับผู้หญิง

ฉากที่ 2 ในหอประชุมเล็ก

- บรรยาย ครูให้นักเรียนตกแต่งเวทีเพื่อจัดงานวันลอยกระทง นักเรียนทุกคนช่วยกัน
 ทำงานตามที่ตนถนัด งามใจรับอาสาตกแต่งขอบเวที โดยใช้ผ้าผืนใหญ่สีม่วง
 นำมาจับเป็นจีบแล้วตรึงให้แน่นด้วยเข็มหมุดหัวโต
- งามใจ มึงขวัญช่วยจับชายผ้า ไ้วะนะ ฉันจะจับจีบแล้วตอกเข็มหมุดเอง
- มึงขวัญ ได้จ๊ะ
- สุเมธ ให้ฉันช่วยอีกคนยี้ละ
- งามใจ ดีซี เธอช่วยตอกเข็มหมุดหัวโตก็แล้วกัน ฉันจะจับผ้าให้เบ้จีบเอง
 (เมื่องานเสร็จ)
- งามใจ ดีจัง งานเสร็จเร็ว ไม่เหนื่อยมากด้วย ขอบใจอะสุเมธ

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่

5

หัวข้อเรื่อง

การใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ : การพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศด้วยความรู้สึกและท่าทางที่สบายใจ

ชื่อกิจกรรม

เรื่องของ "นพพงศ์และจันทิรา"

เวลา

50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ
2. เพื่อให้นักเรียนพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศด้วยความรู้สึกและท่าทางที่สบายใจ

อุปกรณ์

1. สถานการณ์จำลองเรื่อง "นพพงศ์และจันทิรา"
2. แผ่นกำหนดบทบาท

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "นพพงศ์และจันทิรา" จากนั้นผู้วิจัยเลือกผู้แสดงบทบาท และให้นักเรียนศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
2. ขั้นดำเนินกิจกรรม นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย ภายหลังจากที่นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้ว ให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และบทบาทที่นักเรียนได้แสดง จากนั้นให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศในสถานการณ์จำลองกับชีวิตจริง พร้อมทั้งให้นักเรียนระบุแนวโน้มในการปรับตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ

4. ขึ้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อน
ต่างเพศและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรมและการอภิปรายของนักเรียน

สถานการณ์จำลองเรื่อง "นพพงศ์และจันทิรา"

ฉากที่ 1 สนามหญ้า

- บรรยาย ครูประจำชุมนุมภาษาอังกฤษพานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปเข้าค่ายภาษาอังกฤษที่หาดเพชรอาโฬ
- ครู วันนี้เป็นวันแรกของการเข้าค่ายชุมนุมภาษาอังกฤษ นักเรียนหลาย ๆ คนยังไม่รู้จักกันเลย เพราะว่ามาจากหลาย ๆ ห้อง ครูให้พวกเราทำความรู้จักกันโดยเล่นเกมพบเพื่อนใหม่ ให้นักเรียนทุกคนไปสัมภาษณ์เพื่อนทั้งชายและหญิงที่ยังไม่เคยรู้จักให้ได้มากที่สุด จากนั้นเขียนชื่อเพื่อนพร้อมทั้งข้อมูลส่วนตัวของเพื่อนลงในกระดาษ ครูให้เวลา 10 นาที หมดเวลาแล้วส่งกระดาษด้วย ใครไม่เข้าใจ ถามได้นะคะ
- นักเรียนทุกคน เข้าใจค่ะ (ครับ)
- ครู ถ้าทุกคนเข้าใจแล้ว เริ่มได้เลยค่ะ
- บรรยาย นักเรียนแต่ละคนรีบสัมภาษณ์เพื่อนใหม่ทั้งชายและหญิงให้ได้มากที่สุด นักเรียนหลายคนสนุกกับเกมนี้ กรรมการและราชยศวิ่งไปรอบ ๆ สนามสัมภาษณ์เพื่อนทั้งชายและหญิง แต่นพพงศ์และจันทิรากลับตรงกันข้าม สัมภาษณ์แต่เพื่อนเพศเดียวกัน หมดเวลาแล้ว ครูเป่านกหวีด นักเรียนส่งกระดาษให้ครูตรวจ
- ครู ผลการเล่นเกมน พบว่า นักเรียนที่สัมภาษณ์เพื่อนต่างเพศได้มากที่สุดคือ กรรมการและราชยศ แต่นักเรียนที่ไม่สัมภาษณ์เพื่อนต่างเพศเลยคือนพพงศ์และจันทิรา เธอทั้งสองคนเล่าให้ครูฟังหน่อยซิจะว่าทำไมจึงไม่สัมภาษณ์เพื่อนต่างเพศเลย
- นพพงศ์ ผลไม่กล้าคุยกับผู้หญิงครับ รู้สึกอึดอัด ไม่ทราบว่าจะคุยเรื่องอะไรครับ
- จันทิรา หนูรู้สึกประหม่า เป็นอาย ไม่กล้าคุยกับผู้ชายค่ะ
- ครู เธอสองคนมีเพื่อนต่างเพศบ้างหรือเปล่าจ๊ะ
- นพพงศ์ ไม่มีครับ

- จันทิรา ไม่มีค่ะ
- ครู ครูจะให้เธอตีทั้งสองฟังความคิดเห็นของราชยศและกรรณิการ์เกี่ยวกับผลดีของการมีเพื่อนต่างประเทศ และความรู้สึกที่เกิดขึ้นขณะที่พูดคุยกับเพื่อนต่างประเทศนะคะ
- ราชยศ ผมคิดว่าการมีเพื่อนต่างประเทศเป็นสิ่งที่ดีครับ จากการพูดคุย เล่นกับเพื่อนหญิงทำให้ผมได้เรียนรู้ธรรมชาติของผู้หญิงและเข้าใจผู้หญิงมากขึ้น ผมไม่รู้สึกประหม่าหรือเป็นอายแต่อย่างใด เรื่องที่ผมคุยกับเพื่อนหญิงก็เป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปที่อยู่ในความสนใจของวัยรุ่น
- กรรณิการ์ หนูคิดว่าการมีเพื่อนต่างประเทศเป็นสิ่งที่ดีเช่นกันค่ะ ได้เรียนรู้ลักษณะนิสัยของผู้ชาย ซึ่งไม่น่ากลัว เวลาพูดคุยด้วยหนูไม่รู้สึกอึดอัดหรือเป็นอายค่ะ มันก็เหมือนกับเราพูดคุยอยู่กับเพื่อนหญิงค่ะ
- ครู ครูขอให้นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างประเทศ เริ่มที่กรรณิการ์ก่อนนะ
- กรรณิการ์ ใช้ถ้อยคำสุภาพค่ะ พูดคุยกับเพื่อนด้วยความรู้สึกและท่าทางที่สบายใจ
- ราชยศ แสดงกิริยาท่าทางที่สุภาพ พูดด้วยน้ำเสียงที่ไพเราะครับ
- ดวงใจ กล้าที่จะพูดคุยกับเพื่อน ไม่อายค่ะ
- สมโภชน์ วางตัวตามสบาย ยิ้มแย้มแจ่มใสครับ
- ครู นพพงศ์และจันทิรามีความคิดเห็นอย่างไรบ้างจะ
- นพพงศ์ ผมเริ่มรู้สึกว่าการพูดคุยกับเพื่อนต่างประเทศไม่ใช่สิ่งที่น่ากลัว ผมรู้แล้วว่าควรจะทำอย่างไรบ้าง และแสดงท่าทางอย่างไร
- จันทิรา หนูก็เช่นกันค่ะ
- ครู ครูอยากให้อีกทั้งสองนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ในวันนี้ไปปฏิบัติในระหว่างที่อยู่ค่ายนี้ จะได้ทราบว่า เธอสามารถปฏิบัติได้หรือไม่ ต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไรบ้างเมื่อกลับไปถึงโรงเรียนแล้ว ต้องพบกับเพื่อนต่างประเทศมากมายหลายคนจะได้พูดคุยกับเพื่อนได้ด้วยความรู้สึกและท่าทางที่สบายใจ
- บรรยาย หลังจากวันนั้นเมื่อเพื่อนต่างประเทศเข้ามาพูดคุยด้วยจันทิราและนพพงศ์ก็พูดคุยด้วยความรู้สึกและท่าทางที่สบายใจ ทั้งสองมีความสุขมาก เพราะมีเพื่อนต่างประเทศเพิ่มขึ้นอีกหลายคน

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 6

หัวข้อเรื่อง การใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ : การยิ้มแย้มแจ่มใสไม่แสดงอาการเมินเฉยกับเพื่อนต่างเพศ

ชื่อกิจกรรม เรื่องของ "นงนุช"

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ
2. เพื่อให้นักเรียนพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสไม่แสดงอาการ

เมินเฉย

อุปกรณ์

1. สถานการณ์จำลองเรื่อง "นงนุช"
2. แผ่นกำหนดบทบาท

วิธีดำเนินการ

1. ขึ้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "นงนุช" จากนั้นผู้วิจัยเลือกผู้แสดงบทบาท และให้นักเรียนศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
2. ขึ้นดำเนินกิจกรรม นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
3. ขึ้นวิเคราะห์และอภิปราย ภายหลังจากที่นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้ว ให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และบทบาทที่นักเรียนได้แสดง จากนั้นให้

นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศในสถานการณ์จำลองกับชีวิตจริง พร้อมทั้งให้นักเรียนระบุนำ้ในในการปรับตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ

4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมและการอภิปรายของนักเรียน

สถานการณ์จำลองเรื่อง "นงนุช"

บรรยาย ครอบครัวของนงนุชเพิ่งย้ายมาจากต่างจังหวัด ดังนั้นนงนุช จึงย้าย
โรงเรียนตามมาด้วย

ฉากที่ 1 ในห้องเรียน

บรรยาย ครูประจำชั้นพานงนุชเข้าไปในห้องเรียน

ครู สวัสดีค่ะนักเรียนทุกคน วันนี้ครูพาเพื่อนคนใหม่ เพิ่งย้ายมาจากต่างจังหวัด
มาแนะนำในพวกเธอรู้จัก ชื่อของนงนุชจะ ใครอยากรู้จักนงนุช เชิญพูดคุย
ซักถามกันเองนะคะ (ครูเดินออกไปจากห้อง)

ศักดา เธอมาจากจังหวัดอะไร คุณหน้าตาเธอแล้วเหมือนคนอีสานเลย

นงนุช (หันไปมองศักดา ท้าหน้าบึ้ง)

ศักดา ว่าไงจ๊ะ ลาวอีสาน แม่แม่

นงนุช เธออะซีเป็นลาว บ้าชะมัด

จิตติ นงนุช ตอนนี้เธอพักอยู่ที่ไหนละ มาโรงเรียนสะดวกหรือเปล่า

นงนุช เธออยากรู้ไปทำไม ไม่ใช่เรื่องของเธอนะ (เดินหนีไป)

จิตติ อ้าว ! ทำไมไม่ตอบละ แปลกจัง

ฉากที่ 2 โรงอาหาร

บรรยาย นักเรียนชายกลุ่มหนึ่งนั่งรับประทานอาหารอยู่และพูดคุยกันเรื่องของนงนุช

ศักดา นายว่านงนุชเป็นคนอย่างไร เมื่อวานฉันเข้าไปคุยด้วย เขา ไม่ตอบ ท้าหน้า
บึ้งใส่

วสันต์ เขาชอบท้าหน้าองนะ ฉันเลยล้อว่า "แก้วน้ามา" ไอ้โห เขาว่าฉันเสีย ๆ
หาย ๆ

จิตติ จริงอย่างที่เธอทั้งสองพูด เคียวนี่ไม่มีผู้ชายคนไหนกล้าล้อเล่นเลย

ศักดิ์ดา ไธ นงนุชทำหิ้ง ถือตัวไม่เข้าเรื่อง ปากจืด ว่าใครที่เสีย ๆ หาย ๆ
พวกเราย่าเล่นกับเขาก็กเลี่ยนะ

ฉากที่ 3 บ้านของนงนุช

บรรยาย นงนุชนั่งซิมอยู่ในห้องนั่งเล่น ทำทางเหงาเหมือนไม่สบาย
พ่อ นุช ไม่สบายหรือเปล่าลูก
นงนุช เปล่าค่ะพ่อ หนูไม่สบายใจนิดหน่อยค่ะ
พ่อ เล่าให้พ่อฟังซิ เพื่อพ่อจะช่วยได้
นงนุช เพื่อนผู้ชายในห้อง ไม่ชอบหนู ไม่มีใครคุยหรือเล่นกับหนูเลย เขาว่าหนู
ปากจืด หยิ่ง
พ่อ เวลาเพื่อนผู้ชายเข้ามาคุยหรือเล่นด้วย นุชทำตัวอย่างไรล่ะ
นงนุช เวลาเพื่อนล้อเลียน หนูทำหน้าบึ้งใส่ ว่าเขาเสีย ๆ หาย ๆ เขาชอบล้อหนู
ว่า "แก้วหน้าม้า" ค่ะ
พ่อ พ่อคิดว่านุชลองเปลี่ยนทำทางที่แสดงกับเพื่อนผู้ชายใหม่ทั้งสี่หน้า ทำทาง
คำพูด ต้องรู้จักยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่ควรทำหน้าบึ้งหน้างอ เพราะจะทำให้
ไม่สวย ไม่น่ารัก และไม่มีใครอยากคบด้วย ไม่ควรใช้ถ้อยคำไม่สุภาพถึงแม้
จะไม่พอใจ ต้องรู้จักระงับอารมณ์ ไม่โกรธใครโดยไม่มีเหตุผล รู้จัก
หักท่ายเพื่อนก่อน และพูดคุยกับเพื่อนเมื่อเพื่อนหักท่าย
นงนุช ค่ะพ่อ หนูจะปรับปรุงตัวใหม่

ฉากที่ 3 ในห้องเรียน

บรรยาย เช้าวันรุ่งขึ้นนงนุชเดินเข้าไปในห้องเรียน มีนักเรียนชายหญิง 2 - 3 คน
นั่งคุยกันอยู่ นงนุชยิ้มให้เพื่อน ๆ เพื่อน ๆ ยิ้มตอบ นงนุชเดินเข้าไปทักทาย
นงนุช สวัสดีค่ะทุกคน คุ้ยอะไรกันอยู่จ๊ะ

วสันต์ สวัสดิ์จี๊ะ พวกเรากำลังคุยกันเรื่องที่โรงเรียน จะพา ไปดูละครที่ศูนย์
 วัฒนธรรมแห่งชาติในวันจันทร์หน้า
 นงนุช น่าสนใจนะ
 จิตติ พวกเราไปกันทุกคน เธอไปหรือเปล่า
 นงนุช ตกลงจี๊ะ ฉันจะ ไปด้วย
 ศักดา (เดินเข้ามาในห้อง) โอ้โฮ ! มากันแต่เช้าเลย ยายแก้วหน้าม้า คุยอะไร
 กันอยู่ล่ะ
 นงนุช (หัวเราะ) เรื่องไปดูละครที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ
 ศักดา ฉันไปด้วยซิ ว่าแต่ตอนนีเรา ไปทานข้าว เข้ากันเถอะ
 ทุกคน ไปซิ

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 7

หัวข้อเรื่อง การใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ :
การไม่พูดหรือแสดงท่าทางก้าวร้าวต่อเพื่อนต่างเพศ

ชื่อกิจกรรม กลับตัว

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ
2. เพื่อให้นักเรียนไม่พูดหรือแสดงท่าทางก้าวร้าวต่อเพื่อนต่างเพศ

อุปกรณ์

1. สถานการณ์จำลองเรื่อง "กลับตัว"
2. แผ่นกำหนดบทบาท

วิธีดำเนินการ

1. ขึ้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "กลับตัว" จากนั้นผู้วิจัยเลือกผู้แสดงบทบาท และให้นักเรียนศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
2. ขึ้นดำเนินกิจกรรม นักเรียนแสดงบทบาทที่ได้รับมอบหมาย
3. ขึ้นวิเคราะห์และอภิปราย ภายหลังจากที่นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้วให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และบทบาทที่นักเรียนได้แสดง จากนั้นให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศในสถานการณ์จำลองกับชีวิตจริง พร้อมทั้งให้นักเรียนระบุนโยบายในการปรับตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ

4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่นักเรียน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อน
ต่างเพศและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมและการอภิปรายของนักเรียน

สถานการณ์จำลองเรื่อง "กลับตัว"

บรรยาย มนตรีเป็นนักเรียนชายที่ตัวใหญ่ที่สุดในห้อง เป็นคนก้าวร้าว เกเร ชอบ
แกล้งเพื่อนผู้หญิง โดยไม่กลัวว่าเพื่อน ๆ โกรธ และถ้าใครฟ้องครูก็ขู่ว่าจะ
ทำร้ายให้เจ็บตัว

ฉากที่ 1 ห้องศิลปะ

บรรยาย ครูแจกภาพให้นักเรียนทุกคน และให้ระบายสีให้สวยงาม ซึ่งครูได้ส่ง
ล่วงหน้าแล้วว่าให้ทุกคนเตรียมสี อุปกรณ์ต่าง ๆ มาให้พร้อม

มนตรี ฉันไม่มีสี แต่ไม่เป็นไร เดี๋ยวฉันหาแถว ๆ นี่แหละ มนตรีชะอย่าง
(เดินไปที่โต๊ะของฤดี เอื้อมมือไปหยิบสีของฤดี) ฉันไม่มีสี ขอสีของเธอ
ให้ฉันก็แล้วกัน (เดินกลับไปโต๊ะ)

ฤดี (วิ่งตามไป) เอาสีของฉันคืนมานะ เธอเอาของฉันไปแล้วฉันจะเอาสีที่ไหน
มาระบายละ

มนตรี ฉันไม่รู้ นั่นมันเรื่องของเธอนะ ฉันรู้แต่ว่าฉันมีสีใช้แล้ว

ฤดี คินสีให้ฉันเดะนะมนตรี ฉันขอร้อง

มนตรี เอ ! บอกว่าไม่ให้ ไปหาที่อื่นไป

ฤดี ฉันจะ ไปฟ้องครูนะ

มนตรี อ้อ ! อยากเจ็บตัวก็ไปฟ้องครูซิ ชิมรสชาติก่อนก็ได้ นี่เนาะ (เบกหัวฤดี)

ฤดี (กลับ ไปนั่งร้องไห้ที่โต๊ะ)

สายสมร ฤดี ร้องไห้ทำไม เป็นอะไรหรือเปล่าจ๊ะ

ฤดี มนตรีแย่งสีของฉันไป ฉันไม่กล้าฟ้องครูกลัวถูกรังแก

สายสมร ใช้สีของฉันก็แล้วกันนะ ฉันก็ไม่รู้จะช่วยเธออย่างไร

ฉากที่ 2 ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์

บรรยาย เมื่อเปลี่ยนคาบเรียน นักเรียนทุกคนรีบเดินไปยังห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์
สายสมร เดินเข้าห้องเรียนเป็นคนแรก เธอจงใจไต่ให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มของ
เธอโดยวางสมุดลงบนโต๊ะ นักเรียนคนอื่น ๆ เข้ามาเลือกที่นั่งตามใจชอบ

มนตรี เอ๊ย ! ใครมาจงใจไต่ตัวนี้ไว้

สายสมร ฉันเอง ฉันจงใจให้ฤดีนะ

มนตรี (หยิบสมุดเหวี่ยงใส่สายสมร) ฉันจะนั่งตรงนี้ ใครจะทำไม

สายสมร เธอไปนั่งที่อื่นซิ

มนตรี ฉันไม่สนใจ ฉันพอใจจะนั่งตัวนี้แหละ

สายสมร (ก้มลงหยิบสมุด) ดูนี สมุดของฉันขาดหมดเลย

มนตรี เรื่องของเธอ ฮะ ๆ ๆ

สายสมร เธอคิดว่า สิ่งที่เราทำดีแล้วหรือไง แล้วเธอจะเสียใจ

ฉากที่ 3 ใต้ต้นไม้

บรรยาย หลังรับประทานอาหารกลางวัน สายสมร ฤดีและเพื่อน ๆ คอยกัน

สายสมร ฉันว่าเรามาช่วยกันคิดหาวิธีคืนนิสัยมนตรีกันเถอะ

ฤดี ฉันเสนอว่าตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป ทุกคนห้ามพูดและเล่นกับมนตรี

อรุณ ไม่ให้ร่วมกลุ่มทำงานด้วย

สายสมร ใช่ จงกว่ามนตรีเขาจะรู้สึกตัวว่าเขาทำผิดและเปลี่ยนนิสัยใหม่

อรุณ เราต้องบอกให้ทุกคนในห้องทราบเรื่องนี้ ไปกันเถอะ

บรรยาย หลังจากวันนั้น ไม่มีนักเรียนคนใดพูดคุยหรือเล่นกับมนตรีอีกเลย
มนตรีพยายามพูดกับเพื่อน แต่ไม่มีใครพูดด้วย ต่างพากันเดินหนี

ฉากที่ 4 ในห้องเรียน

บรรยาย 2 สัปดาห์ต่อมา ครูให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ไม่มีกลุ่มใดยอมรับมนตรี
เลย

มนตรี อรุณ ฉันขอยู่กลุ่มเธอนะ

อรุณ เสียใจนะ กลุ่มฉันเต็มแล้ว

มนตรี ฉัน ไปอยู่กับสายสมรก็ได้

สายสมร ฉันชอบนิเสธ ฉันไม่รับคนที่มันลึ้ก้าวร้าวอย่างเธอเป็นสมาชิกหรอกนะ

มนตรี เออ...เพื่อน ๆ ฉันขอโทษที่ก้าวร้าวกับเธอ แสดงกิริยาไม่ดีต่อทุกคน
ฉันรู้ว่าฉันทำผิด ต่อไปฉันจะเปลี่ยนนิสัยใหม่ จะประพฤติตัวให้ดีขึ้น

สายสมร เธอแน่ใจหรือว่า เธอทำได้ในสิ่งที่เธอพูด

มนตรี ฉันแน่ใจ

ฤดี พวกฉันแยกโทษให้ แต่เธอต้องสัญญาว่าจะเป็นคนดีตลอดไป

มนตรี ฉันสัญญา

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 8

หัวข้อเรื่อง การทำงานร่วมกัน : การรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนต่างเพศ

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมวันคริสต์มาส

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนทำงานร่วมกัน
2. เพื่อให้นักเรียนรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนต่างเพศ

อุปกรณ์

1. สถานการณ์จำลองเรื่อง "กิจกรรมวันคริสต์มาส"
2. แผ่นภาพบทบาท

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "กิจกรรมวันคริสต์มาส" จากนั้นผู้วิจัยเลือกผู้แสดงบทบาท และให้นักเรียนศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
2. ขั้นดำเนินกิจกรรม นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย ภายหลังที่นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้ว ให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และบทบาทที่นักเรียนได้แสดง จากนั้นให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศในสถานการณ์จำลองกับชีวิตจริง พร้อมทั้งให้นักเรียนระบุแนวโน้มในการปรับตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ

4. ขึ้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อน
ต่างเพศ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมและการอภิปรายของนักเรียน

สถานการณ์จำลองเรื่อง "กิจกรรมวันคริสต์มาส"

ฉากที่ 1 ห้องเรียน

บรรยาย นักเรียนชุมนุมภาษาอังกฤษได้รับมอบหมายจากครูที่ปรึกษาชุมนุมให้จัดการแสดงขึ้นมา 1 ชุด เพื่อร่วมแสดงในวันคริสต์มาส วดีเป็นประธานชุมนุม เธอเชิญเพื่อน ๆ ซึ่งเป็นกรรมการมาประชุม

วดี สวัสดีค่ะทุกคน อาจารย์มอบหมายให้พวกเราจัดการแสดงขึ้นมา 1 ชุด ฉันขอความคิดเห็นจากทุกคนว่าจะแสดงอะไรดี (ทุกคนแย่งกันพูดไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น)

ลินดา ฉันเสนอการประกวดแต่งแฟนซีชุดตัวละคร ในเทพนิยายของวอลท์.....

พงษ์เทพ ไม่เอา ๆ ไม่สนุกเลย ไม่เข้าสมัย เซยส์สุด

ณัฐพงษ์ เล่นลิเกภาษาอังกฤษซิ พวกเราจะได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่

ลินดา ฟังฉันก่อนซิ ฉันยังพูดไม่จบเลย พูดแข่งขึ้นมาแล้ว ฉันว่าประกวดแฟนซีได้แล้ว สนุกเร้าใจดีออก

พงษ์เทพ ฉันบอกแล้วไงว่าไม่ได้เรื่อง

เพื่อน ๆ จริงซิ เล่นลิเกภาษาอังกฤษดีกว่า

ลินดา (เดินออกไปจากห้องด้วยความเสียใจ)

วดี เอาล่ะ ฉันขอให้ทุกคนเงียบก่อนนะ พวกเธอแย่งกันพูด ไม่ฟังความคิดเห็นของคนอื่นเลย ลินดาเขาน้อยใจ เดินออกไปแล้ว พวกเธอรู้สึกกันบ้างหรือเปล่า รอเดี๋ยวนะ ฉันจะไปตามลินดากลับมาก่อน (วดีลุกออกไปตามลินดากลับเข้ามาใหม่) ทีนี้ฉันขอให้ทุกคนเสนอการแสดงคนละ 1 อย่าง ฉันขอให้ทุกคนฟัง ยอมรับ และเคารพความคิดเห็นของเพื่อนคนอื่น ๆ ด้วย ไม่ใช่ว่าใจแคบ จะเอาแต่ความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่ และเมื่อเราฟังความคิดเห็นของทุกคนแล้ว ค่อยมาพิจารณาร่วมกันเพื่อเลือกการแสดง 1 อย่างเท่านั้น วิธีนี้สมัยนี้จะ

ทุกคน ค่ะ

วดี เริ่มที่ลินดาก่อนนะ แล้วเวียนไปจนครบทุกคน
 ลินดา ประกวดแฟนซีชุดตัวละคร ในเทพนิยายของวอลท์ดิสนีย์
 พัชรพงษ์ เล่นลิเกภาษาอังกฤษ ทุกคนได้แสดงความสามารถ
 ขวัญใจ เดินประกอบเพลงจังหวะเร้าใจ เลือกเพลงที่กำลังอยู่ในความนิยม
 พงษ์เทพ จินเห็นด้วยกับขวัญใจ
 วดี ตอนนั้นทุกคนได้เสนอความคิดเห็นแล้วนะ ต่อไปเราต้องเลือกเพียง
 1 อย่างเท่านั้น เริ่มด้วยประกวดแฟนซี มีใครเลือกบ้าง...
 ต่อไปลิเกภาษาอังกฤษ สุดท้ายเดินประกอบเพลง เอาล่ะ...
 สรุปแล้วพวกเราเลือกการเดินประกอบเพลง ขอให้ทุกคนกลับไปคิดว่า
 จะเลือกเพลงอะไร และมีทำนองอย่างไรบ้าง คราวหน้าเชิญประชุมอีกครั้ง
 ขอบใจทุกคนมากจ๊ะ ขอบิดประชุม

ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศในสถานการณ์จำลองกับชีวิตจริง พร้อมทั้ง
ให้นักเรียนระบุแนว โฉมในการปรับตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ

4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อน
ต่างเพศ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมและการอภิปรายของนักเรียน

สถานการณ์จำลองเรื่อง "ช่วยกันคิด"

ฉากที่ 1 ระหว่างทาง ไปโรงเรียน บนรถโดยสารประจำทาง

- บรรยาย ปรียาพร้อมกับเพื่อนชายหญิง 2 - 3 คน เดินทางมาโรงเรียนแต่เช้า
ทั้งหมดคุยกันบนรถโดยสาร
- ปรียา พวกเราสอบปลายภาคเสร็จอาทิตย์หน้า หลังจากนั้นปิดเทอม คงไม่ได้
พบกันอีกนานจนกว่าวันประกาศผลสอบ
- นิรมล นั่นซิอะ เออ... พวกเราทานข้าวร่วมกันทั้งชั้นสัปดาห์นี้
- พงษ์เทพ คีชี ปรียาเธอไปปรึกษาครูประจำชั้นซิ
- ปรียา ก็ได้ ฉันรับหน้าที่นี้เอง

ฉากที่ 2 ในห้องเรียน

- บรรยาย ปรียานัดเพื่อน ๆ มาประชุมเพื่อตกลงเรื่องงานที่จะจัดขึ้นหลังสอบเสร็จ
- ปรียา ที่พวกเราคุยกันว่ายากทานข้าวร่วมกันทั้งชั้นหลังสอบเสร็จ ฉันปรึกษาครู
ประจำชั้นแล้ว ท่านเห็นด้วยและจะช่วยออกเงินให้ส่วนหนึ่ง แต่ให้เป็น
หน้าที่ของพวกเราที่จะตกลงกันว่าจะทานอะไร ฉันจึงอยากให้พวกเรา
ช่วยกันคิดและเสนอว่าควรจะทำอะไรทานดี
- บรรยาย นักเรียนแย่งกันเสนอความคิดเห็นให้ท่านั้น ท่านั้น จนฟังไม่รู้เรื่อง แต่ก็มี
หลายคนนั่งคุยกัน ไม่ยอมแสดงความคิดเห็น และไม่สนใจว่าใครเสนอ
ให้ทำอะไร
- ปรียา ฉันขอให้ทุกคนเงียบและเสนอความคิดเห็นทีละคน เพราะทุกคนมีสิทธิ์
จะแสดงความคิดเห็นได้ ฉันขอร้องให้แสดงความคิดเห็นทุกคน ไม่ใช่ฟัง
แต่ความคิดเห็นของเพื่อนเพียงอย่างเดียว
- นิรมล ทำก้วยเตี๋ยวราดหน้า ทำง่าย อร่อยด้วย
- พงษ์เทพ ทำขนมจีนแกงไก่เถอะ ฉันอยากทานมาหลายวันแล้ว

- องอาจ ฉันว่าท้าวผัดอเมริกันดีกว่า ชื่อมันเพราะดี
- อุดม ฉันว่าให้ทุก ๆ คนนำอาหารมาจากบ้าน แล้วมาทานร่วมกัน นอกจากจะ
ประหยัดไม่ต้องรบกวนเงินของครูแล้วยังได้ทานอาหารหลาย ๆ อย่าง
และ ไม่ต้องเสียเวลาทำ
- ปรียา สมบัติ เธอ ไม่เสนออะไรบ้างเหรอ
- สมบัติ ไม่มีหรอก พวกเธออยากทำอะไรก็ทำกัน ไปซิ
- องอาจ นายอยากทานอะไรก็บอกมาซิ
- สมบัติ ฉันไม่มีความคิดเห็น อย่ามาเข้าขี้ะ
- ปรียา ตามใจเธอ มาไววายยทีหลังไม่ได้ละ พวกเรามาสรุปกันเถอะว่าควรจะ
ทำอาหารอะไรทานกันดี
- พงษ์เทพ ฉันเห็นด้วยกับอุดมนะ เป็นความคิดที่ดีทีเดียว
- เพื่อน ๆ ฉันเห็นด้วยกับอุดมนะ
- ปรียา ตกลงว่าให้ทุกคนนำอาหารมาจากบ้านแล้วนำมาทานร่วมกัน
- บรรยาย หลังจากเลิกประชุมแล้ว ทุกคนแยกย้ายกันกลับบ้าน
- สมบัติ ฉัน ไม่ชอบเลยที่ให้ต่างคนต่างนำอาหารมาเอง น่าเบื่อออก ทำไมไม่
จ้างแม่ค้าทำละ
- นิรมล เธอ ไม่มีสิทธิ์โต้แย้งอีกแล้วนะ เพราะเป็นมติของที่ประชุม
- สมบัติ ฉันขี้เกียจทำอาหาร ฉัน ไม่ชอบทำ
- นิรมล ตอนที่เพื่อน ๆ ให้เธอเสนอความคิดเห็น เธอ ไม่ยอมเสนอเอง
แล้วจะมาโทษใคร ผลออกมาเป็นอย่างนี้แล้ว เธอต้องยอมรับ
- สมบัติ ฉันรู้ว่าฉันผิด
- นิรมล ต่อไปเธออย่าทำอย่างนี้อีกก็แล้วกัน

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 10

หัวข้อเรื่อง การทำงานร่วมกัน : การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ชื่อกิจกรรม มาช่วยกัน

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนทำงานร่วมกัน
2. เพื่อให้นักเรียนทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

อุปกรณ์

1. สถานการณ์จำลองเรื่อง "มาช่วยกัน"
2. แผ่นกำหนดบทบาท

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "ช่วยกันคิด" จากนั้นผู้วิจัยเลือกผู้แสดงบทบาท และให้นักเรียนศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
2. ขั้นดำเนินการกิจกรรม นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย ภายหลังจากนักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้ว ให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และบทบาทที่นักเรียนได้แสดง จากนั้นให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศในสถานการณ์จำลองกับชีวิตจริง พร้อมทั้งให้นักเรียนระบุแนว โน้ม ในการปรับตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ

4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อน
ต่างเพศ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมและการอภิปรายของนักเรียน

สถานการณ์จำลองเรื่อง "มาช่วยกัน"

ฉากที่ 1 ในห้องเรียน

- บรรยาย ครูประจำชั้นเข้ามาแจ้งให้นักเรียนทราบเรื่องการมาเยี่ยมโรงเรียนของ คณะครูโรงเรียนทั้งและให้นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน
- ครู ในวันศุกร์ที่จะถึงนี้ จะมีคณะครูจากโรงเรียนอื่นมาเยี่ยมชมโรงเรียนของเรา ครูอยากขอความช่วยเหลือจากนักเรียนทุกคนให้ช่วยกันทำความสะอาดและจัดห้องเรียนใหม่ให้ดูเรียบร้อยสวยงาม ครูขอมอบงานนี้ให้นักเรียนทุกคน หัวหน้าที่ขึ้นดูแลรับผิดชอบงานนี้ก็จะ ขอขอบใจนักเรียนทุกคน (เดินออกไป)
- พัฒนา จันทอแบ่งงานอย่างนั้นนะ ให้ดวงเดือนและนักเรียนหญิงรับผิดชอบเรื่องความสะอาด นักเรียนชายช่วยกันยกเก้าอี้ ถูพื้น และเช็ดหน้าต่าง ส่วนคนที่ที่มีฝีมือทางศิลป์ขอให้ช่วยกันจัดป้ายนิเทศหน้าห้องและตกแต่งห้อง เอาละ ขอให้ทุกคนเริ่มงานได้
- ดวงเดือน พวกเรามาช่วยกันกวาดพื้นเถอะ แต่พวกหยากไย่บนเพดาน เราขัดไม่ถึงแน่ จะปัดก็ไม่ได้สะดวก
- วันวิสา ขอให้พวกผู้ชายช่วยเถอะ เขาเป็นสะดวกกว่าเรา
- ดวงเดือน สมพงษ์จะ ช่วยขัดหยากไย่บนเพดานให้ด้วยนะ
- สมพงษ์ ไม่ทำหรอก ฉันยกเก้าอี้แค่ขึ้นก็เหนื่อยแล้วละ เธอให้คนอื่นทำเถอะ
- ดวงเดือน พันธศักดิ์ ช่วยขัดหยากไย่บนเพดานให้ด้วย
- พันธศักดิ์ ได้ซิ ไม่กวาดเพดานอยู่ไหนละ

ฉากที่ 2 วันจันทร์ต่อมา ครูประจำชั้นเข้ามาในห้องเรียนเพื่อกล่าวขอบใจและชมเชยนักเรียน

- ครู ครูขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ช่วยกันทำความสะอาดห้องและตกแต่งอย่างสวยงามจนได้รับคำชมเชย จากคณะครูที่มาเยี่ยมโรงเรียน ครูต้องขอขอบใจอีกครั้ง โดยเฉพาะพัฒนามักดวงเดือนที่เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในครั้งนี้

พัดนา เป็นเพราะเพื่อน ๆ ต่างก็รับผิดชอบหน้าที่ของตนครับ
 ดวงเดือน ใช่ค่ะ ถ้าเพื่อน ๆ ทุกคนไม่ช่วยกัน งานก็ไม่สำเร็จค่ะ
 ครู จะ ครูขอขอบใจทุกคนอีกครั้ง (เดินออกไป)
 สมพงษ์ ทำไมเธอไม่ฟ้องครูล่ะว่าฉันไม่ทำงานตามที่เธอมอบหมาย เธอไม่โกรธ
 ฉันเหรอ
 ดวงเดือน ฉันไม่โกรธเธอนะ
 สมพงษ์ ฉันรู้สึกเสียใจนะ ฉันขอโทษเธอด้วย
 ดวงเดือน ไม่เป็นไรหรอกนะ ยังมีงานอื่น ๆ อีกหลายอย่างที่จะต้องให้เธอช่วย
 สมพงษ์ จะ ฉันรับปากว่าจะช่วยเธออย่างเต็มความสามารถ และทำหน้าที่ที่ได้
 รับมอบหมายให้ดีที่สุด

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่

11

หัวข้อเรื่อง การทำงานร่วมกัน : การให้ความช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศ

ชื่อกิจกรรม ใครช่วยฉันได้บ้าง

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนทำงานร่วมกัน
2. เพื่อให้นักเรียนให้ความช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศ

อุปกรณ์

1. สถานการณ์จำลองเรื่อง "ใครช่วยฉันได้บ้าง"
2. แผ่นกำหนดบทบาท

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "ใครช่วยฉันได้บ้าง" จากนั้นผู้วิจัยเลือกผู้แสดงบทบาท และให้นักเรียนศึกษาบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
2. ขั้นดำเนินกิจกรรม นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย
3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย ภายหลังจากที่นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองแล้ว ให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก และบทบาทที่นักเรียนได้แสดง จากนั้นให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศในสถานการณ์จำลองกับชีวิตจริง พร้อมทั้งให้นักเรียนระบุแนว โนม์ ในการปรับตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ

4. ขึ้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมและการอภิปรายของนักเรียน

สถานการณ์จำลองเรื่อง "ใครช่วยฉันได้บ้าง"

ฉากที่ 1 ในห้องเรียน

- บรรยาย ครูประจำชั้นมอบหมายให้สุนทรและเพื่อนชายหญิงช่วยกันจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับวันพ่อ
- สุนทร เราเขียนตัวหนังสือลงบนโปสเตอร์ใหม่ แล้วตัดออกมาติดจะได้ภาพที่สวยงามยิ่งขึ้น
- ธวัชชัย ค่ะเดียว เดียวฉันแสดงฝีมือเขียนตัวหนังสือเอง
- สุนทร โอ้โฮ ! สวยจริง ๆ ฉันเองเขียนไม่เป็นหรอก ถ้าไม่ได้เธอช่วย งานคงออกมาไม่สวย ธวัชชัย น้องชายเธอมาหาแน่ะ เห็นว่ามีธุระสำคัญ
- ธวัชชัย เดียวฉันมาตัดโปสเตอร์นะ
- บรรยาย ธวัชชัยหายไปนาน จนสุนทรรอไม่ไหว งานอื่น ๆ ก็เสร็จแล้ว เหลือแต่ตัดโปสเตอร์อย่างเดียว
- สุนทร งานอื่นก็เสร็จหมดแล้ว เหลือแต่ตัดโปสเตอร์ ฉันตัดไม่เป็น เออ...วิชัย ช่วยตัดโปสเตอร์ให้หน่อยนะ
- วิชัย ฉันไม่ทำหรอก ฉันทำงานอื่นแล้ว รอให้ธวัชชัยมาทำซิ ฉันยังไม่เห็นเขาทำอะไรเลย นอกจากเขียนตัวหนังสือ อย่างนี้เอาเปรียบกันซิ
- วิมล อย่าคิดแบบนั้นซิ เราต้องช่วยกันทำงาน งานจะได้เสร็จเร็ว ๆ
- สุนทร ฉันจะลองตัดดูนะ ไม่รับรองว่าจะออกมาดีหรือเสีย
- บรรยาย สุนทรพยายามตัดโปสเตอร์เอง แต่ออกมาไม่ดีนัก ตัวหนังสือบิดเบี้ยว บางตัวก็ตัดแรงเกินไป ทำให้โปสเตอร์หัก ใช้การไม่ได้ คัดเตอร์บาดมือเธอเลือดไหล
- วิชัย ตัดไม่เป็นแล้วยังทำอีก เห็นหรือเปล่าว่างานเสียหาย อย่างนี้กะแนนก็ได้ไม่น้อยซิ
- ธวัชชัย (เดินกลับเข้ามาในห้อง) เกิดอะไรขึ้น อ้าว! สุนทรคัดเตอร์บาดมือเธอ เจ็บมากหรือเปล่า ขอโทษนะฉันมีธุระกับน้องชายนานไปหน่อย

เอาอย่างนี้ ก็แล้วกัน ฉันจะเขียนตัวหนังสือให้ใหม่ คัดให้เสร็จ

แล้วจะคิดบ้ายนิเทศเอง พวกเธอกลับบ้านไปก่อนเถอะ

เย็นมากแล้ว เคี้ยวพ่อแม่เธอจะเป็นห่วง

สุนทร

ขอบใจมากธวัชชัย งานอื่น ๆ เสร็จหมดแล้วเหลือแต่ตัวหนังสือเท่านั้น

ฉันกลับก่อนนะ ไปเถอะวิมล

วิมล

ฉันกลับก่อนนะ ขอบใจมากธวัชชัย

วิชัย

ฉันก็กลับด้วย ฉันทำงานมากแล้ว

สุนทร, วิมล

(มองหน้าวิชัยอย่างไม่พอใจ)

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 12

หัวข้อเรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม การปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของฉันทน์

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญในการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ วิธีการปรับตัว และวางตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ ตลอดจนการนำวิธีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศที่เรารู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปความสำคัญในการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ วิธีการปรับตัว และการวางตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนบอกวิธีการนำการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันและผู้วิจัยเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้บอก
3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนซักถาม และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศที่ผ่านมา
4. ผู้วิจัยกล่าวปิดการใช้สถานการณ์จำลอง

การประเมินผล

สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการอภิปรายซักถามของนักเรียน

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกันระหว่างนักเรียนและผู้ให้คำปรึกษากับนักเรียน 2. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ของวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพื่อพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ 3. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจวิธีดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม บทบาท หน้าที่ของนักเรียน ตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่ที่ใช้การเข้าร่วมกิจกรรม	1. ใช้กิจกรรม "พบกันครั้งแรก" เป็นสื่อในการสร้างความคุ้นเคยกันโดยมีวิธีการเล่นดังนี้ 1.1 ผู้ให้คำปรึกษาแจกป้ายชื่อให้นักเรียนแต่ละคน โดยนักเรียนจะไม่ได้รับป้ายชื่อของตนเอง แต่จะได้รับป้ายชื่อของคนอื่น 1.2 ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายวิธีเล่นเกมว่า ภายในเวลา 5 นาที ให้นักเรียนหาเพื่อนที่มีชื่อตรงกับป้ายที่ตนได้รับแล้วติดป้ายชื่อนั้นให้เพื่อน จากนั้นให้นักเรียนคุยกันระหว่างสองคนเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของแต่ละฝ่าย พยายามจำข้อมูลให้แม่นยำที่สุด 1.3 เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามวิธีเล่นเกมจนเข้าใจ จากนั้นเริ่มเล่นเกม 1.4 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนแต่ละคนแนะนำเพื่อนที่ตนพูดคุยด้วย

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
			1.5 ผู้ให้คำปรึกษาสนทนากับนักเรียนในกลุ่มเพื่อให้เกิดความเป็นกันเองมากขึ้น 2. เมื่อบรรยากาศในกลุ่มมีความอบอุ่นเป็นกันเอง และทุกคนรู้จักกันดีแล้ว ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม บทบาท และหน้าที่ของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2	การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล : การรู้จักและเข้าใจความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเพื่อนต่างเพศ	1. เพื่อสร้างบรรยากาศในกลุ่มให้นักเรียนรู้จักคุ้นเคยกันมากขึ้น และให้มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เกิดการยอมรับซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเพื่อนต่างเพศ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มครั้งที่ 2 - 11 มีวิธีดำเนินการเป็นขั้นตอนทุกครั้ง ดังนี้ 1. <u>ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา</u> เป็นขั้นของการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนในกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่น คุ้นเคยไว้วางใจกัน ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีความจริงใจ มีการยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไข และมีความเข้าใจในตัวนักเรียนในกลุ่มตลอดทั้งรักษาความลับของนักเรียนในกลุ่ม ทำให้นักเรียนในกลุ่ม
3	การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล : การมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศ	เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มครั้งที่ 12 - 13 มีวิธีดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา</u> เป็นขั้นของการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนในกลุ่ม เพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น คุ้นเคยไว้วางใจกัน ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีความจริงใจ มีการยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไข และมีความเข้าใจในตัวเด็กในกลุ่มตลอดทั้งรักษาความลับของเด็กในกลุ่ม ทำให้นักเรียนในกลุ่ม

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่	หัวเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
4	การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล : การรู้จักและยอมรับพฤติกรรมของเพื่อนต่างเพศ	เพื่อให้นักเรียนรู้จักและยอมรับพฤติกรรมของเพื่อนต่างเพศ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	รู้สึกว่าเป็นที่ยอมรับ เกิดความมั่นใจที่จะเปิดเผยตนเองมากขึ้น 2. <u>ขั้นตอนการให้คำปรึกษา</u> เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้สำรวจปัญหาของตนเอง เข้าใจปัญหา และร่วมกันแก้ไขปัญหา โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การใช้คำถามปลายเปิดและปลายปิด การสะท้อนความรู้สึก การทวนคำหรือข้อความ การตีความ การทำให้เกิดความกระจ่าง การใช้ความเงียบ การให้กำลังใจ และการสรุปย่อ
5	การใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ : การพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศด้วยความรู้สึกและท่าทางที่สบายใจ	1. เพื่อให้นักเรียนใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ 2. เพื่อให้นักเรียนพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศด้วยความรู้สึกและท่าทางที่สบายใจ	3. <u>ขั้นยุติการให้คำปรึกษา</u> เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปผลของการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ตลอดทั้งแนวทางแก้ไข และผู้ให้คำปรึกษาสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องราวของนักเรียน ตลอดทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนเพิ่มเติมข้อมูลหรือบางสิ่งบางอย่างที่นักเรียนต้อง
5	การใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ : การพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศ	1. เพื่อให้นักเรียนใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ 2. เพื่อให้นักเรียนพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศด้วยความรู้สึกและท่าทางที่สบายใจ	

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่	หัวเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
	ด้วยความรู้สึก และท่าทางที่ สบายใจ		การทราบพร้อมทั้งนัดให้คำปรึกษา ในครั้งต่อไป
6	การใช้วาจาและ แสดงกิริยาท่าทางแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับ ที่เหมาะสมกับ เพื่อนต่างเพศ : การยิ้มแย้มแจ่ม ใสไม่แสดง อาการเมินเฉย กับเพื่อนต่างเพศ	1. เพื่อให้นักเรียนใช้วาจาและ แสดงกิริยาท่าทางแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับ เพื่อนต่าง เพศ 2. เพื่อให้นักเรียนพูดคุยกับเพื่อน ต่างเพศด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่แสดงอาการเมินเฉย	
7	การใช้วาจาและ แสดงกิริยาท่า ทางที่เหมาะสม กับเพื่อนต่างเพศ: การไม่พูดหรือ แสดงท่าทาง ก้าวร้าวต่อเพื่อน ต่างเพศ	1. เพื่อให้นักเรียนใช้วาจาและ แสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสม กับเพื่อนต่างเพศ 2. เพื่อให้นักเรียนไม่พูดหรือแสดง ท่าทางก้าวร้าวต่อเพื่อนต่างเพศ	
8	การทำงาน ร่วมกัน : การ	1. เพื่อให้นักเรียนทำงานร่วมกัน 2. เพื่อให้นักเรียนรับฟังและยอม	

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
	รับฟังและยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนต่างเพศ	รับความคิดเห็นของเพื่อนต่างเพศ	
9	การทำงานร่วมกัน : การเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานกับเพื่อนต่างเพศ	1. เพื่อให้นักเรียนทำงานร่วมกัน 2. เพื่อให้นักเรียนเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานกับเพื่อนต่างเพศ	
10	การทำงานร่วมกัน : การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนทำงานร่วมกัน 2. เพื่อให้นักเรียนทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	
11	การทำงานร่วมกัน : การให้ความช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศ	1. เพื่อให้นักเรียนทำงานร่วมกัน 2. เพื่อให้นักเรียนให้ความช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศ	

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
12	ปัจฉิมนิเทศ	เพื่อให้นักเรียนสามารถบอก ความสำคัญในการปรับตัวกับเพื่อน ต่างเพศ วิธีการปรับตัว และวาง ตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ ตลอดจนการนำวิธีการปรับตัวกับ เพื่อนต่างเพศที่เรียนรู้ไปใช้ให้ เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	1. ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียน สรุปความสำคัญในการปรับตัวกับ เพื่อนต่างเพศ วิธีการปรับตัวและ วางตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ 2. ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนบอก วิธีการนำการปรับตัวกับเพื่อน ต่างเพศไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน และผู้ให้คำ ปรึกษาเพิ่มเติมในสิ่งที่ยังไม่ได้ บอก 3. ผู้ให้คำปรึกษาเปิดโอกาสให้ นักเรียนทุกคนซักถามและแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวกับ เพื่อนต่างเพศที่ผ่านมา 4. ผู้ให้คำปรึกษากล่าวปิดการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่ม

หมายเหตุ

การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 1

หัวข้อเรื่อง ประมุขเทศ

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกันระหว่างนักเรียน และผู้ให้คำปรึกษากับนักเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ของวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ
3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม บทบาท หน้าที่ของนักเรียน ตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่ที่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรม

อุปกรณ์ บ้ายชื่อนักเรียนทุกคน

วิธีดำเนินการ

1. ใช้กิจกรรม "พบกันครั้งแรก" เป็นสื่อในการสร้างความคุ้นเคยกัน โดยมีวิธีการเล่นดังนี้
 - 1.1 ผู้ให้คำปรึกษาแจกป้ายชื่อให้นักเรียนแต่ละคน โดยนักเรียนจะไม่ได้รับป้ายชื่อของตนเอง แต่จะได้รับป้ายชื่อของผู้อื่น
 - 1.2 ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายวิธีการเล่นเกมว่า ภายในเวลา 5 นาที ให้นักเรียนหาเพื่อนที่มีชื่อตรงกับป้ายชื่อที่ตนได้รับแล้วติดป้ายชื่อนั้นให้เพื่อน จากนั้นให้นักเรียนคุยกันระหว่างสองคนเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของแต่ละฝ่าย พยายามจำข้อมูลให้แม่นยำที่สุด

1.3 ผู้ให้คำปรึกษาเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามวิธีเล่นเกมจนเข้าใจ จากนั้น
เริ่มเล่นเกม

1.4 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนแต่ละคนแนะนำเพื่อนที่ตนพูดคุยด้วย

1.5 ผู้ให้คำปรึกษาสนทนากับนักเรียนในกลุ่มเพื่อให้เกิดความเป็นกันเองมากขึ้น

2. เมื่อบรรยากาศในกลุ่มมีความอบอุ่นเป็นกันเอง และทุกคนรู้จักกันดีแล้ว ผู้ให้คำ
ปรึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม บทบาท หน้าที่ของ
นักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่ที่ใช้
ในการเข้าร่วมกิจกรรม

การประเมินผล

สังเกตจากความตั้งใจในการร่วมกิจกรรม

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่

2

หัวข้อเรื่อง

การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล : การรู้จักและเข้าใจความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเพื่อนต่างเพศ

เวลา

50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อสร้างบรรยากาศในกลุ่มให้นักเรียนรู้จักคุ้นเคยกันมากขึ้น และให้มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เกิดการยอมรับซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม
2. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเพื่อนต่างเพศ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

อุปกรณ์

1. สถานการณ์จำลองเรื่อง "เข้าใจตน"
2. แผ่นกำหนดบทบาท

วิธีดำเนินการ

1. ขึ้นเตรียมการให้คำปรึกษา เป็นขั้นของการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนในกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายวัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่นคุ้นเคย ไว้วางใจกัน ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีความจริงใจ มีการยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไขและมีความเข้าใจในตัวนักเรียนในกลุ่ม ตลอดทั้งรักษาความลับของนักเรียนในกลุ่ม ทำให้นักเรียนในกลุ่มมีความรู้สึกว่าคุณเป็นที่ยอมรับ เกิดความมั่นใจที่จะเปิดเผยตนเองมากขึ้น
2. ขึ้นดำเนินการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาเพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้สำรวจปัญหาของตนเอง เข้าใจปัญหา และร่วมกันแก้ปัญหา โดยใช้เทคนิค

ต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การใช้คำถามปลายเปิดและปลายปิด การสะท้อนความรู้สึก การทวนคำ หรือข้อความ การตีความ การทำให้เกิดความกระจ่าง การใช้ความเจียม การให้กำลังใจ และการสรุปย่อ

3. ขัณยัติการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปผลของการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ตลอดทั้งแนวทางแก้ไข และผู้ให้คำปรึกษาสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องราวของนักเรียน ตลอดทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนเพิ่มเติมข้อมูลหรือบางสิ่งบางอย่างที่นักเรียนต้องการทราบ พร้อมทั้งนัดให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกลุ่มและการอภิปรายซักถามของนักเรียน

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่

3

หัวข้อเรื่อง การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล : การมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศ

เวลา

50 นาที

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการให้คำปรึกษา เป็นขั้นของการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนในกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่นคุ้นเคย ไว้วางใจกัน ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีความจริงใจ มีการยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไขและมีความเข้าใจในตัวนักเรียนในกลุ่ม ตลอดทั้งรักษาความลับของนักเรียนในกลุ่ม ทำให้ให้นักเรียนในกลุ่มมีความรู้สึกว่าตนเป็นที่ยอมรับ เกิดความมั่นใจที่จะเปิดเผยตนเองมากขึ้น
2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาเพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้สำรวจปัญหาของตนเอง เข้าใจปัญหา และร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การใช้คำถามปลายเปิดและปลายปิด การสะท้อนความรู้สึก การทวนคำหรือข้อความ การตีความ การทำให้เกิดความกระจ่าง การใช้ความเงียบ การให้กำลังใจ และการสรุปย่อ
3. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปผลของการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ตลอดทั้งแนวทางแก้ไข และผู้ให้คำปรึกษาสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องราวของนักเรียน ตลอดทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนเพิ่มเติมข้อมูลหรือบางสิ่งบางอย่างที่นักเรียนต้องการทราบ พร้อมทั้งนัดให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกลุ่มและการอภิปรายซักถามของนักเรียน

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่

4

หัวข้อเรื่อง การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล : การรู้จักและยอมรับพฤติกรรมของเพื่อนต่างเพศ

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักและยอมรับพฤติกรรมของเพื่อนต่างเพศ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการให้คำปรึกษา เป็นขั้นของการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนในกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายวัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่นคุ้นเคย ไว้วางใจกัน ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีความจริงใจ มีการยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไขและมีความเข้าใจในตัวนักเรียนในกลุ่ม ตลอดจนรักษาความลับของนักเรียนในกลุ่ม ทำให้นักเรียนในกลุ่มมีความรู้สึกว่าเป็นที่ยอมรับ เกิดความมั่นใจที่จะเปิดเผยตนเองมากขึ้น
2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้สำรวจปัญหาของตนเอง เข้าใจปัญหา และร่วมกันแก้ไขปัญหา โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การใช้คำถามปลายเปิดและปลายปิด การสะท้อนความรู้สึก การทวนคำหรือข้อความ การตีความ การทำให้เกิดความกระจ่าง การใช้ความเงียบ การให้กำลังใจ และการสรุปย่อ
3. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปผลของการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ตลอดจนแนวทางแก้ไข และผู้ให้คำปรึกษาสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องราวของนักเรียน ตลอดจนเปิดโอกาสให้นักเรียนเพิ่มเติมข้อมูลหรือบางสิ่งบางอย่างที่นักเรียนต้องการทราบ พร้อมทั้งนัดให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกลุ่มและการอภิปรายซักถามของนักเรียน

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่

5

หัวเรื่อง

การใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ : การพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศด้วยความรู้สึกและท่าทางที่สบายใจ

เวลา

50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ให้นักเรียนใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ
2. เพื่อให้นักเรียนพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศด้วยความรู้สึกและท่าทางที่สบายใจ

วิธีดำเนินการ

1. ขึ้นเตรียมการให้คำปรึกษา เป็นขั้นของการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนในกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่นคุ้นเคย ไว้วางใจกัน ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีความจริงใจ มีการยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไขและมีความเข้าใจในตัวนักเรียนในกลุ่ม ตลอดจนรักษาความลับของนักเรียนในกลุ่ม ทำให้ให้นักเรียนในกลุ่มมีความรู้สึกไว้วางใจตนเป็นที่ยอมรับ เกิดความมั่นใจที่จะเปิดเผยตนเองมากขึ้น
2. ขึ้นดำเนินการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาเพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้สำรวจปัญหาของตนเอง เข้าใจปัญหา และร่วมกันแก้ไขปัญห โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การใช้คำถามปลายเปิดและปลายปิด การสะท้อนความรู้สึก การทวนคำหรือข้อความ การตีความ การทำให้เกิดความกระจ่าง การใช้ความเงียบ การให้กำลังใจ และการสรุปย่อ
3. ขึ้นยุติการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปผลของการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ตลอดจนแนวทางแก้ไข และผู้ให้คำปรึกษาสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องราวของนักเรียน ตลอดจนเปิดโอกาสให้นักเรียนเพิ่มเติมข้อมูลหรือบางสิ่งบางอย่างที่นักเรียนต้องการทราบ พร้อมทั้งนัดให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกลุ่มและการอภิปรายซักถามของนักเรียน

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 6

หัวข้อเรื่อง การใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ : การยิ้มแย้มแจ่มใสไม่แสดงอาการเมินเฉยกับเพื่อนต่างเพศ

ชื่อกิจกรรม เรื่องของ "นางนุช"

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ให้นักเรียนใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ
2. เพื่อให้นักเรียนพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสไม่แสดงอาการ

เมินเฉย

วิธีดำเนินการ

1. ขึ้นเตรียมการให้คำปรึกษา เป็นขั้นของการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนในกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายวัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่นคุ้นเคย ไว้วางใจกัน ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีความจริงใจ มีการยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไขและมีความเข้าใจในตัวนักเรียนในกลุ่ม ตลอดทั้งรักษาความลับของนักเรียนในกลุ่ม ทำให้นักเรียนในกลุ่มมีความรู้สึกว่าคุณเป็นที่ยอมรับ เกิดความมั่นใจที่จะเปิดเผยตนเองมากขึ้น

2. ขึ้นดำเนินการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาเพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้สำรวจปัญหาของตนเอง เข้าใจปัญหา และร่วมกันแก้ไขปัญหานั้น โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การใช้คำถามปลายเปิดและปลายปิด การสะท้อนความรู้สึก การทวนคำหรือข้อความ การตีความ การทำให้เกิดความกระจ่าง การใช้ความเงียบ การให้กำลังใจ และการสรุปย่อ

3. ขัณยัติการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปผลของการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ตลอดทั้งแนวทางแก้ไข และผู้ให้คำปรึกษาสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องราวของนักเรียน ตลอดทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนเพิ่มเติมข้อมูลหรือบางสิ่งบางอย่างที่นักเรียนต้องการทราบ พร้อมทั้งนัดให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกลุ่มและการอภิปรายซักถามของนักเรียน

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 7

หัวข้อเรื่อง การใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ :
การไม่พูดหรือแสดงท่าทางก้าวร้าวต่อเพื่อนต่างเพศ

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ให้นักเรียนใช้วาจาและแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ
2. เพื่อให้นักเรียนไม่พูดหรือแสดงท่าทางก้าวร้าวต่อเพื่อนต่างเพศ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการให้คำปรึกษา เป็นขั้นของการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนในกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายวัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรอบรู้คุ้นเคย ไว้วางใจกัน ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีความจริงใจ มีการยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไขและมีความเข้าใจในตัวนักเรียนในกลุ่ม ตลอดจนรักษาความลับของนักเรียนในกลุ่ม ทำให้นักเรียนในกลุ่มมีความรู้สึกไว้วางใจเป็นที่ยอมรับ เกิดความมั่นใจที่จะเปิดเผยตนเองมากขึ้น
2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาเพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้สำรวจปัญหาของตนเอง เข้าใจปัญหา และร่วมกันแก้ไขปัญหานั้น โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การใช้คำถามปลายเปิดและปลายปิด การสะท้อนความรู้สึก การทวนคำหรือข้อความ การตีความ การทำให้เกิดความกระจ่าง การใช้ความเงียบ การให้กำลังใจ และการสรุปย่อ
3. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปผลของการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ตลอดจนแนวทางแก้ไข และผู้ให้คำปรึกษาสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องราวของนักเรียน ตลอดจนเปิดโอกาสให้นักเรียนเพิ่มเติมข้อมูลหรือบางสิ่งบางอย่างที่นักเรียนต้องการทราบ พร้อมทั้งนัดให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกลุ่มและการอภิปรายซักถามของนักเรียน

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 8

หัวข้อเรื่อง การทำงานร่วมกัน : การรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนต่างเพศ

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนทำงานร่วมกัน
2. เพื่อให้นักเรียนรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนต่างเพศ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการให้คำปรึกษา เป็นขั้นของการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนในกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายวัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่นคุ้นเคย ไว้วางใจกัน ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีความจริงใจ มีการยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไขและมีความเข้าใจในตัวนักเรียนในกลุ่ม ตลอดจนรักษาความลับของนักเรียนในกลุ่ม ทำให้ นักเรียนในกลุ่มมีความรู้สึกว่าตนเป็นที่ยอมรับ เกิดความมั่นใจที่จะเปิดเผยตนเองมากขึ้น

2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาเพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้สำรวจปัญหาของตนเอง เข้าใจปัญหา และร่วมกันแก้ไขปัญหา โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การใช้คำถามปลายเปิดและปลายปิด การสะท้อนความรู้สึก การทวนคำหรือข้อความ การตีความ การทำให้เกิดความกระจ่าง การใช้ความเงียบ การให้กำลังใจ และการสรุปย่อ

3. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปผลของการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ตลอดจนแนวทางแก้ไข และผู้ให้คำปรึกษาสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องราวของนักเรียน ตลอดจนเปิดโอกาสให้นักเรียนเพิ่มเติมข้อมูลหรือบางสิ่งบางอย่างที่นักเรียนต้องการทราบ พร้อมทั้งนัดให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกลุ่มและการอภิปรายซักถามของนักเรียน

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 9

หัวข้อเรื่อง การทำงานร่วมกัน : การเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานกับเพื่อนต่างเพศ

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ให้นักเรียนทำงานร่วมกัน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานกับเพื่อน

ต่างเพศ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการให้คำปรึกษา เป็นขั้นของการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนในกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่นคุ้นเคย ไว้วางใจกัน ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีความจริงใจ มีการยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไขและมีความเข้าใจในตัวนักเรียนในกลุ่ม ตลอดทั้งรักษาความลับของนักเรียนในกลุ่ม ทำให้นักเรียนในกลุ่มมีความรู้สึกว่าคุณเป็นที่ยอมรับ เกิดความมั่นใจที่จะเปิดเผยตนเองมากขึ้น
2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาเพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้สำรวจปัญหาของตนเอง เข้าใจปัญหา และร่วมกันแก้ไขปัญห โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การใช้คำถามปลายเปิดและปลายปิด การสะท้อนความรู้สึก การทวนคำหรือข้อความ การตีความ การทำให้เกิดความกระจ่าง การใช้ความเงียบ การให้กำลังใจ และการสรุปย่อ

3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปผลของการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ตลอดทั้งแนวทางแก้ไข และผู้ให้คำปรึกษาสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องราวของนักเรียน ตลอดทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนเพิ่มเติมข้อมูลหรือบางสิ่งบางอย่างที่นักเรียนต้องการทราบ พร้อมทั้งนัดให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกลุ่มและการอภิปรายซักถามของนักเรียน

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 10

หัวข้อเรื่อง การทำงานร่วมกัน : การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ให้นักเรียนทำงานร่วมกัน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการให้คำปรึกษา เป็นขั้นของการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนในกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรอบรู้คุ้นเคย ไว้วางใจกัน ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีความจริงใจ มีการยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไขและมีความเข้าใจในตัวนักเรียนในกลุ่ม ตลอดจนรักษาความลับของนักเรียนในกลุ่ม ทำให้ให้นักเรียนในกลุ่มมีความรู้สึกว่าเป็นที่ยอมรับ เกิดความมั่นใจที่จะเปิดเผยตนเองมากขึ้น
2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาเพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้สำรวจปัญหาของตนเอง เข้าใจปัญหา และร่วมกันแก้ไขปัญหา โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การใช้คำถามปลายเปิดและปลายปิด การสะท้อนความรู้สึก การทวนคำหรือข้อความ การตีความ การทำให้เกิดความกระจ่าง การใช้ความเจียบ การให้กำลังใจ และการสรุปย่อ
3. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปผลของการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ตลอดจนแนวทางแก้ไข และผู้ให้คำปรึกษาสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องราวของนักเรียน ตลอดจนเปิดโอกาสให้นักเรียนเพิ่มเติมข้อมูลหรือบางสิ่งบางอย่างที่นักเรียนต้องการทราบ พร้อมทั้งนัดให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกลุ่มและการอภิปรายซักถามของนักเรียน

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่

11

หัวข้อเรื่อง

การทำงานร่วมกัน : การให้ความช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศ

เวลา

50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ให้นักเรียนทำงานร่วมกัน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนให้ความช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการให้คำปรึกษา เป็นขั้นของการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนในกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่นคุ้นเคย ไว้วางใจกัน ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีความจริงใจ มีการยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไขและมีความเข้าใจในตัวนักเรียนในกลุ่ม ตลอดจนรักษาความลับของนักเรียนในกลุ่ม ทำให้นักเรียนในกลุ่มมีความรู้สึกว่าเขาเป็นที่ยอมรับ เกิดความมั่นใจที่จะเปิดเผยตนเองมากขึ้น

2. ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้สำรวจปัญหาของตนเอง เข้าใจปัญหา และร่วมกันแก้ไขปัญห โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การใช้คำถามปลายเปิดและปลายปิด การสะท้อนความรู้สึก การทวนคำหรือข้อความ การตีความ การทำให้เกิดความกระจ่าง การใช้ความเงียบ การให้กำลังใจ และการสรุปย่อ

3. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปผลของการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ตลอดจนแนวทางแก้ไข และผู้ให้คำปรึกษาสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องราวของนักเรียน ตลอดจนเปิดโอกาสให้นักเรียนเพิ่มเติมข้อมูลหรือบางสิ่งบางอย่างที่นักเรียนต้องการทราบ พร้อมทั้งนัดให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกลุ่มและการอภิปรายซักถามของนักเรียน

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 12

หัวข้อเรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสำคัญในการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ วิธีการปรับตัว และวางตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ ตลอดจนการนำวิธีการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศที่เรียนรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

วิธีดำเนินการ

1. ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสรุปความสำคัญในการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ วิธีการปรับตัว และวางตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ
2. ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนบอกวิธีการนำการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และผู้ให้คำปรึกษาเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้บอก
3. ผู้ให้คำปรึกษาเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนซักถาม และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศที่ผ่านมา
4. ผู้ให้คำปรึกษากล่าวปิดการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

การประเมินผล

สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการอภิปรายซักถามของนักเรียน

สรุปผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 1

นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกัน ยอมรับซึ่งกันและกัน นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์
วิธีดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม นักเรียนซักถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของตนใน
กลุ่ม และประโยชน์ของการเข้ากลุ่ม นักเรียนมีความกระตือรือร้น ทุกคนยินดีมาเข้ากลุ่ม
ในครั้งต่อไป

ครั้งที่ 2

นักเรียนไม่ค่อยกล้าเสนอปัญหาของตนเองกับกลุ่ม เมื่อผู้ให้คำปรึกษากระตุ้น จึงมี
นักเรียนชายคนแรกอาสาสมัครเล่าปัญหาว่าผู้ปกครองค่อนข้างเข้มงวดเกี่ยวกับการคบเพื่อน
ต่างเพศมาก บอกเขาเสมอว่าการคบเพื่อนต่างเพศเป็นสิ่งไม่ดี ทำให้ตัวเขาคิดเหมือน
ผู้ปกครอง แต่เขาเองอยากมีเพื่อนต่างเพศเหมือนนักเรียนคนอื่น ๆ นักเรียนคนอื่น ๆ รับฟัง
ด้วยความสนใจ ซักถามเพิ่มเติม และเสนอความคิดเห็นในการแก้ปัญหาว่าควรมองเพื่อน
ต่างเพศในแง่ดี คนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทุกคนมีทั้งความดีและไม่ดีในตัวเอง ควรมองแต่
ในสิ่งที่ดีของเพื่อน สิ่งที่ไม่ดีเราก็ไม่ต้องทำตาม หลังจากนั้นนักเรียนหญิงอีกคนหนึ่งเสนอปัญหา
ว่า เธอไม่ค่อยกล้าคุยเพื่อนต่างเพศ รู้สึกอายเวลาเพื่อนต่างเพศมาคุยด้วยเพราะคิดว่าเพื่อน
ต่างเพศสนใจตัวเธอ อยากจีบเธอ นักเรียนคนอื่น ๆ ในกลุ่มซักถามเพิ่มเติม เสนอแนวทาง
แก้ปัญหาว่า ให้เธอสังเกตท่าทางของเพื่อนชายที่เข้ามาคุยด้วย ว่าคุยแบบเพื่อนหรือคุยแบบอื่น
และอย่าคิดเข้าข้างตัวเองว่าทุกคนจะจีบเธอเสมอไป ถ้าเพื่อนชายคิดจะจีบเธอก็ให้บอกเธอว่า
เธอไม่ชอบการกระทำแบบนี้ คนเป็นเพื่อนดีกว่า

ครั้งที่ 3

นักเรียนหญิงคนหนึ่งเล่าปัญหาว่าเธอรู้สึกเกลียดเพื่อนต่างเพศมาตั้งแต่อยู่ชั้นประถม
เนื่องจากถูกเพื่อนต่างเพศแกล้งเป็นประจำ เธอรู้สึกว่าเพื่อนต่างเพศทุกคนเป็นคนไม่ดี
นักเรียนหญิงคนอื่น ๆ กล่าวเสริมว่า เพื่อนต่างเพศชอบเอาเปรียบ กลุ่มเสนอแนวทางแก้ปัญหา
ว่า คนทุกคนแตกต่างกัน นิสัยของแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน ให้แยกแยะการกระทำของแต่ละคน

ด้วย และการที่เพื่อนแก๊งนั้น อาจเป็นการล้อเล่น ไม่ใช่การแก่งที่จริงจัง และต้องเป็นคน
มีเหตุผล อย่าใช้อารมณ์ตัดสิน

ครั้งที่ 4

นักเรียนชายเสนอปัญหาว่าไม่ชอบเพื่อนต่างเพศ เพราะชอบมาวุ่นวายกับเขา เช่น
เสนอให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ บ่อยครั้ง จนเกิดความรำคาญ ทำให้เขารู้สึกทนไม่ได้กับ
การกระทำของเพื่อนต่างเพศ กลุ่มให้ข้อคิดว่า เพื่อนต่างเพศมีความหวังดีเป็นคนที่ชอบ
ช่วยเหลือผู้อื่น แต่ถ้าไม่ต้องการให้เธอช่วยเหลือ ควรบอกปฏิเสธอย่างสุภาพ นักเรียนชาย
อีกคนหนึ่งเล่าว่า ไม่ชอบเพื่อนต่างเพศเพราะพูดมากจู้จี้ ขี้บ่น ชอบกรี๊ด เล่นแรง ๆ ด้วยไม่ได้
มักฟ้องครู กลุ่มให้ข้อคิดว่า ผู้หญิงอาจมีลักษณะอย่างนี้มากกว่าผู้ชาย ถือว่าเป็นธรรมชาติ
ของเขา ลองย้อนมองผู้ชายบ้าง บางคนก็มีลักษณะอย่างนี้ที่กล่าวมานี้ ส่วนนักเรียนหญิงมีปัญหา
คล้ายกันว่า ผู้ชายชอบล้อเลียน มักพูดจาไร้สาระ ชอบเล่นในเวลาเรียน ทำให้คนอื่นเสียสมาธิ
ในการเรียน กลุ่มให้แนวทางแก้ปัญหว่า ควรใช้อารมณ์เฉยเมย อย่าหงุดหงิดเวลาถูก
ล้อเลียน และให้พูดล้อเลียนตอบไปบ้าง กรณีที่เล่นมากเกินไปในเวลาเรียน ควรพูดห้ามปรามเพื่อน
โดยใช้เหตุผล อย่าใช้อารมณ์

ครั้งที่ 5

นักเรียนหญิงเสนอปัญหาว่า รู้สึกเขินอาย ประหม่า เวลาพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศ
ไม่ค่อยกล้าพูดด้วย ไม่ทราบว่าจะพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศด้วยเรื่องอะไร กลุ่มเสนอแนวทาง
แก้ปัญหว่า ต้องมีความมั่นใจในตนเอง กล้าพูด หัวข้อสนทนานั้น อาจเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปที่อยู่ใน
ความสนใจของวัยรุ่น ทำจิตใจและวางตัวให้สบาย ๆ เหมือนกับคุยกับเพื่อนหญิง ส่วนนักเรียน
ชายเสนอปัญหาว่า ไม่กล้าคุยกับเพื่อนต่างเพศ เพราะกลัวว่าจะแสดงท่าทางเป็น ๆ ออกไป
กลุ่มเสนอแนวทางแก้ไขปัญหว่า ต้องมีความมั่นใจในตนเอง ใครว่าอะไรอย่าเชื่อโดยไม่ดู
ว่าจริงหรือไม่

ครั้งที่ 6

นักเรียนหญิงคนหนึ่งเสนอปัญหาว่า เวลาที่เพื่อนต่างเพศเข้ามาพูดคุยด้วยคนมักทำเฉย ๆ ไม่สนใจฟังว่าเพื่อนคุยอะไรและมีความรู้สึกอย่างไร เพื่อนต่างเพศจึงคิดว่าตนเองหยิ่ง กลุ่มเสนอแนวทางแก้ปัญหาว่า เวลาพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศควรยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่เมินเฉยใช้วาจาสุภาพ ใส่ใจในความรู้สึกของคู่สนทนาด้วย นักเรียนชายคนหนึ่งเสนอปัญหาว่า มักถูกเพื่อนคนอื่นล้อเลียนว่าเป็นแฟนกัน เวลาคุยกับเพื่อนต่างเพศเขาจึงวางท่าเฉย ๆ เพื่อนจึงคิดว่าเขาพอร์มเยอะ กลุ่มเสนอแนวทางแก้ปัญหาว่า ในการพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศควรแสดงกิริยาทำทางที่เหมาะสม

ครั้งที่ 7

นักเรียนหญิงเสนอปัญหาว่า เพื่อนต่างเพศไม่ชอบเธอเพราะเธอมักพูดโดยใช้ถ้อยคำที่ก้าวร้าว บางครั้งหยาบคาย แต่เธอไม่รู้ตัวว่าเธอใช้ถ้อยคำที่แสดงความก้าวร้าว ทำให้เพื่อนไม่พอใจ กลุ่มเสนอว่า ก่อนที่จะพูดอะไร ให้คิดก่อน ถิ่นกรองคำพูดให้ดี เลือกใช้ถ้อยคำสุภาพ พูดจานุ่มนวล ทำทางที่แสดงออกต้องสุภาพด้วย นักเรียนชายเสนอปัญหาว่า นักเรียนหญิงชอบตวาด ชอบสั่งให้ทำโน่นทำนี่ แต่ตัวเองไม่ทำ พูดต่อว่า ก็ไปฟ้องครูว่านักเรียนชายไม่ทำงาน ครูมักเข้าข้างผู้หญิงเสมอกลุ่มเสนอแนวทางแก้ปัญหาว่า เมื่อเพื่อนก้าวร้าวต่อเราก่อนเราไม่ควรก้าวร้าวตาม ควรพูดกันดี ๆ ใช้เหตุผล ชอบหรือไม่ชอบอะไรต้องบอกเพื่อนให้เข้าใจ

ครั้งที่ 8

นักเรียนชายคนหนึ่งเสนอปัญหาว่า เขามักได้เถียงกับเพื่อนต่างเพศ ขณะทำงานร่วมกัน ต่างก็ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ทำให้ทะเลาะกันที่สุดในที่สุดและมีนักเรียนหลายคนกล่าวว่าตนก็มีปัญหาลักษณะนี้เช่นกัน กลุ่มเสนอแนะว่า ในการทำงานร่วมกัน ควรรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มทุกคน จากนั้นมาพิจารณาร่วมกัน โดยใช้เหตุผล ไม่ใช่อารมณ์ และหาข้อยุติที่สมาชิกทุกคนพอใจ นักเรียนหญิงคนหนึ่งเสนอปัญหาว่า เธอไม่ค่อยยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนต่างเพศ เพราะคิดว่าความคิดเห็นของเพื่อนต่างเพศนั้นไม่เข้าทำนักเรียนคนอื่นเสนอแนะว่า ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นบ้าง อย่ายึดติดกับความคิดเห็นของตน เพราะความคิดเห็นของผู้อื่นนั้นบางครั้งอาจดีกว่าความคิดเห็นของเราและหลายความคิดเห็นย่อมดีกว่าความคิดเห็นเดียว

ครั้งที่ 9

นักเรียนชายคนหนึ่งเสนอปัญหาว่า ในการทำงานร่วมกับเพื่อนต่างเพศนั้นเขาไม่ค่อยเสนอความคิดเห็นเพราะไม่รู้ว่าจะเสนอความคิดเห็นอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม ส่วนนักเรียนชายอีกคนหนึ่งเสนอปัญหาว่า เพื่อนต่างเพศบอกว่าเขาชอบเสนอความคิดเห็นแบบ ไม่มีสาระนำไปใช้ไม่ได้ ส่วนนักเรียนหญิงคนหนึ่งเสนอปัญหาว่า ไม่กล้าเสนอความคิดเห็นเพราะเกรงว่าเพื่อนต่างเพศ ไม่ยอมรับ กลุ่มเสนอแนวทางการแก้ปัญหาว่า ในการทำงานร่วมกับเพื่อนต่างเพศทุกคนควรทำตัวให้มีประโยชน์ ทำงานอย่างเต็มที่ เมื่อกลุ่มต้องการความคิดเห็นก็ควรเสนอความคิดเห็น ที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม โดยไม่ต้องกังวลว่าความคิดเห็นของตนจะดีหรือไม่ดี จะถูกใจสมาชิกในกลุ่มหรือไม่ เพราะทุกคนมีสิทธิ์แสดงความคิดเห็น และความคิดเห็นของแต่ละคนไม่มีผิดหรือถูก

ครั้งที่ 10

นักเรียนชายเสนอปัญหาว่า เขาไม่เคยทำงานตามที่ได้รับมอบหมายเมื่อต้องทำงานกับเพื่อนต่างเพศ เพราะเขาไม่ชอบทำงานกับเพื่อนต่างเพศ เขาชอบทำงานกับเพื่อนเพศเดียวกันมากกว่า ซึ่งปัญหานี้นักเรียนชายหญิงคนอื่น ๆ ในกลุ่ม ยอมรับว่าตนเองคิดอย่างนี้เหมือนกัน กลุ่มจึงช่วยกันหาแนวทางแก้ปัญหาว่า เราต้องยอมรับการทำงานกับเพื่อนต่างเพศ ต้องมีความรู้สึกที่ดีกับเพื่อนต่างเพศ ควรทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด เพราะการทำงานเป็นทีมถ้าใครคนใดคนหนึ่ง ไม่ทำหน้าที่ของตน อาจเสร็จล่าช้าหรือไม่เสร็จก็ได้ ในอนาคตข้างหน้าทุกคนต้องทำงานกับคนมากมายทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ จึงควรฝึกการทำงานร่วมกันไว้

ครั้งที่ 11

นักเรียนชายคนหนึ่งเล่าว่า เพื่อนผู้หญิงว่าเขาเป็นคนไม่มีน้ำใจ ไม่ช่วยเหลือใครแต่จริง ๆ แล้ว เขาไม่ได้เป็นอย่างนั้น เขาอยากช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศแต่กลัวถูกคนอื่นล้อเลียน นักเรียนชายคนหนึ่งเสนอปัญหาว่า ตัวเขาไม่เคยช่วยเหลือใคร เพราะตั้งแต่เด็กเคยมีแต่คนทำอะไรให้ ไม่เคยช่วยใคร กลุ่มเสนอแนวทางการแก้ปัญหาว่า การช่วยเหลือผู้อื่นเป็นสิ่งที่ดี ถ้าเราทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ จริงใจ ก็ไม่ควรกังวลกับความคิดเห็นของคนอื่น การช่วยเหลือผู้อื่นเป็นสิ่งที่ดี เราต้องรู้จักการให้โดยไม่หวังผลตอบแทน เราต้องหัดให้ผู้อื่นบ้างอย่าคิดแต่จะเป็นฝ่ายรับอย่างเดียว

ครั้งที่ 12

นักเรียนบอกความสำคัญในการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ วิธีการปรับตัวและการวางตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ และการนำการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศไปใช้ในชีวิตประจำวัน
ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายเพิ่มเติม นักเรียนทุกคนพอใจกับการเข้ากลุ่ม ทุกคนอยากมาเข้ากลุ่มอีก
ทุกคนบอกว่าจะนำวิธีการต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้จากกลุ่มไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 5

การพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศด้วยความรู้สึกละทำทางที่สบายใจ

- ผู้ให้คำปรึกษา : สวัสดีค่ะ เราพบกันครั้งนี้เป็นครั้งที่ 5 แล้วนะคะ วันนี้เรียนเหนื่อยไหมคะ
- เจ็ด : ไม่เหนื่อยครับ อาจารย์ไปราชการ 2 คน ผมเลยว่าง 2 คาบ
- สาม : วันนี้อาจารย์ให้ทบทวนไทยค่ะ สนุกค่ะ ทำเสร็จแล้วร่อยมากแย่งกันทานหมดเลยคะ
- ผู้ให้คำปรึกษา : เลยไม่มีเหลือมาฝากพวกเราเลย
- สาม : (หัวเราะ) เอามาคะ แต่ทกแย่งทานหมดแล้วคะ
- ผู้ให้คำปรึกษา : เมื่อครั้งที่แล้วเราได้พูดคุยกันเกี่ยวกับการยอมรับพฤติกรรมของเพื่อนต่างเพศใคร ได้นำข้อเสนอแนะของกลุ่มไปใช้บ้างคะ
- ห้า : ครับ ตามที่ผมเคยเล่าให้ฟังว่ามีเพื่อนผู้หญิงคนหนึ่งชื่อ แดง ชอบมาวุ่นวายกับผม เช่น ถามว่า ทำการบ้านเลขได้หรือเปล่า แดงสอนให้เอามั้ย สัมผัสมาส่งครูหรือเปล่า ของแดงมีหลายใบนะ แบ่งให้ก็ได้ เขามักพูดทำนองนี้ครับ ผมรำคาญ มักพูดไล่แดงไม่ให้ยุ่งกับผมแต่หลังจากที่กลุ่มให้ข้อคิดว่า เธอมีนิสัยชอบช่วยเหลือผู้อื่น เป็นห่วงผู้อื่น แต่เธอแสดงออกมากเกินไป บ่อยครั้งเกินไปทำให้ผมเกิดความรำคาญ ตอนนั้นผมยอมรับพฤติกรรมของแดงแล้วครับ เวลาแดงจะช่วยอะไร ผมก็ให้เขาช่วย รู้สึกเขาจะดีใจมากที่ได้ช่วยเหลือเพื่อน
- ผู้ให้คำปรึกษา : ค่ะ นับว่าห้าทำถูกต้องแล้ว คนอื่น ๆ มีความคิดเห็นอย่างไรคะ
- แปด : อิจฉาห้าครับที่มีคนคอยช่วยเหลือ (ทุกคนหัวเราะ)
- ผู้ให้คำปรึกษา : ในวันนี้เราจะพูดคุยกันเกี่ยวกับความรู้สึกละทำทางที่เกิดขึ้นในขณะที่พูดคุยกับเพื่อนต่างเพศ ใครมีปัญหาเรื่องนี้ ช่วยเล่าให้กลุ่มฟังนะคะ
- สาม : หนูเล่าก่อนนะคะ หนูไม่ค่อยกล้าพูดกับเพื่อนผู้ชายคะ
- ผู้ให้คำปรึกษา : หนูรู้สึกอย่างไรคะ เวลาพูดคุยกับเพื่อนผู้ชาย
- สาม : รู้สึกประหม่า เหมิน ๆ รู้สึกอาย ไม่กล้าพูดด้วย

- สอง : สามรู้สึกประหม่า เขินอาย กับเพื่อนผู้ชายทุกคนหรือเปล่าจ๊ะ
- สาม : ไม่ทุกคน ยกเว้นคนที่เราไม่ค่อยสนิท แต่ที่สนิทก็มีน้อยนะ
- หก : ทำไมสามจึงรู้สึกประหม่าเวลาคุยกับผู้ชายล่ะ
- สาม : ไม่รู้สิ สามก็อยากคุยนะ แต่ไม่รู้จะคุยเรื่องอะไร เวลาคุยเลยเขิน ๆ
- หก : ทำทางที่สามแสดงออกมალ่ะ เป็นยังไง เคยสังเกตตัวเองบ้างรีเปล่า
- สาม : เพื่อนเคยบอกว่า สามชอบตัดนิ้วตัวเอง แบบนี้ (ทำท่าตัดนิ้วให้เพื่อนดู เพื่อน ๆ หัวเราะ)
- หนึ่ง : เวลาคุยกับเพื่อนชาย สามไม่รู้จะคุยเรื่องอะไร จึงทำให้สามประหม่า เขินอาย เลยตัดนิ้วตัวเองแกละ
- หก : สามคิดว่าตัวเองเป็นอย่างที่หนึ่งพูดรีเปล่า
- สาม : คิดว่าใช่ละ
- ห้า : ผมเสนอว่า ให้สามชวนเพื่อนคุยในเรื่องทั่ว ๆ ไป ที่อยู่ในความสนใจของพวกเรา
- เจ็ด : ใช่ เช่นเรื่องการเรียน งานที่ครูให้ทำ กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน หนังสือ เพลง นักร้อง นักกีฬา
- หก : ใช่ สามควรทำใจให้สบาย ๆ ต้องมีความเชื่อมั่นในตัวเองด้วย
- ห้า : ใช่ สามต้องกล้าที่จะคุยกับเพื่อนผู้ชายด้วย ต้องไม่อาย
- ผู้ให้คำปรึกษา : ใครมีความคิดเห็นเพิ่มเติมอีกหรือเปล่าคะ
- หนึ่ง : อีกอย่างหนึ่งค่ะ สามต้องวางตัวให้สบาย ๆ คิดซะว่าเรากำลังพูดกับเพื่อนผู้หญิงคนหนึ่ง เพราะว่าผู้หญิงผู้ชายก็เป็นเพื่อนเหมือนกัน
- สี่ : การตัดนิ้ว ก็อาจเปลี่ยนเป็นใช้มือประกอบการพูดก็ได้ หรือไม่ก็วางแนบลำตัว
- ผู้ให้คำปรึกษา : ใครมีอะไรเพิ่มเติมไหมคะ... ไม่มีนะคะ สามพอจะได้แนวทางในการแก้ปัญหาหรือยังคะ
- สาม : ได้แล้วค่ะ หนูจะลองนำไปใช้ค่ะ
- ผู้ให้คำปรึกษา : สามสบายใจขึ้นรึยังคะ
- สาม : สบายใจขึ้นค่ะ
- ผู้ให้คำปรึกษา : ใครมีปัญหาเสนออีกค่ะ

- แปด : ผมก็ไม่ค่อยกล้าพูดกับเพื่อนผู้หญิงครับ
- ผู้ให้คำปรึกษา : เป็นอย่าง ใดละ เล่าให้กลุ่มฟังซิ
- แปด : ก็...กลัวว่าเราจะคุยไม่ถูกใจเขา เขาจะรำคาญเรา เรายังเป็น ๆ อยู่
- เจ็ด : ที่ว่าตัวเองเป็นนะเป็นอย่างไรหรือ
- แปด : เคยมีเพื่อนผู้หญิงเขาว่าเราอีกทีนะ เขาว่าเราคิดไม่ทันคนอื่น ทำอะไร
เป็น ๆ เชย ๆ
- หก : แปดรู้สึกอย่างนั้นทุกครั้งที่คุยกับเพื่อนผู้หญิงรีเปล่า
- แปด : ใช่ เราพยายามเลี่ยง ไม่คุยด้วยถ้าไม่จำเป็น
- หนึ่ง : อย่างนี้ แปดก็ไม่มีเพื่อนผู้หญิงนะซี
- แปด : ไม่มีหรอก ไม่มีใครอยากคุยกับเราหรอก
- ห้า : แปดไม่ยอมมีเพื่อนผู้หญิงบ้างหรือ
- แปด : ตอนแรกไม่ยอมมีหรอกคิดว่ามีแต่ผู้ชายก็ได้ แต่ตอนนี้เริ่มคิดอยากมีแล้วละ
- ผู้ให้คำปรึกษา : แปดคิดว่าตัวเองเป็น ไม่ทันคนอื่นทั้งด้านความคิดและการกระทำตามที่เพื่อน
ผู้หญิงบอก อย่างนั้นรีเปล่าละ
- แปด : ใช่ครับ
- ผู้ให้คำปรึกษา : แปดคิดว่าตัวเองเป็น จึงทำให้ไม่กล้าคุยกับผู้หญิง เพราะกลัวว่าจะแสดง
ความเป็นของตัวเองออกไป ทำให้เพื่อนไม่ถูกใจ
- แปด : ครับ
- หก : ที่เพื่อนเขาว่าแปดเป็นนะ แปดคิดอย่างนั้นรีเปล่า
- แปด : ก็ไม่รู้สิ เราอาจจะเป็นจริงก็ได้ ไม่แน่ใจ
- หนึ่ง : เรารู้ว่าไม่จริงนะ เรารู้ว่าแปดก็ปกติ
- สาม : เรารู้ว่าแปดทันคนออก แต่อาจไม่มีความมั่นใจในตัวเองเท่าไร เท่านั้นเอง
- ผู้ให้คำปรึกษา : คนอื่น ๆ เห็นว่าแปดเป็นคนอย่างไรละ
- ห้า, หก, เจ็ด : ปกติ สนุกสนานร่าเริงดีครับ
- สอง, สี่ : ปกติละ แปดคิดมากไปเอง
- แปด : พวกเธอคิดอย่างนั้นจริง ๆ หรือ

- ผู้ให้คำปรึกษา : ทุกคน รวมทั้งครูด้วย คิดว่าแปดเป็นคนสนุกสนานร่าเริงเหมือนพวกเรา
ไม่เป็นหรอกจ๊ะ แปดฝังใจไปเองต่างหาก
- เจ็ด : แปดต้องเพิ่มความมั่นใจในตัวเองให้มากขึ้น
- ห้า : เวลาคุยกับผู้ฟังไม่ต้องกลัวหรอก สดลหายใจเข้าลึก ๆ ทำใจให้สบาย ๆ
- สอง : แปดก็คิดซะว่า กำลังคุยกับเพื่อนผู้ชายไง มันก็ช่วยได้เหมือนกันนะ เราเคย
ใช้วิธีนี้ ความรู้สึกกลัวผู้ฟังก็หายไป
- ผู้ให้คำปรึกษา : มีใครเสนอแนะเพิ่มเติมอีกมั๊ยคะ
- หนึ่ง : อยากให้แปดเลิกคิดว่าตัวเองเป็นแค่
- ผู้ให้คำปรึกษา : แปดมีอะไรอีกไหมคะ
- แปด : ไม่มีละครับ ผมสบายใจขึ้นเยอะ ผมจะนำวิธีการที่กลุ่มแนะนำไปใช้ครับ
- ผู้ให้คำปรึกษา : วันนี้ เราก็ได้ช่วยกันแก้ปัญหาให้เพื่อน 2 คน เวลาหมดพอดี วันพรุ่งนี้
เราพบกันที่นี่ เวลาเดิมะจ๊ะ สวัสดีทุกคนจ๊ะ
- ทุกคน : สวัสดีครับ, สวัสดีค่ะ

ภาคผนวก ค

- คะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของกลุ่มทดลอง
ที่ 1 ก่อนและหลังการทดลอง
- คะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของกลุ่มทดลอง
ที่ 2 ก่อนและหลังการทดลอง
- คะแนนเฉลี่ยการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศรายด้าน
ของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 หลังการทดลอง

ตาราง 7 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลัง
การทดลอง

คนที่	คะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	9	27
2	10	25
3	11	26
4	11	24
5	11	27
6	13	28
7	14	29
8	14	29

ตาราง 8 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลัง
การทดลอง

คนที่	คะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	10	28
2	11	25
3	12	28
4	13	25
5	13	26
6	14	27
7	15	29
8	15	30

ตาราง 9 คะแนนเฉลี่ยการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศรายด้านของกลุ่มทดลองที่ 1 และ
กลุ่มทดลองที่ 2 หลังการทดลอง

การปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ	$\bar{X}$	
	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
1. ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	6.12	6.37
2. ด้านการใช้วาจาและแสดงกริยาท่าทางที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ	10.00	10.00
3. การทำงานร่วมกัน	10.75	10.87

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวกนกรัตน์ ชื่อสกุล พงษ์สมุทร

เกิดวันที่ 16 เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช 2505

สถานที่เกิด เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 141/1 ซ.อ่อนนุช 9 ถ.สุขุมวิท 77 แขวงสวนหลวง

เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 4

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนพรตพิทยพยัต ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2523

เตรียมอุดมศึกษา (แผนกศิลป์ภาษาฝรั่งเศส) จากโรงเรียน

เตรียมอุดมศึกษา

พ.ศ. 2527

ค.บ. (สาขามัธยมศึกษา วิชาเอกภาษาอังกฤษ จิตวิทยา

การปรึกษาและแนะแนว) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้สถานการณ์จำลอง
ที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

กนกรัตน์ พงษ์สมุทร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

เมษายน 2537

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรตพิทยพยัต ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ส่วนกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง เครื่องมือที่ใช้วัดการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศคือ แบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการของวิลคอกซัน (Wilcoxon's Matched-Pairs Signed - Ranks Test) และแมนวิทนี (Mann - Whitney U Test)

ผลการศึกษามีสรุปได้ดังนี้

1. หลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม นักเรียนมีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. หลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง นักเรียนมีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศสูงขึ้น ไม่แตกต่างกัน

A COMPARISON OF THE EFFECTS OF GROUP COUNSELING AND SIMULATION
ON ADJUSTMENT TO OPPOSITE SEX OF MATHAYOM SUKSA II
STUDENTS OF PROTPITTAYAPAYAT SCHOOL IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

KANOKRAT PONGSAMUT

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

April 1994

The purpose of this experimental research was to compare the effects of group counseling and simulation on adjustment to opposite sex of Mathayom Suksa II students of Protpittayapayat school in Bangkok in the academic year 1993. The subjects of sixteen students were randomly selected from Mathayom Suksa II students whose adjustment to opposite sex scores were lower than twentyfifth percentile. The subjects were then divided into two experimental groups, each group consisted of 8 students. The experimental group I participated in the group counseling program while the experimental group II was exposed to the simulation program. The adjustment to opposite sex questionnaire was used in collecting the data. The data were analyzed by the Wilcoxon's Matched - Pairs Signed - Ranks Test and the Mann - Whitney U Test.

The results were as follows :

1. The adjustment to opposite sex scores of the students participated in the group counseling program were significantly higher at .05 level.
2. The adjustment to opposite sex scores of the students exposed to the simulation program were significantly higher at .05 level.
3. No significant difference in adjustment to opposite sex scores existed between the students participated in the group counseling program and those exposed to the simulation program.